

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2020

Sisällys

1.	Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	1
1.1	Kunnanjohtajan katsaus	1
1.2	Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	3
1.2.1	Ilomantsin kunnan hallinto-organisaatio	3
1.2.2	Kunnanvaltuusto	4
1.2.3	Tarkastuslautakunta	5
1.2.4	Kunnanhallitus	5
1.2.5	Keskusvaalilautakunta	5
1.2.6	Hyvinvointilautakunta	6
1.2.7	Kuntaympäristölautakunta	6
1.2.8	Ilomantsin kunnan tilivelvolliset	7
1.3	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	7
1.4	Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	12
1.5	Kunnan henkilöstö	13
1.6	Ympäristöasiat	14
1.7	Muut ei-taloudelliset asiat	15
1.8	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	15
1.9	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	15
2	Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	18
3	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	19
3.1	Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	19
3.2	Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	20
3.3	Tase ja sen tunnusluvut	21
3.4	Kokonaistulot ja -menot	23
4	Kuntakonsernin toiminta ja talous	24
4.1	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	24
4.2	Konsernin toiminnan ohjaus	24
4.3	Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	25
4.4	Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	28
4.5	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	29
4.6	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	31
4.6.1	Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut	31
4.6.2	Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	32
4.6.3	Konsernitase ja sen tunnusluvut	34
5	Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	35
6	Talousarvion toteutuminen	36
6.1	Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	36
6.1.1	Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen	38
6.1.2	Kunnanvaltuusto	39
6.1.3	Tarkastuslautakunta	41
6.1.4	Kunnanhallitus	44
6.1.5	Hyvinvointilautakunta	52
6.1.6	Kuntaympäristölautakunta	57
6.2	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	62
6.3	Investointien toteutuminen	64
6.4	Rahoitusosan toteutuminen	69
6.5	Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	70
7	Tilinpäätöslaskelmat	71
7.1	Tuloslaskelma	71
7.2	Rahoituslaskelma	72
7.3	Tase	73
7.4	Konsernilaskelmat	74
7.4.1	Tuloslaskelma	74
7.4.2	Konsernin rahoituslaskelma	75
7.4.3	Konsernitase	76
8	Tilinpäätöksen liitetiedot	77
9	Eriytetyt tilinpäätökset	91
9.1	Vesilaitoksen toimintakertomus	91
9.2	Vesilaitoksen tuloslaskelma	93
9.3	Vesilaitoksen rahoituslaskelma	94
9.4	Vesilaitoksen tase	95
10	Allekirjoitukset ja merkinnät	97
11	Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista	98

1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Vuotta 2020 leimasi koronapandemia, joka rantautui Suomeen maaliskuussa niin voimakkaana, että maan hallitus määräsi valmiuslain nojalla voimaan poikkeusolot. Pandemian alkuvaiheen sokin jälkeen sen vaikutus kunnan toimintaan ja talouteen tasoittui. Hätäjärrutuksen aikana kunta päätti ottaa 2 M€ pitkäaikaista lainaa Kuntarahoitukselta voidakseen turvata palvelutoimintansa pandemian aikana. Samoin kunta kävi yt-neuvottelut, joiden lopputuloksena henkilöstöä ei lomautettu, mutta työkiertoa eri työpisteiden ja -yksiköiden välillä lisättiin.

Vielä osavuosikatsauksen laatimisen yhteydessä ennakoimme verotulojen laskevan 0,9 M€ ja valtionosuuksien kasvavan 0,6 M€. Onneksemme verotuloennuste ei pitänyt paikkaansa, vaan verotulot kertyivät lähes alkuperäisen talousarvion kokoisina. Valtion panostus kuntatalouteen näkyi vuoden loppuun mennessä seitsemänä lisätalousarviona. Karkeasti ottaen voi todeta, että valtionavut tekivät puolet 2,4 M€:n tuloksestamme.

Myös kunnan omilla toimilla oli suuri merkitys talouden myönteiseen kehitykseen. Miljoonan euron säästö henkilöstökustannuksissa on hatunnostonarvoinen ponnistus pienessä kunnassa. Pääosin henkilöstökulujen alenemisen taustana ovat opetustoimessa lukuvuonna 2019–2020 tehdyt muutokset. Lisää henkilöstösäästöä toi elokuun alussa käytäntöön viety kouluverkkomuutos. Viime syksystä alkaen kuntamme perusopetus on järjestetty Pogostan yhtenäisen peruskoulun kahdessa toimipisteessä kirkonkylällä. Kunnan ostoliikennepalveluissa ison säästön muodosti viimekeväinen koulujen etäopetusjakso.

Koronapandemian alkuvaiheen lamautumisen myötä elinkeinoelämä hiljeni osittain – suurimpia kärsijöitä olivat tapahtuma- ja ravintola-alat. Keväällä vientiteollisuuden tilauskirjat olivat täynnä ja pandemian vaikutus eteni teollisuuteen myöhemmin vuoden aikana. Pandemiavuoden vaikutus Ilo-mantsin elinkeinoelämään oli siedettävä. Vaikka tilaukset ja työmahdollisuudet peruuntuivat tai siirtyivät, käyttivät yrittäjät vapautuneen ajan yritystoimintansa kehittämiseen. Tästä kertovat Business Finlandin ja Ely-keskuksen tukemat hankkeet, joissa ilomantsilaisten yritysten tukisumma oli yli 830.000 €. Tukimahdollisuutta hyödynsi 31 yrittäjää. Lisäksi kunnan valtionavustuksella myöntämää yksinyrittäjien tukea sai 38 yrittäjää.

Pandemia kasvatti terveydenhoitokustannuksia ja Siun soten alijäämää, jonka kattamisesta kunnat löysivät yhteisen linjauksen kuntayhtymän sopimusohjausneuvottelussa lokakuussa. Kunta teki tilinpäätökseensä 0,3 M€:n varauksen vuonna 2021 suoritettavaa maksuosuuden lisäkantoa varten. Lisäkanto kerätään sen jälkeen, kun kunnat ovat hyväksyneet perussopimuksen muutoksen.

Työttömyyden ja työllisyyden tilanne on entisestään kaksinaapaistunut kuluneen vuoden aikana; toisaalta moni yritys on palkannut uusia työntekijöitä ja painii työvoimapulan kanssa ja toisaalta työttömien työnhakijoiden määrä on kasvanut. Kunta ei saavuttanut työttömyyden hoidolle asettamia tavoitteita. Päätimme jäädä pois suunnitteilla olleesta työllisyyden kuntakoikeilusta, jossa te-toimen henkilöresurssi olisi pienentynyt. Kunta on varautunut vuonna 2021 omaan työllisyys-hankkeeseen.

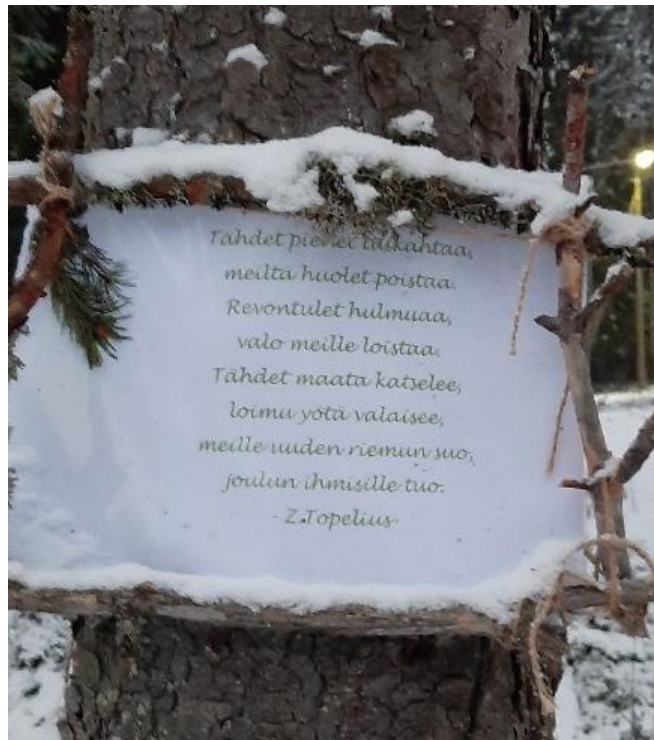
Viime vuonna kunta investoi 0,5 M€:lla. Toimitiloja kunnostettiin 0,2 M€:lla sekä vesi- ja viemäri-laitosta 0,3 M€:lla. Kuntarahoituksen leasing-rahoituksella rahoitettu keittiö-ruokala valmistui kesäkuun alussa ja toimii koko kunnan valmistuskeittiona. Valtuusto hyväksyi marraskuun kokoukses-saan Pohjois-Karjalan kuntoutussäätiö sr:n taseeseen rakennettavan soteasemahankkeen, jonka kokonaiskustannusarvio on 4,9 M€. Kuntoutussäätiön tilat rakennetaan soteasemaksi siten, että niihin sisältyy natiivikuvaustila.

Konsernin kannalta vuosi 2020 oli huomattavasti edellistä parempi. Kuntayhtymistä Riveria ja Pohjois-Karjalan maakuntaliitto tekivät positiivisen tuloksen. Haasteellisessa tilanteessa ollut kunnan vuokrataloyhtiö pystyi lyhentämään pitkäaikaista velkaansa yli 190.000 €. Myös kuituverkkoyhtiö ja yritys kiinteistöyhtiö lyhensivät pitkäaikaisia velkojaan suunnitellusti. Koronapandemia on osoittanut valokuidun rakentamisen kunnan tytäryhtiönä olleen oikea ratkaisu myös etätöiden mahdollistamisessa. Kuntakonsernilla on edelleen haasteita. Erityisesti kiinteistöyhtiöiden tarkasteluun on painuduttava. Konsernirakenteen tiivistäminen on asetettu vuoden 2021 talousarviotavoitteeksi. Kuntakonsernin tulos oli 2,7M€.

Kaikki hallintokunnat toteuttivat vuoden aikana kunnanvaltuuston hyväksymän laajan hyvinvointikertomuksen tavoitteita. Korona-aikana vapaa-ajan palveluissa löydettiin uudenlaisia kuntalaisia omaehtoiseen liikkumiseen ja harrastamiseen kannustavia toimintamuotoja.

Pandemiavuosi rajoitti tapahtuma- ja kulttuuritoimintaa. Kunta oli kumppanina hybriditapahtumana elokuussa järjestetyissä Karhufestivaaleissa. Elinvoimatyö jatkui Business Joensuu Oy:n kanssa ostopalvelusopimuksen mukaisesti. Kunnan elinvoimaohjelma uudistettiin ja valtuusto hyväksyi uuden ohjelman marraskuussa.

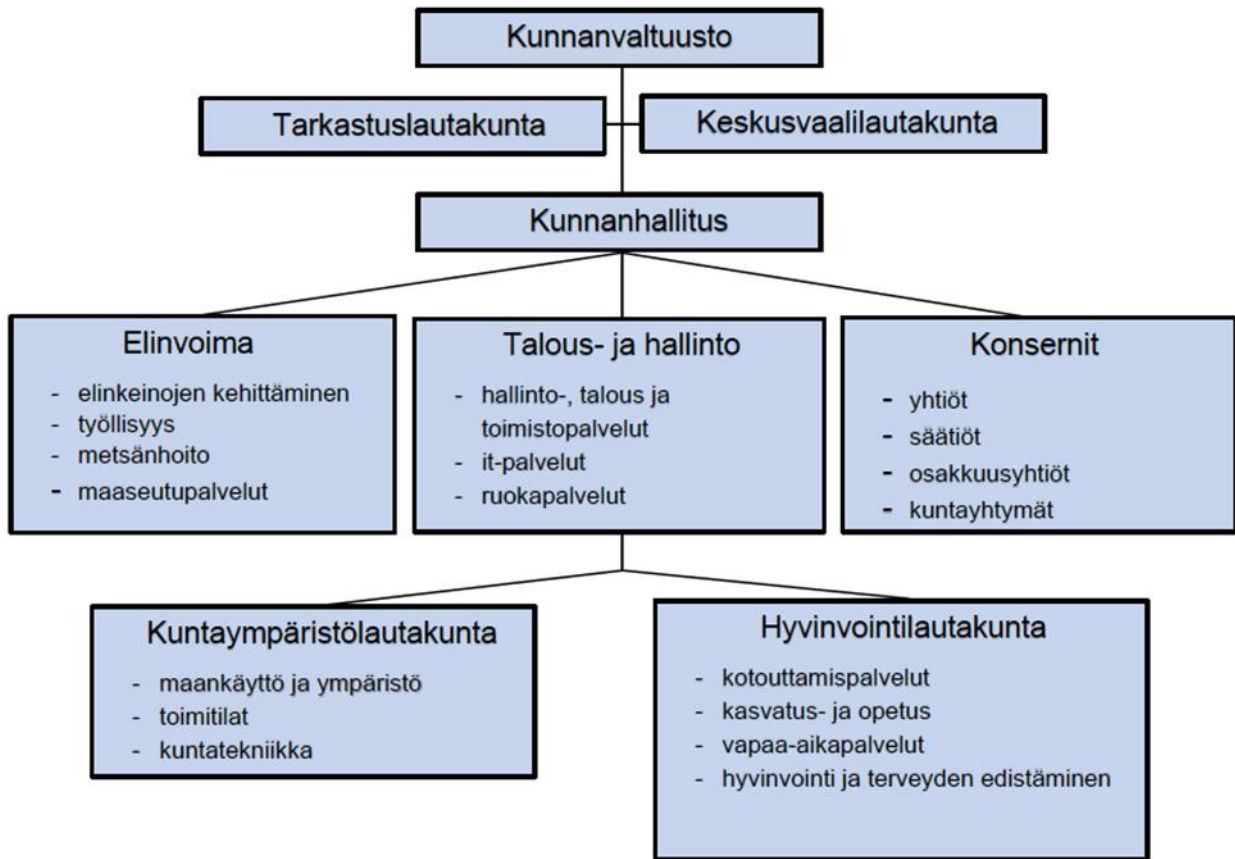
Iso huolenaihe kunnalle on väestön väheneminen, vaikka koronapandemia on tuonut tulomuuttajia, oli lähtömuutto viime vuonna tulomuuttoa suurempi. Kunnan asukasmäärä laski 91 edellisvuodesta. Asukasmäärän väheneminen on vakiintunut noin 2 %:n vuositasolle. Ilon aihe on se, että uusia kuntalaisia syntyi 22, mikä tarkoittaa koululuokallista lapsia.

Kuva 1, Pogostan yläkoulun väki ilahdutti lenkkeilijöitä ja pitkospuilla kulkejoita muun muassa runon pätkillä.

1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

1.2.1 Ilomantsin kunnan hallinto-organisaatio

1.2.2 Kunnanvaltuusto

Valtuustopaikat, kaikkiaan 27 jakautuvat seuraavasti:	
Suomen Keskusta	13
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue	6
Kansallinen Kokoomus	2
Perussuomalaiset	4
Vasemmistoliitto	1
Sitoutumaton Ilomantsiryhmä	1
Yhteensä	27

puheenjohtaja	Hoskonen Hannu metsätalousinsinööri	Kesk.
I varapuheenjohtaja	Turunen Tuula eläkeläinen	SDP
II varapuheenjohtaja	Ikonen Kyösti maanviljelijä	Kesk.
Kunnanvaltuuston muut jäsenet:		
Haaranen Arto	maanviljelijä	Kesk.
Hassinen Heidi	palvelukoordinaattori	Kok.
Henttonen Sauvo	ympäristösuunnittelija	SIR
Hiltunen Antti	metsätalousinsinööri	Kesk.
Ikonen Risto	koneenkuljettaja	SDP
Jeskanen Silja	kauppias/eläkeläinen	Kesk.
Jyrkönen Kauko	yrittäjä/eläkeläinen	Kesk.
Kareinen Riitta	seurakuntamestari	Kesk.
Keränen Kaisa	toimittaja	PS
Korhonen Pekka	mittamies 18.5.2020 saakka	SDP
Muqolli Jasmin	yrittäjä	Kesk.
Mäkinen Asko	ylirajavartija evp.	Kok.
Nuutinen Petri	varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	SDP 19.5.2020 alkaen
Pesonen Tanja	sosionomi	Kesk.
Pesonen Tarmo	metsätalousinsinööri	PS
Piippo Eila	maaseutuyrittäjä	Kesk.
Piitulainen Juha	kirvesmies	VAS
Puhakka Olli	tullivirkailija/eläkeläinen	PS
Purmonen Mika	varastomies/pääluottamusmies	PS
Puruskainen Kauko	yrittäjä	Kesk.
Puruskainen-Saarelainen Anna	terveydenhoitaja	SDP
Sallinen Juha-Matti	yrittäjä	Kesk.
Sorjonen Liisa	toimistos sihteeri/yrittäjä	Kesk.
Turunen Kari	laitosmies	SDP
Tykkyläinen Tapio	operaattori	SDP

Pöytäkirjanpitäjänä toimi 1.1–31.3. hallintojohtaja Minna Kontturi ja 1.4 alkaen hallintojohtaja Jari Kattainen. Kunnanvaltuusto kokoontui 6 kertaa ja piti 5 seminaaria. Kokouksiin käytettiin aikaa 6 h ja 18 min. Keskimääräinen kokouksen kesto 1 h 3 min. Asiakohtia 33.

1.2.3 Tarkastuslautakunta

puheenjohtaja	Ikonen Risto koneenkuljettaja
varapuheenjohtaja	Sallinen Juha-Matti yrittäjä
Tarkastuslautakunnan muut jäsenet:	
Hiltunen Eija-Irene	valokuvaaja/matkailuyrittäjä
Jeskanen Silja	kauppias/eläkeläinen
Mielonen Kalevi	yrittäjä/eläkeläinen
Möller Sirpa	yrittäjä
Vanhanen Taisto	eläkeläinen

Esittelijänä toimi puheenjohtaja Risto Ikonen ja pöytäkirjanpitäjänä Jaana Ahtiainen, Veera Mustonen ja Kirsi Sova. Tarkastuslautakunta kokoontui 8 kertaa. Kokouksiin käytettiin aikaa 11 h ja 32 min. Keskimääräinen kokouksen kesto 1 h ja 26 min. Asiakohtia 46.

1.2.4 Kunnanhallitus

puheenjohtaja	Tykkyläinen Tapio operaattori	SDP
I varapuheenjohtaja	Sorjonen Liisa toimistos sihteeri/yrittäjä	Kesk.
II varapuheenjohtaja	Muqolli Jasmin yrittäjä	Kesk.
Kunnanhallituksen muut jäsenet:		
Haaranen Arto	maanviljelijä	Kesk.
Hassinen Heidi	palvelukoordinaattori	Kok.
Pesonen Tanja	sosionomi	Kesk.
Puhakka Olli	tullivirkailija/eläkeläinen	PS
Purmonen Mika	varastomies/pääluottamusmies	PS
Puruskainen-Saarelainen Anna	terveydenhoitaja	SDP

Esittelijänä toimi kunnanjohtaja Marjut Ahokas ja pöytäkirjanpitäjänä toimi 1.1–31.3. hallintojohtaja Minna Kontturi ja 1.4 alkaen hallintojohtaja Jari Kattainen. Kunnanhallitus kokoontui 18 kertaa. Kokouksiin käytettiin aikaa 32 h ja 35 min. Keskimääräinen kokouksen kesto 1 h ja 49 min. Asiakohtia 154.

1.2.5 Keskusvaalilautakunta

puheenjohtaja	Keinänen Tuula eläkeläinen
varapuheenjohtaja	Hassinen Taisto eläkeläinen
Keskusvaalilautakunnan muut jäsenet:	
Karvinen Erja	osastosihteeri
Pesonen Tarmo	metsätalousinsinööri
Vanhanen Taisto	eläkeläinen

Esittelijänä toimi puheenjohtaja Tuula Keinänen ja pöytäkirjanpitäjänä laskentasihteeri Elina Virtanen. Keskusvaalilautakunta kokoontui 10 kertaa. Kokouksiin käytettiin aikaa 7 h ja 25 min. Keskimääräinen kokouksen kesto 45 min. Asiakohtia 36.

1.2.6 Hyvinvointilautakunta

puheenjohtaja	Kareinen Riitta seurakuntamestari
varapuheenjohtaja	Turunen Tuula eläkeläinen
Hyvinvointilautakunnan muut jäsenet:	
Keränen Kaisa	toimittaja
Kärnä Seppo	kapteeni evp./eläkeläinen
Matveinen Ari	eläkeläinen
Mäkinen Asko	ylirajavartija evp.
Piipponen Sirpa	palvelukotivastaava
Puhakka Olli	tullivirkailija/eläkeläinen
Sallinen Juha-Matti	yrittäjä
Huuska Meri	nuorisovaltuuston edustaja 1.10.2020 saakka
Savolainen Milla	nuorisovaltuuston edustaja 2.10.2020 alkaen

Esittelijänä ja pöytäkirjanpitäjänä toimi lukion rehtori Päivi Nenonen. Kunnanhallituksen edustajana oli Arto Haaranen. Hyvinvointilautakunta kokoontui 6 kertaa. Kokouksiin käytettiin aikaa 9 h ja 50 min. Keskimääräinen kokouksen kesto 1 h 38 min. Asiakohtia 39.

1.2.7 Kuntaympäristölautakunta

puheenjohtaja	Piippo Eila maaseutuyrittäjä
varapuheenjohtaja	Piitulainen Juha kirvesmies
Kuntaympäristölautakunnan muut jäsenet:	
Hassinen Arja	eläkeläinen
Henttonen Sauvo	ympäristösuunnittelija
Hiltunen Antti	metsätalousinsinööri
Ikonen Risto	koneenkuljettaja
Jyrkönen Kauko	yrittäjä/eläkeläinen
Kareinen Riitta	seurakuntamestari
Pikkarainen Tuula	seurakuntatyöntekijä
Ruokolainen Lari	nuorisovaltuuston edustaja 1.10.2020 saakka
Piitulainen Aleks	nuorisovaltuuston edustaja 2.10.2020 alkaen

Esittelijänä ja pöytäkirjanpitäjänä toimi tekninen johtaja Jarno Saastamoinen ja ympäristöasioiden osalta ympäristösihteeri Esko Pirinen. Kunnanhallituksen edustajana oli Tanja Pesonen. Kuntaympäristölautakunta kokoontui 7 kertaa. Kokouksiin käytettiin aikaa 13 h ja 1 min. Keskimääräinen kokouksen kesto 1 h ja 52 min. Asiakohtia 70.

1.2.8 Ilomantsin kunnan tilivelvolliset

Tilivelvollisia Ilomantsin kunnassa ovat toimielinten jäsenet sekä suoraan niiden alaisena toimivat johtavat viranhaltijat.

Toimielin	Viranhaltija
Tarkastuslautakunta	Tarkastuslautakunta
Kunnanhallitus	Kunnanjohtaja Hallintojohtaja
Hyvinvointilautakunta	Kunnanjohtaja
Kuntaympäristölautakunta	Tekninen johtaja

1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriön laatimassa kuntatalousohjelmassa kuvataan kuntatalouden tilaa ja hallituksen toimenpiteiden vaikutuksia kuntien talouteen uusimman käytössä olevan tiedon pohjalta. Vaikutuksia on arvioitu ohjelmassa niiltä osin kuin toimenpiteistä on olemassa hallituksen päätökset ja toimenpiteiden vaikutukset ovat tiedossa. Valtiovarainministeriön kansantalousosasto on valmistellut kuntatalouden kehitysarvion, joka esitetään kuntatalousohjelmassa kuntien kirjanpidon käsittein.

Koronapandemia on vaikuttanut voimakkaasti kuntien tehtäväkenttään, palvelujen tarpeeseen ja kysyntään sekä kuntatalouteen. Merkittävin vaikutus koronapandemialla on ollut ja tulee olemaan lähivuosina kuntien verotuloihin. Akuutissa kriisitilanteessa valtion tuki kunnille on ollut välttämättömä peruspalvelujen turvaamiseksi ja koronapandemiasta aiheutuneiden muutosten tasoittamiseksi. Pidemmällä aikavälillä huomiota tulee kiinnittää rakenteellisiin uudistuksiin, joilla voidaan korjata tulo- ja menokehityksen epätasapaino ja turvata peruspalvelujen yhdenvertainen saatavuus koko maassa. Vuosikate kohenee ennätyslukemiin vuonna 2020, mutta heikkenee jälleen valtion tukitoimien pienentyessä.

Valtion tukitoimet vahvistavat kuntataloutta myös vuonna 2021. Menojenkasvun arvioidaan maltillistuvan vuonna 2021, mutta tilanteen tekee haastavaksi kuntatalouden hidaskasvu. Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee painelaskelman mukaan noin 2 mrd. euroa negatiiviseksi ensi vuonna. Tänä vuonna merkittävin kunnallisveron korotuspaine kohdistuu 20 000–40 000 asukkaan kuntiin. Kuntatalouden haasteet ovat edelleen mittavat koko Suomessa.

Vaikka olemme valtion pandemiatukien ja oman työmme tuloksena saaneet talouttamme kuntoon, on edessämme vielä iso työ tuloksen pitämisenä plusmerkkisenä. Kunnan on ennakoitava ja vaurauduttava toimintojensa suunnittelussa valtionrahoitteiseen sosiaali- ja terveystalouden järjestämistapaan ja sen myötä tuloveroprosentin laskuun.

Vuoden 2020 aikana valtio tuki kuntia seitsemällä lisätalousarviolla kohdentaen rahaa peruspalveluiden rahoitukseen ja siten myös veronkorotuspaineiden hillitsemiseen. Kunnan verotulot kertyivät 104,8 %:sti ja valtionosuudet 101,5 %:sti muutettuun talousarvioon nähden. Valtuusto päätti pitää kunnan veroprosentit nykyisellään myös vuonna 2021. Kunnan tuloveroprosentti on 21 %.

Kunnan viime ja tulevien vuosien suurin haaste on työttömyyden vähentäminen. Työllisyyden kuntakokeiluun hakeutuminen ei ratkaissut työttömyyttä, sillä kokeilussa kunta olisi menettänyt te-toimiston työpanosta. Loppuvuodesta kunnan ja te-toimiston neuvottelujen tuloksena kunta päätti varata talousarvionsa hankemäärärahoihin omavastuuosuuden kunnan omaan vuonna 2021 haettavaan työllisyshankkeeseen. Vuoden lopussa työttömyysprosentti oli 20, mikä oli kolmanneksi korkein Pohjois-Karjalassa. Työttömyys on vuoden 2021 alkupuolella laskenut hieman.

Työttömyysprosentissa viime vuoden vaihteluväli Ilo-mantsissa oli 16,2–22,3 %. Korkeimmillaan työttömyys oli huhtikuussa yritysten lomauttaessa henkilöstöään koronapandemian takia.

Euroopan keskuspankki on tukenut koronapandemiasta toipuvia talouksia pitämällä ohjauksensa nollalinjaisena. Korkokannan edullisuudesta kertoi myös kunnan keväällä 2020 kilpailuttaman 2 M€:n lainan korkomarginaali. Kunnan ottamaa lainaa ei tarvittu käyttää pandemiasta aiheutuneisiin kustannuksiin, vaan se on puskurina tulevaisuutta varten.

Koko maan lainamäärä vuonna 2019 oli 3.341 €/asukas, Pohjois-Karjalassa 2.479 €/asukas ja Ilo-mantsissa 1.871 €/asukas. Vuonna 2020 lainamäärä on Ilo-mantsissa 1.992 €/asukas. Vuonna 2019 koko maan kertynyt ylijäämä oli 2 025 €/asukas. Pohjois-Karjalassa 797 €/asukas ja Ilo-mantsissa 855 €/asukas.

Kunnan kumulatiivinen ylijäämä kasvaa 6,1M€:oon tuloksesta 0,5 M€:n vesitornin korjaukseen esitetyn investointivarausten jälkeen.

Konsernin tilikauden ylijäämä oli 2 739 757,45 €. Konsernin kumulatiivinen ylijäämä oli 1.780 671,70 €. Konsernin yhteiset investointimenot olivat 1 838 140,10 €. Rahavarojen muutos on 4 587 176,37 €. Konsernivelka on tilipäätöksen mukaan 4 321 €/asukas.

Kunnan tehtävänä on edunvalvonta ja elinvoiman sekä hyvinvoinnin edistämisen. Edunvalvonta-tehtävä korostuu, kun palveluja annetaan tai yleisen kehityksen myötä joudutaan antamaan muiden tuotettaviksi. Kaksi vuotta sitten toteutettu siirtyminen elinvoimapalveluissa ostopalveluun Business Joensuu Oy:ltä osoitti toimivuutensa viime vuoden koronapandemian aikana, jolloin yhtiö laati sähköisen alustan yksinyrittäjien tukihakemuksille, laati niistä lausunnot kunnan päätösten pohjaksi ja avusti muita kuin yksinyrittäjiä Business Finlandin ja Ely-keskuksen jakamien kehittämistukien hakemisessa.

Edunvalvonnan lisäksi yhä merkittävämpään rooliin nousee verkostoyhteistyö ja kumppanuussopimukset. Kunnan elinvoimaohjelma, valtuustokausittain uusittava hyvinvointisuunnitelma ja kuntastrategia ovat pohjana tälle työlle. Uudistettu elinvoimaohjelma hyväksyttiin kunnanvaltuuston marraskuun kokouksessa.

Hyvinvointipalveluilla kunta turvaa kaikenikäisten asukkaidensa hyvinvointia ja turvallisuutta. Hyvinvointityö on hallintokuntien yhteistä työtä, jota teemme sekä kunnanvaltuuston hyväksymän laajan hyvinvointikertomuksen että sen pohjalta asetettujen vuosittaisten tavoitteiden mukaisesti. Kannustamme jokaista pitämään huolta omasta ja läheistensä hyvinvoinnista.

Koronaviruspandemiolla oli iso merkitys kunnan toimintaan ja talouteen viime vuoden aikana. Talouden ennustaminen oli lähes mahdotonta, sillä pandemian alkaessa kunta ei voinut ennakoita valtion tukea, joka kumuloitui vuoden loppua kohti. Elämme edelleen pandemian kanssa eikä tulevan ennustaminen ole helpottunut, mutta nyt osaamme toimia pandemian alkuvaihetta selkeämmin ja tehdä nopeitakin toimintojamme koskevia ratkaisuja. Kunnan valmiussuunnitelma päivitys on menossa ja se valmistuu kevään 2021 aikana.

Henkikirjoitetun väestön muutokset vuosina 1950–2020

31.12.	lukumäärä	Muutos %	Ikärakenne prosentteina		
			0–14 v	15–64 v	65 v -
1950	13 166				
1955	14 012	+ 6,4			
1960	14 101	+ 0,6			
1965	12 904				
1970	11 705	- 9,3	27,7	64,4	7,9
1975	9 427	- 19,5	21,2	67,9	10,9
1980	8 774	- 6,9	17,5	69,1	13,4
1985	8 542	- 2,6	17,2	68,2	14,6
1990	8 075	- 5,5	17,9	65,2	16,9
1995	7 907	- 2,1	18,2	62,2	19,6
2000	7 274	- 2,9	15,9	61,7	22,4
2005	6 422	- 11,7	12,4	61,3	26,4
2010	5 883	- 2,3	10,8	60,3	28,9
2011	5 834	- 0,8	10,7	60,3	29,0
2012	5 693	- 2,4	10,6	58,1	31,3
2013	5 622	- 1,3	10,3	57,1	32,6
2014	5 504	- 2,0	9,2	55,0	35,8
2015	5 337	- 3,1	9,7	55,1	35,2
2016	5 236	- 1,9	9,8	54,1	36,1
2017	5 128	- 2,1	10,0	53,1	36,9
2018	4 973	- 3,0	9,6	52,1	38,3
2019	4 857	- 2,3	9,2	51,3	39,5
2020	4 766	- 2,0			

Suurimmat työnantajat 31.12.

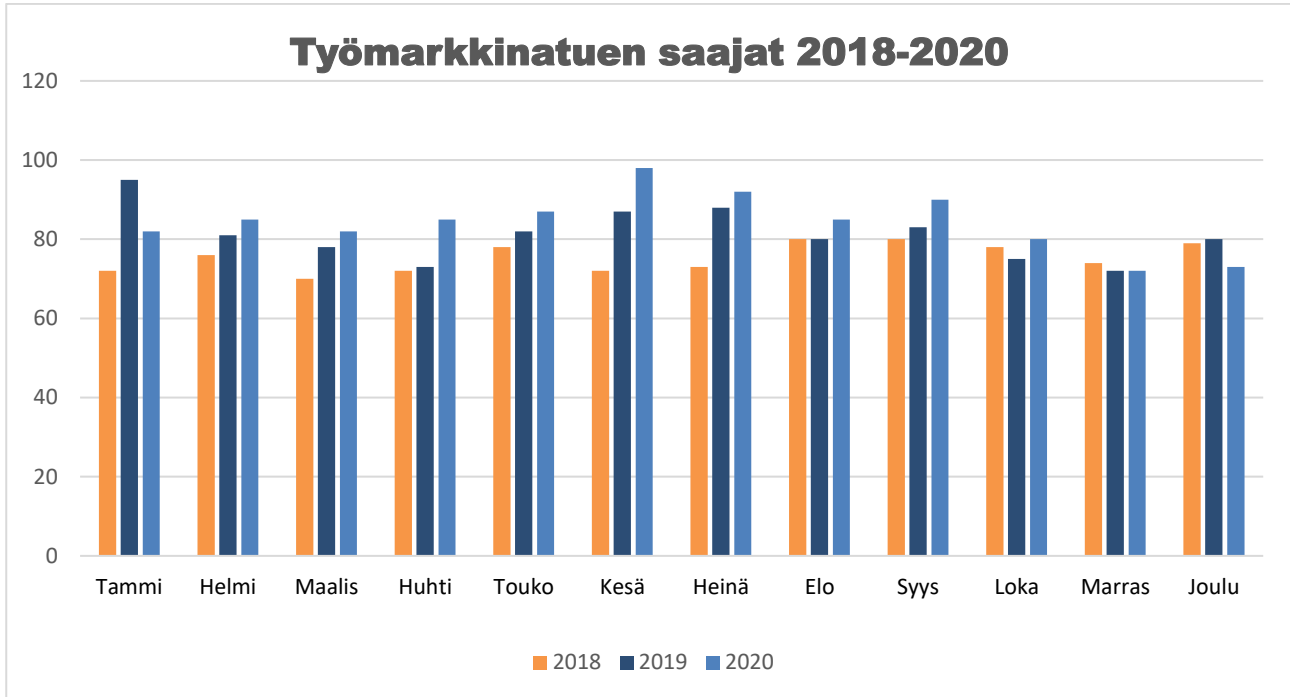
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ilomantsin kunta	401	401	408	194	193	184	209
Siun sote							200
Kesla Oy	60	48	43	38	38	39	38
Arskan Kone	30	30	30	30	30	27	27
Rajavartiosto	29	27	28	30	30	32	30
Metsä- ja maansiirto Kastinen Oy	23	25	27	20	25	25	25
Karjalan Rakentajat	19	19	17	15	15	15	13
Ilomantsin ev.lut.srk	18	18	17	14	14	14	13
Ilomantsin Osuuspankki	15	14	14	11	12	10	9
Metsähallitus	20	36	34	35	35	33	28
Pohjolan Purkutyö	8	13	13	12	14	17	18
Hassinen Veljekset Oy	10	9	10	10	10	10	10
Enerke Oy	10	9	10	10	13	12	11
Pentin Paja	10	5	14	15	15	15	15
Vapo Oy (pelletitehdas)			7	7	8	9	30-50
Kaski työvalmennus (Ilomantsin Teekoo-tuote)	9	8	8	13	13	18	13
Itä-Karelian Kuljetus Oy							21
Attendo Omena Oy							15
Hoitokoti KuikanpesäOy							13
Metsäkiito Oy							10

Työllisyys

Ilomantsin kunnan työttömyysaste oli vuoden lopussa 20,0 %. Koko maassa työttömien osuus työvoimasta oli 13,0 %, mikä oli huomattavasti korkeampi kuin vuoden takainen 9,8 %.

Pohjois-Karjalan kunnista vuoden lopussa korkein työttömyysprosentti 21,2 %, oli Outokummussa. Ilomantsissa edelliseen joulukuuhun verrattuna työttömien määrä on lisääntynyt 48 henkilöllä. Työttömänä oli vuoden lopussa 378 (328) henkilöä, joista miehiä 244 (215) ja naisia 132 (113). Alle 20-vuotiaita työttömiä ei ollut (6) ja alle 25-vuotiaita oli työttömänä 22 (30) henkilöä. Pitkäaikaistyöttömiä oli yhteensä 129 (100). Ilomantsin kunnan työvoima oli vuoden lopussa 1882 (1976) henkilöä. Kunta on työllistänyt 11,1 % (12,7 %) työvoimasta.

Työmarkkinatuen saajien määrä ja samalla kunnan maksuosuus on kasvanut vuodesta 2019. Työmarkkinatuen saajia on ollut keskimäärin 84 henkilöä ja kunnan työmarkkinatuen maksuosuus keskimäärin 33 700 € kuukaudessa vuonna 2020.

Vuodelle 2020 asetettiin työllistämisen tasoksi 26 henkilötyövuotta. Toteutuma oli 14,83 henkilöä/kk ja 13,71 henkilötyövuotta. Palkkatukityöllistettyjen määrä jakaantui seuraavasti: talous- ja hallinto 4,93, ruokahuolto 0,96, Siun Sote 1,06, hyvinvointi 2,25 ja kuntaympäristö 4,51.

Seniори-ikäisille suunnatut kyläavustajapalvelut työllistivät alkuvuodesta kolme henkilöä ja loppuvuodesta yhden henkilön. Oppisopimuskoulutuksessa oli yksi henkilö kiinteistöpuolella ja yksi talous- ja hallintopuolella. Kaksi henkilöä työskenteli siirtosopimuksella alkuvuoden Iljalassa.

Kesällä 2020 kunnan kautta kesätöitä sai 55 nuorta, 28 työnantajaa ilmoitti 89 avointa kesätyöpaikkaa.

Työllistämisen kuntalisän työllistämisen tukena hyödynsi kaksi työnantajaa ja yritystä. Työllistämisen kuntalisän tavoitteena on kannustaa yrittäjiä palkkaamaan työtön työnhakija 4–35 viikon työsuhteeseen, vähintään 18 tuntia viikossa. Kuntalisän suuruus on 350 €/kk.

Kunta on ostanut Honkalampi-Säätiö Kaski Raja-Karjalalta kuntouttavaa työtoimintaa ja työllistämispalvelua. Palvelun käyttäjänä palkkaperusteisessa työsuhteessa on vuoden aikana ollut 7–10 eri asiakasta/kuukausi. Kasken kuntouttavaa työtoimintaa käytettiin vuoden loppuun mennessä 637 päivää ja siihen osallistui 9 henkilöä. Työkokeilussa on ollut kaksi henkilöä ja työelämään tutustumisjaksolla yksi henkilö. Työllistämispalveluun osallistui 14 henkilöä. Kuukausittaiset asiakasmäärät vaihtelivat 12–21 henkilön välillä, keskimäärin 16 eri asiakasta/kuukausi.

Ilomantsi on mukana Pohjois-Karjalan sosiaaliturvayhdistyksen Tarmo-hankkeessa, joka tarjoaa nuorille ja heikossa työmarkkina-asemassa oleville tukea työllistymiseen. Tarmo-hankkeessa on ollut mukana 8 ilomantsilaista asiakasta.

1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Koronapandemiasta johtuen valtio antoi viime vuoden aikana seitsemän lisätalousarviota ja kolme lisätalousarvioesityksen täydennystä. Kuntien tukemisella turvattiin peruspalveluiden rahoitusta ja hillittiin veronkorotuspaineita. Kunnat saivat tukea koronaviruksen testauksesta ja jäljittämisestä kunnille aiheutuvien kustannusten kompensoimiseksi. Myös peruspalvelujen valtionosuuksia lisättiin, ja sairaanhoitopiireille korvattiin kertaluonteisina lisäyksinä koronavirustilanteesta aiheutuvia kustannuksia ja tulojen menetyksiä. Kuntien peruspalvelujen valtionosuuksiin sisältyy perusterveydenhuoltoon ohjattu valtionrahoitus.

Osavuositarkastusta hyväksyessään valtuusto hyväksyi talousarviomuutoksina verotulojen vähenemisen -0,9 M€:lla ja valtionosuuksien kasvun +0,6 M€:lla. Verotulot eivät laskeneet ennustetusti, vaan toteutuivat vuoden lopussa lähes alkuperäisen talousarvion mukaisina ja olivat lähes 17,5 M€.

Koronapandemia toi alijäämää Siun sote -kuntayhtymälle. Yhtymän perussopimuksen mukaisesti omistajakunnat ovat vastuussa kuntayhtymän alijäämien kattamisesta. Siun soten sopimusohjausneuvottelussa 5.10.2020 muodostuneen omistajakuntien yhteisen näkemyksen perusteella kunnat sitoutuivat alijäämän kattamiseen, joka toteutetaan kuntien maksuosuuksien lisäkannolla. Lisäkanto edellyttää kuntayhtymän perussopimuksen muuttamista. Jäsenkuntien valtuustot käsittelevät perussopimuksen muutoksen keväällä 2021.

Ilomantsin kunta varautui kuntayhtymän Siun soten alijäämän kattamiseen ja lisäkantoon hyväksymällä valtuuston 30.11.2020 kokouksen §:ssä 31 noin 0,3 M€:n varauksen vuoden 2020 tilinpäätökseen. Varaus on kirjattu tulosvaikutteisena varauksena tuloslaskelmaan ja lisäyksenä tasetilille.

Kunta toteutti yksinyrittäjien koronatuen maksatuksen hakemallaan valtionavustuksella yhdessä Business Joensuu Oy:n kanssa. Business Joensuu laati alustan, jolla yrittäjät hakivat tuen sähköisesti. Yhtiö myös valmisteli tukeen tarvittavat lausunnot kunnan päätösten pohjaksi. Kunta sai valtionavustusta yksinyrittäjien tukeen 188 000 € ja myönsi sitä 38 avustusehdot täyttäneelle yrittäjälle. Avustuksen suuruus yrittäjää kohti oli 2000 €. Valtionavustussäännöksen mukaisesti kunta palautti käyttämättä jääneen 112 000 €.

Ilomantsin kunnan Itä-Suomen hallinto-oikeudelle tekemä valitus Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän vuotta 2018 koskevan kuntaosuuden muutoksesta johtuvasta lisälaskutuksesta on edelleen hallinto-oikeuden ratkaistavana. Kustannuserä on kooltaan 462.560 € eikä sitä ole huomioitu vuoden 2020 tilinpäätöksessä.

Pelastuslaitoksen henkilöstöä koskevaan varallaolokustannukseen on varauduttu korottamalla kuntien kuntayhtymälle maksamia pelastustoimen maksuosuuksia vuodelle 2021.

Kunnan suurimpana investointihankkeena toukokuussa 2020 valmistui keittiö-ruokalarakennus, joka toteutettiin Kuntarahoituksen kiinteistöleasing-mallilla. Keittiö-ruokalarakennus toimii kunnan ruokapalveluiden keskuskeittiona sekä alakoulun ja lukion ruokalarakennuksena.

1.5 Kunnan henkilöstö

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt henkilöstöä koskevat pitkän aikavälin tavoitteet.

Osaamisen ja henkilöstön näkökulman tavoitteena on, että

1. sairauspoissaolot työntekijää kohden ovat alle 10 päivää.

Vuonna 2020 sairauspoissaolot olivat työntekijää kohden 17,34 päivää, joten tavoite ei toteutunut.

2. työhyvinvointikyselyn tulos asteikolla 1–5 on 3 eli hyvä

Sähköinen työhyvinvointikysely toteutettiin joulukuussa koko henkilöstölle. Kyselyn tulos oli hyvä, kokonaisarvosanaksi muodostui 3,47.

3. kehityskeskustelut toteutetaan koko henkilöstölle vuosien 2020–2021 aikana
Kehityskeskustelut toteutetaan vuoden 2021 aikana.

4. kunta palkitsee enintään yhden ryhmän ja/tai enemmän kuin kuusi henkilöä sekä yhden työntekijän/osasto
Kunta palkitsee yhden noin 20 henkilön työntekijäryhmän sekä yhden työntekijän jokaiselta osastolta maaliskuussa 2021. Voimassa olevien koronarajoitusten takia yhteistä palkitsemisjuhlaa ei voida järjestää.

5. työterveyshuollon nettomenot ovat pienemmät, kuin 250 €/henkilö
Vuoden 2020 työterveyshuollon nettomenot olivat 248,91 €/henkilö, joten tavoite toteutui.

6. täydennyskoulutusta järjestetään enemmän kuin yksi koulutuspäivä työntekijää kohden
Täydennyskoulutuspäiviä oli 0,65 työntekijää kohden, joten tavoite ei toteutunut. Koulutuksia jäi toteutumatta koronarajoitusten vuoksi. Osa koulutuksista toteutui verkkokoulutuksina.

7. omaehtoisesta koulutuksesta tavoite oli enemmän kuin yksi työntekijä/osasto.
Omaehtoisesti tutkintotavoitteisesti koulutettiin kaksi kunnan työntekijää, tavoite ei kuitenkaan toteutunut.

Ilomantsin kunnan henkilöstömäärä 31.12. vuosina 2019–2020

Osasto	Vakinaiset		Sijaiset		Määräaikaiset		Työllistetyt		Yhteensä	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Talous ja hallinto	36	37	2	6	5	6	9	25	52	74
Sivistys	100	108	8	11	7	9	1	1	116	129
Tekninen	35	39	4	3	1	5	1	1	41	48
Yhteensä	171	184	14	20	13	20	11	27	209	251

Palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma päättyneeltä tilikaudelta ja sitä edeltäneeltä kahdelta tilikaudelta.

Palkkalaji	2020	2019	2018
Luottamushenkilöpalkkiot	78 099	95 169	111 347
Vakinaisten kk-palkat	6 210 647	6 410 882	6 513 376
Määräaikaisten palkat	314 068	424 294	509 670
Tuntipalkat	123 983	157 369	135 268
Erilliskorvaukset	169 042	184 387	200 236
Sijaisten palkat	539 347	514 343	329 819
Työllistettyjen palkat	296 286	607 314	595 096
Kesätyöntekijöiden palkat	15 125	17 600	19 512
Jaksotetut palkat ja palkkiot	-126 124	-22 218	12 650
	7 620 474	8 389 139	8 426 972
Sosiaalikulut	1 973 629	2 000 634	2 054 701
Jaksotetut sosiaalikulut	-26 860	-1 354	8 665
Yhteensä	9 567 244	10 338 419	10 490 338
Muutos edelliseen vuoteen, %	-9,16	-0,45	4,39
Euroa/asukas	1 599	1 725	1 694
Muutos/asukas, %	-7,31	1,81	4,34

Ilomantsin kunta on laatinut erillisen henkilöstöraportin vuodelta 2020.

1.6 Ympäristöasiat

Ilomantsin kunnan suurimmat ympäristöriskit liittyvät vesihuoltolaitokseen, jossa riskitasoa madalletaan laitoksen säännöllisellä huollolla ja korvaavilla investoinneilla. Jätevedenpuhdistamon toimintaa seurataan tarkoin. Puhdistamo on monin tavoin riskikartoitettu kohde eikä muodosta ympäristön kannalta mainittavaa riskiä. Vesihuoltolaitoksen työntekijäresurssi on riittävä.

Kunnan ympäristöviranomaisen tehtävät kuuluvat kuntaympäristölautakunnan alaisuuteen. Ympäristöterveydenhuoltopalvelut kunnalle järjestää Siun sote -kuntayhtymän ympäristöterveydenhuolto, jonka valvonta- ja neuvontapalvelut toimivat erittäin hyvin.

Kunta on lähtenyt mukaan Suomen Riistakeskuksen Sotka-hankkeeseen, jolla kunnostetaan turvetuotannosta poistuneen Mekrijärven Ratilansuon alueelle noin 50 hehtaarin monitavoitteinen luonnonhoito- ja riistakosteikko. Kulttuuriympäristön vaalimisen osalta kunta on mukana Havukkakallion

muinaislinnan kulttuuriperintöhankkeessa, jolla inventoidaan muinaislinnan kulttuuriperintö ja toteutetaan alueelle kyltitys sekä käyttö- ja hoitosuunnitelma. Hankevastaavana toimii Osuuskunta Lumimuutos.

1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Kunnassa on laadittu yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelma, jossa on toimintatavoitteita muun muassa ihmisoikeusasioista.

1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kuntatalouden ennustaminen koronapandemiatilanteessa on äärimmäisen haasteellista. Kunta otti 2 M€ pitkäaikaista lainaa koronapandemian alkuvaiheessa turvatakseen palvelutuotantonsa. Valtion lisätalousarviot toivat kunnalle merkittävän hyödyn korona-ajasta selviytymiseen, joten lainaa ei tarvittu käyttää ja se on puskurina tuleviin tarpeisiin.

Vuosina 2018–2020 toteutettu talouden tasapainottamisohjelma oli toimiva, mutta varautuminen sosiaali- ja terveystalouden järjestämiseen hyvinvointialueittain sekä mahdollinen maakuntaverotus tuovat säästöpainetta kuntapalveluihin. Palveluiden järjestämisen laajuus on tarkasteltava aiempaa tarkemmin ikäryhmittäin. Palveluita tullaan kohdentamaan aiempaa enemmän iäkkäseen väestöön.

Mikäli kunnan uudis- ja korvaavat investoinnit kyetään pitämään 1–2 M€:n vuositasolla, merkittävää korjausvelkaa ei synny ja talous pysyy tasapainossa.

Uudet työpaikat eivät synny julkiselle sektorille, joten olennaista on turvata yritysten toimintaedellytykset siten, että olemassa olevat työpaikat säilyvät ja uusia syntyy.

1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Laaja koko kunnan riskien arviointi on tehty vuonna 2017 johtoryhmässä käyttäen apuna kuntaliiton riskienarviointilomaketta. Lomakkeessa on kuvattu riskit ja arvioitu niiden vaikutus ja todennäköisyys sekä vastuuhenkilöt ja tehtävät toimenpiteet. Arviointia on päivitetty vuosittain, mutta vuonna 2021 on laajan arvioinnin vuoro.

Seuraavassa ovat arviot suurimmista riskeistä ja muut keskeiset johtopäätökset kohteittain:

1. Toimintaympäristö (sisäinen ja ulkoinen) ja toiminnan organisointi

Koronapandemia luo edelleen kuntaan epävarmuustekijöitä. Kiihtymis- tai leviämiskaavaan siirtymisen aiheuttaa riskitekijöitä kunnan palvelutuotannolle.

Lainsäädännön muutokset vaikuttavat suuresti kunnan toimintaan. Uusimpana esimerkkinä tästä on oppivelvollisuuden jatkuminen 18-vuotiaaksi ja oppivelvollisuuden maksuttomuuden toteutus.

Kunnan säännöt, ohjeet, vastuut ja tehtävät sekä konsernivalvonta ovat kunnossa ja ajan tasalla. Kunnan hallintosääntö päivitetään uuden valtuustokauden alkuun mennessä.

2. Suunnittelu- ja seurantajärjestelmät

Kuntastrategiaa toteutetaan ohjeilla ja toimenpideohjelmilla. Strategia luo pohjan tavoitteiden asettamiselle. Talouden seuranta- ja raportointijärjestelmät ovat ajantasaiset. Lautakunnat seuraavat talouden toteutumista osastotasolla ja kunnanhallitus koko kunnan osalta.

Tavoitteiden toteutumista uhkaavat riskit ovat tunnistettavissa, mutta osaan niistä kunta ei voi itse vaikuttaa. Kunta pyrkii jatkuvasti parempaan ennakkointiin ja seurannan tehostamiseen. Talousarviomuutokset ennakoidaan jo osavuosikatsauksen yhteydessä.

Talouteen liittyvät asiat johtamisessa ja toteuttamisessa ovat viime vuosina parantuneet huomattavasti ohjeistuksen ja uusien ohjelmien kautta.

3. Päätöksenteko

Kunnassa on kiinnitetty huomioita päätöksenteon johdonmukaisuuteen ja päätösten viestintään. Asioiden valmistelussa on otettu entistä enemmän huomioon kuntalaisten osallisuus. Kouluverkko-ratkaisussa kunta toteutti lapsivaikutusten arvioinnin. Esittelytekstien laatijoita on opastettu asioiden riittävän laajaan avaamiseen ja selkeiden päätösehdotusten tekemiseen.

4. Henkilöstö

Henkilöstön riittävyys ja saatavuus ovat muutamaa tehtävää lukuun ottamatta ohjeiden ja strategioiden mukaisella tasolla. Jo tällä hetkellä on nähtävissä henkilöstön saatavuusvajetta muun muassa varhaiskasvatuksessa.

Henkilöstön työhyvinvoinnista, turvallisuudesta, perehdyttämisestä sekä työterveyshuollosta huolehditaan voimassa olevien käytäntöjen mukaisesti. Työterveyshuollon järjestäjänä toimii Siun Työterveys Oy, jonka kanssa käydään asiakaskeskustelut kaksi kertaa vuodessa.

5. Tietojärjestelmät

Tietoturva-asiakirjat on päivitetty ja jalkauttaminen työntekijöille on osastoilla aloitettu. Kunnan tietojärjestelmät, laitteet ja muut ict-palvelut hankitaan ostopalveluna yhdessä Pohjois-Karjalan kuntien kanssa omalta yhtiöltä Meita Oy:ltä. Yhtiö vastaa tietojärjestelmien ajantasaisuudesta. Tietoturvallisuus ja käyttöoikeuksien ylläpito on vastuutettu osastoille. Ohjeistus ja lomakkeet ovat kunnossa. Tietotekniset laitteet tilataan myös Meitan kautta. Tietohallinnossa on jatkettu yhteisten ohjelmien käyttöönottoa ja yhtäaikaista päivittämistä sekä yhtäläistetty toimintatapoja ja käytäntöjä. Tietoturvaan ja tietosuojaan liittyvä koulutuspaketti on jaettu koko henkilöstölle suoritettavaksi.

6. Talous

Kunnan talouden tasapainossa pitäminen edellyttää toimintojen ja palvelutarpeiden jatkuvaa tarkastelua. Vuosina 2018–2020 toteutettua tulojen ja menojen tasapainottamisohjelmaa on jatkettava maltillisesti.

Taloudelliset vastuut ovat selvät. Hallintokunnat vastaavat omista palvelutuotannostaan ja hankinnoistaan. Valtionavustukset (ns. lisärahoitukset) haetaan kunnassa asianmukaisesti. Talous- ja henkilöstöhallinnon prosessit ovat kunnossa. Kassojen osalta sekä palkkakirjanpidossa tehdään pistokokeita ja tarkistuksia.

7. Hankinnat

Pohjois-Karjalan hankintatoimi kilpailuttaa kunnan tavara- ja palveluhankinnat hallintokunnan hyväksymiä vaatimuksia ja valintakriteereitä käyttäen. Pienhankinnat kilpailutetaan omana työnä sähköisesti.

8. Sopimukset ja projektit

Hankintatoimi tekee hankintasopimukset voimassa olevien säännösten ja kilpailutusasiakirjojen mukaisesti. Optioiden käytöstä tehdään eri päätökset.

Kunnalla on käytössä uusi Dynasty 10 -sopimushallinta. Kaikki sopimukset eivät ole järjestelmässä. Kunnan eri hallintokuntien sopimusten sisällöissä ja säilyttämisessä on edelleen kehitettävää. Sopimukset kartoitetaan ja ohjeistetaan uudelleen EU:n tietosuoja-asetuksen mukaiseksi.

Kunnanhallitus on antanut talousarvion täytäntöönpano-ohjeita antaessaan myös projektiohjeet. Projektien etenemistä seurataan talousarvion seurannan yhteydessä.

9. Omaisuus

Omaisuuksien hoidon osalta kunnanhallitus on määritellyt turvatasot. Kiinteistöjen kuntoarviot laaditaan aina ennen kunnossapitokorjauksia. Kunta on asettanut tavoitteekseen tarpeettomista rakennuksista ja kiinteistöistä luopumisen. Kulunvalvonta niissä kiinteistöissä, joissa siihen on tarve, on kunnossa.

Investointisuunnitelma päivitetään vuosittain talousarvion laatimisen yhteydessä. Omaisuuksien valvonta/ inventoinnit tarkastellaan vuosittain.

2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnalla tarkoitetaan kunnan ja kuntakonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistamaan, että toiminta on taloudellista, tuloksellista ja lainmukaista ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Hallintosäännön 10 luvun mukaan kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kunnanhallitus ohjeistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmällisen toimintatavan sekä valvoo sen toimeenpanoa ja tuloksellisuutta. Kunnanvaltuusto on 17.9.2018 §:ssä 30 hyväksynyt Ilomantsin kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Kunnanhallitus on vahvistanut sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohjeen kokouksensa 1.10.2018 § 104 päätöksellä.

Toimintakertomuksessa tulee selvittää, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa ja kuntakonsernissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää taloussuunnittelukaudella.

Lauta- ja johtokunnilla on velvollisuus valvoa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanoa. Johtavien viranhaltijoiden velvollisuus on toimeenpanna sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa vastualueillaan ja raportoida kirjallisesti lautakunnalle ja kunnanhallitukselle.

Kunnanjohtaja ja toimialajohtajat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja tulosalueellaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaan.

Kunnassa on noudatettu voimassa olevaa lainsäädäntöä ja hyvää hallintotapaa. Kunnanvaltuuston ja muiden hallintokuntien päätöksistä ei ole tällä hetkellä meneillään olevia valitusprosesseja.

Tavoitteiden toteutumista on seurattu talouden seurannan yhteydessä. Hallintokunnat ovat seuranneet taloutta taloushallinnon ohjelmien avulla kuukausittain. Myös lautakunnille on annettu taloustiedot joka toinen kuukausi. Tarkempi talousarvion ja tavoitteiden seuranta on tehty osavuositarkastuksen valmistelun yhteydessä, jolloin on ennakoitu myös loppuvuoden toteutumaa sekä tehty tarvittavat talousarviomuutokset. Valtuuston asettamat tavoitteet ovat keskeisiltä osiltaan toteutuneet.

3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

3.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2020	2019
	1 000 €	1 000 €
TOIMINTATUOTOT	4 837	5 691
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	86	98
TOIMINTAKULUT	-41 158	-44 058
TOIMINTAKATE	-36 235	-38 269
VEROTULOT	17 462	17 289
VALTIONOSUUDET	22 633	21 552
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
KORKOTUOTOT	71	86
MUUT RAHOITUSTUOTOT	347 595	343 235
KORKOKULUT	-87 922	-104 081
MUUT RAHOITUSKULUT	-19 973	-6 091
VUOSIKATE	4 099	805
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 689	-1 903
TILIKAUDEN TULOS	2 410	-1 098
TILINPÄÄTÖSSIIRROT	-457	94
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1 953	-1 004

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	11,8	12,9
Vuosikate/Poistot, %	243	42
Vuosikate euroa/asukas	860	166
Asukasmäärä	4 766	4 864

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista
 = 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista
 = 100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Vuosikate euroa/asukas
 = Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulo-rahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

3.2 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

		2020		2019	
		1 000 €		1 000 €	
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
VUOSIKATE	4 099		805		
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	326	4 424	-273		532
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
INVESTOINTIMENOT	-547		-2 521		
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIN	10		0		
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	116	-421	2 822		301
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		4 004			833
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET					
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	0	0	-107		-107
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	2 000		0		
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-1 594	406	-1 778		-1 778
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET					
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	16		0		
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	0		19		
SAAMISTEN MUUTOS	108		562		
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	211	335	-418		163
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		742			-1 722
RAHAVAROJEN MUUTOS		4 745			-889
	31. 12.	5 693	948		
	1. 1.	948	4 745	1 837	-889
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €					
		3 681			-3 922
Investointien tulorahoitus, %					
		763,3			31,94
Laskennallinen lainanhoitokate					
		2,49			0,48
Kassan riittävyys, pv					
		48			7
Asukasmäärä					
		4 766			4864

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä.

Investointien tulorahoitus, %

= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv * Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut

3.3 Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2020 milj. €	2 019 milj. €	VASTATTAVAA	2020 milj. €	2 019 milj. €
PYSYVÄT VASTAAVAT	32	33	OMA PÄÄOMA	26	24
Aineettomat hyödykkeet	2	2	Peruspääoma	20	20
Muut pitkävaikutteiset menot	2	2	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	4	5
Aineelliset hyödykkeet	17	18	Tilikauden yli-/alijäämä	2	-1
Maa- ja vesialueet	4	4			
			POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VA- RAUKSET	1	0
Rakennukset	11	12	Poistoero	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2	2	Vapaaehtoiset varaukset	1	0
Koneet ja kalusto	0	0			
Enn.maksut ja keskeneräiset hankin- nat	0	0	PAKOLLISET VARAUKSET		
Sijoitukset	13	13	Muut pakolliset varaukset	0	0
Osakkeet ja osuudet	12	12			
Muut lainasaamiset	1	1	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	0	0
Muut saamiset	0	0	Valtion toimeksiannot		
			Muut toimeksiantojen pääomat	0	0
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0	0			
Valtion toimeksiannot			VIERAS PÄÄOMA	12	12
Muut toimeksiantojen varat	0	0	Pitkäaikainen	8	8
			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	8	7
VAIHTUVAT VASTAAVAT	7	3	Lainat julkisyhteisöiltä	0	1
Vaihto- omaisuus	0	0	Muut velat ja liittymismaksut	0	0
Aineet ja tarvikkeet	0	0	Siirtovelat	0	0
Ennakkomaksut			Lyhytaikainen	4	4
Saamiset	1	2	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1	1
Pitkäaikaiset saamiset	0	1	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Lainasaamiset	0	1	Saadut ennakot	0	0
Siirtosaamiset	0	0	Ostovelat	1	1
Lyhytaikaiset saamiset	1	1	Muut velat	0	1
Myyntisaamiset	1	1	Siirtovelat	2	1
Lainasaamiset	0	0			
Muut saamiset	0	0	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	39	36
Siirtosaamiset	0	0			
Rahoitusomaisuus ja arvopaperit	0	0	TASEEN TUNNUSLUVUT:		
Osakkeet ja osuudet	0	0	Omavaraisuusaste, %	67,5	67,1
Rahat ja pankkisaamiset	6	1	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	27,3	26,1
			Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	6 112	4 159
VASTAAVAA YHTEENSÄ	39	36	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 282	855
			Lainakanta 31.12., 1000 €	9 492	9 086
			Lainakanta 31.12., €/asukas	1 992	1 868
			Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	9 492	9 245
			Lainat ja vuokravastuut 31.12., €/asukas	1 992	1 900
			Lainasaamiset, 1000 €	1 017	1 017
			Asukasmäärä	4 766	4 864

Taseen tunnusluvut

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 \cdot (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainat euroa/asukas

= Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättämispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymissä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu kainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättämispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

3.4 Kokonaistulot ja -menot

TULOT	milj. €	MENOT	milj. €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	5	Toimintakulut	41
Verotulot	17	- Valmistus omaan käyttöön	
Valtionosuudet	23	Korkokulut	
Korkotuotot		Muut rahoituskulut	
Muut rahoitustuotot		Satunnaiset kulut	
Satunnaiset tuotot		Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		Pakollisten varausten muutos	
		- Pakollisten varausten lis. (+), väh. (-)	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot		Investoinnit	
Investoinnit		Investointimenot	
Rahoitusosuudet investointimenoihin			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		Rahoitustoiminta	
Rahoitustoiminta		Antolainasaamisten lisäys	
Antolainasaamisten vähennys		Pitkäaikaisten lainojen vähennys	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	<u>2</u>		<u>2</u>
Kokonaistulot yhteensä	47	Kokonaismenot yhteensä	43

Täsmäytys:

Kokonaistulot-Kokonaismenot = 47 - 43 = 4

Rahavarojen muutos - Muut maksuvalmiuden muutokset = 5 - 1 = 4

4 Kuntakonsernin toiminta ja talous

4.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Konsernirakenne

Ilomantsin kunnalla on välitön määräysvalta seuraavissa yhtiöissä:

As. Oy Ilomantsin Leppärinne
 As. Oy Naarvantalo
 Ilomantsin Lämpö Oy
 Ilomantsin Yrityskiinteistöt Oy
 Ilonet Oy
 Kiinteistö Oy Ilomantsin Virastotalo
 Kiinteistö Oy Pogostan Vuokralatot
 Kiinteistö Oy Taistelijan Talo
 Kiinteistö Oy Ilomantsin Liikekeskus

Ilomantsin kunta on jäsenenä seuraavissa kuntayhtymissä:
 Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalujen kuntayhtymä – Siun sote
 Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä
 Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Kuntalain 114 §:n mukaan kuntakonsernin tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseen konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntakonsernin muodostavat kunta ja sen tytäryhteisöt. Tytäryhteisöjä ovat yhteisöt, joissa kunnalla on kirjanpitolain mukainen määräysvalta. Myös kunnan määräysvallassa olevat säätiöt toimivat kunnan konserniohjauksessa, mutta niiden tulosta ei yhdistetä konsernitilinpäätökseen. Ilomantsin kunnan määräysvaltaan kuuluvia säätiöitä ovat Pohjois-Karjalan kuntoutussäätiö ja Ilomantsin museosäätiö. Konsernitilinpäätökseen on yhdistettävä ne kolme kuntayhtymää, joissa kunta on jäsenenä: Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalujen kuntayhtymä, Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä ja Pohjois-Karjalan maakuntaliitto.

Kunnalla on yhdeksän tytäryhtiötä. Näistä kunnan 100-prosenttisesti omistamia on kolme: Ilonet Oy, Ilomantsin Yrityskiinteistöt Oy ja Kiinteistö Oy Pogostan Vuokralatot. Enemmistöosakkaana kunta on kuudessa osakeyhtiössä. Kunnalla on omistusta myös yhdessä osakkuusyhtiössä, Kalevanpirtti Oy:ssä, jonka enemmistöomistaja on Karjalaisen Kulttuurin Edistämissäätiö.

4.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Ilomantsin kunta uudisti konserniohjeensa vuonna 2018. Konserniohjeen mukaisesti omistajaohjauksella huolehditaan siitä, että tytäryhteisöjen toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Annettu konserniohje on omistajaohjauksen keskeinen väline.

Konserniohje luo puitteet omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Se muun muassa yhdenmukaistaa ohjauksen menettelytapoja ja tehostaa konsernin johtamisen edellytyksiä tavoitteenaan kokonaisuuden johtaminen yhtenäisin periaattein. Kunta asettaa vuosittain toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet määräysvallassaan oleville yhtiöille ja osallistuu kuntayhtymien ohjaamiseen yhtymien perussopimusten mukaisesti.

Kunta saa kuntayhtymien valtuustoihin asukasluokuaan vastaavan paikkamäärän, hallituspaikat käytännössä jyvittyvät poliittisin ja kuntakoon mukaisin periaattein. Kuntayhtymien toiminnan ohjaus toteutuu paitsi hallintoelinten kautta, myös osallistumalla kokouksiin. Tällaisia ovat muun muassa kuntajohtajakokoukset maakuntaliitossa ja Siun soten omistajaohjauskokoukset.

4.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä (omistusosuus 3,5 %)

Kuntayhtymän koulutustehtävä käsittää lähes kaikki ammatillisen koulutuksen koulutusalat. Oppilaitosverkosto on maakunnallisesti kattava. Kuntayhtymän vuoden 2020 tulos on ylijäämäinen 3.502 773,76 €.

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä (omistusosuus 3,39 %) Kuntayhtymän ydintoiminnot ovat erikoissairaanhoidon ja sosiaalipalvelut. Kuntayhtymän tulos vuodelta 2020 on alijäämäinen 4.267 151,08 €.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto (omistusosuus 4,29 %)

Kuntayhtymällä on maakunnan aluesuunnittelu-, aluekehitys- ja edunvalvontatehtävä. Kuntayhtymän kautta suunnataan EU-rakennerahasto- ja valtionrahoitusta maakunnan hankkeisiin. Kuntayhtymän tulos vuodelta 2020 on ylijäämäinen 122.671,07 €.

Tytäryhtiöiden vuokra-asunnot

Kiinteistö Oy Pogostan Vuokratalot (kuntaomistus 100 %)

Vuoden 2020 tilinpäätökseen on oikaistu lukuisa määrä edellisten vuosien tietoja. Tämän vuoksi vertailukelpoisuus niin laadittuun talousarvioon kuin vuoden 2019 tilinpäätökseenkin on vain heikosti tehtävissä.

Tasetta on oikaistu siten, että rakennusten ja rakennelmien tase-erästä on erotettu osakkeisiin ja osuuksiin 694.038,73 € vuonna 2019 Ilomantsin kunnan kanssa tehtyjen osakekauppojen perusteella.

Kirjanpidossa ollut 95.496,74 €:n poistoero on purettu kokonaisuudessaan, koska vuosina 2010–2019 poistot ovat isommat kuin elinkeinoverolain mukaiset maksimipoistot. Näiden lisäksi on tehty merkittäviä oikaisuja, jotka on kirjattu yhtiön pääoman vähennykseksi, yhteensä yli 71.000 €. Vuokrasaamisesta johtuva oikaisu, noin 43.600 € on kirjattu oman pääoman lisäykseksi.

Tilikauden voitto on 13.920,44 €. Tulos on hoitomenojen osalta ylijäämäinen 231.919,69 €.

Tuloksesta on tehty 202.742,11 €:n poistot. Koneiden ja kaluston osalta poistona on 25 % menojäännöspoistona ja rakennusten ja rakennelmien osalta 2 % menojäännöspoistona. Näiden lisäksi on tehty 100.000 €:n lisäpoisto Kanneltie 1 osalta, koska siinä on merkittävästi alentunut tulontuotokyky ja rakennuksen tekninen kunto on heikko.

Vierasta pääomaa yhtiöllä on 4.731 409,60 €. Tästä pitkäaikaisen velan määrä on 4.402 727,40 €. Yhtiön pitkäaikainen vieras pääoma on pienentynyt 191.753,80 €.

Asunto Oy Naarvantalo (kuntaomistus 54,72 %)

Yhtiössä on tilikauden aikana tarkasteltu rakennusten kuntoa ja tehty tavanomaisia huolto- ja kunnossapitotöitä. Yhtiöllä ei ole pitkäaikaisia velkoja. Yhtiön tilikauden tulos on 28,42 €

Asunto Oy Ilomansin Leppärinne (kuntaomistus 70,5 %)

Yhtiö on käsitellyt hallituksen laatiman kunnossapitoselvityksen tulevien vuosien korjaustarpeista ja keskustellut yhtiön rakennusten mahdollisesta purkamisesta sekä yhtiön toiminnan päättämisestä. Yhtiöllä ei ole pitkäaikaista vierasta pääomaa. Yhtiön tilikauden tulos on 3 371,74 € alijäämäinen.

Muut tytäryhtiöt

Ilonet Oy (kuntaomistus 100 %)

Ilonet Oy:n kaapeliverkon kokonaispituus on 1000 km, mistä tukikelpoista verkkoa on 550 km. Yhtiöllä on aktiivisia käyttäjäliittymiä noin 1100. Näiden lisäksi valokuituverkkoon on liitetty 22 taloyhtiötä, joissa 270 asuntoa.

Ilonet Oy:llä on operaattori- ja ylläpitopalvelusopimus Netplaza Oy:n kanssa ja IPTV-palvelut tuottaa Maxivision. Viankorjaussopimus on JPM Cyberservice Oy:n kanssa, JPM käyttää alihankkijanaan Pogostan Tietoverkkopalvelut Oy:ta.

Koronapandemia on lisännyt valokuituverkon käyttöä. Verkko on antanut hyvät mahdollisuudet etäopiskeluun, etäopettamiseen ja etätyöskentelyyn sekä julkisen hallinnon hoitamiseen.

Yhtiön liikevaihto oli kertomusvuonna 511.863,09 €. Tilikauden tulos on 8 970,27 €. Tulokseen vaikuttaa taloyhtiöiden rakentamiseen 31.12. 2018 kirjatut päätelaitteet arvoltaan 64.875 €, mistä varaston muutoksena on kirjattu 13.165,00 €

Yhtiöllä on tilikauden päättyessä omaa pääomaa yhteensä 2. 562 883,77 €. Vierasta pääomaa on 1. 764 291,02 €, josta pitkäaikaista lainaa 1. 580 000,00 €. Lainaa on tilikauden aikana maksettu takaisin 120. 000,00 €.

Ilomansin Lämpö (kuntaomistus 94,17 %)

Vuosittaisia huolto- ja korjaustoimenpiteitä on toteutettu maltillisesti tilikauden aikana sekä verkostossa että lämpölaitoksissa. Verkoston korjaukset jatkuvat kadunkunnostustöiden yhteydessä. Laitosten ja kaukolämpöverkon ikääntyessä on varauduttava kunnossapitokulujen maltilliseen kasvuun.

Lämpöyhtiö on sijoittanut liittymismaksut. Osakkeiden ja muiden sijoitusinstrumenttien arvostus vuoden 2019 tilinpäätöksessä oli tehty arvostamalla sijoitukset hankintahintaan. Tilinpäätöksessä 2020 sijoitusomaisuuden erät on arvostettu ns. varovaisuusperiaatteella siten, että tilinpäätöspäivänä hankintahinnan alle olevat osakkeet on arvostettu niiden tilinpäätöspäivän markkina-arvoon.

Yhtiö olettaa liiketoiminnan olevan tulevina vuosina edellisvuosien kaltaista. Yhtiön tilinpäätös on 86. 167,29 € ylijäämäinen ja se jakaa osinkoa tilikaudelta 120.000 €. Yhtiölle maksetut liittymismaksut, 906. 665,90 €, on kirjattu pitkäaikaiseen velkaan.

Kiinteistö Oy Taistelijan Talo (kuntaomistus 78,57 %)

Kiinteistö Oy Taistelijan Talo on ollut kesäajan vuokrattuna yrittäjälle, joka on vastannut ravintola- ja näyttelytoiminnasta. Yritys on vuokra-ajallaan vastannut kiinteistön käyttö- ja huoltokustannuksista.

Yhtiön tilikauden 2020 tulos on tappiollinen 9 402,82 €. Yhtiöllä on 50.000,00 €:n pääomailainaa Ilo-
mantsin kunnalta.

Kiinteistö Oy Ilo-mantsin Virastotalo (kuntaomistus 71,32 %)

Kiinteistö Oy Ilo-mantsin Virastotalo on Ilo-mantsin kunnan ja Vismare Oy:n omistama yhtiö, jossa kunnan osuus 71,32 %. Yhtiö toteutti viime vuonna ilmanvaihtokanavien nuohouksen ja suodatin-
ten pinnoituksen sekä päätti tilata rakennusten kattojen kuntotarkastuksen toteutettavaksi vuonna 2021. Yhtiön tulos on 43.833,21 € ylijäämäinen, mutta yhtiöllä noin 48.236,25 € vastikesaamiaisia osakkeenomistajilta taseessaan. Yhtiöllä ei ole pitkäaikaista vierasta pääomaa.

Kiinteistö Oy Ilo-mantsin Liikekeskus (kuntaomistus 90,4 %)

Kiinteistö Oy Ilo-mantsin Liikekeskus on 90,4 %:n omistusosuudella Ilo-mantsin kunnan tytäryhtiö. Yhtiön tilikauden tulos on tappiollinen 8 075,13 €. Yhtiöllä on pitkäaikaista vierasta pääomaa 71.738,00 €.

Ilo-mantsin Yrityskiinteistöt Oy (kuntaomistus 100 %)

Yhtiön liikevaihto vuonna 2020 oli 251.139,74 €. Liikevaihdossa oli kasvua noin 13 000 €, mikä joh-
tuu tilojen kasvaneesta käyttöasteesta. Liikevaihtoa kuitenkin pienensi Asemantien hallin yhden toimitilan vuokrasopimuksen keskeytyminen noin puoleksi vuodeksi.

Yhtiön tulos on poistojen ja verojen jälkeen 5 288,93 €. Poistojen osuus oli 57.457,84 €. Hallitilojen poisto oli 5 % ja toimistotilojen 4 %. Savotantien hallitilan valaistuksen uusiminen, 41.388,80 €, on aktivoitu taseeseen.

Koronapandemia on vaikuttanut yhtiön vuokrien myyntisaamisiin maksujen viivästymisinä, joskin iso osa myyntisaamisissa näkyvistä saamisista on tullut maksuina tilille. Yrityskiinteistöt ei ole peri-
nyt viivästyskorkoja koronapandemiasta johtuen. Yhtiö joutunee varautumaan luottotappioihin vä-
häisessä määrin. Lisäksi Asemantien hallin lunastussopimuksia jouduttaneen muuttamaan.

Pitkäaikaista vierasta pääomaa yhtiöllä oli tilikauden päättyessä 520.000,00 €. Lainaa on lyhen-
netty lyhennyssuunnitelman mukaisesti.

Pohjois-Karjalan kuntoutussäätiö sr.

Kuntoutussäätiön tilikauden tulos on verojen jälkeen ylijäämäinen 32.661,80 €. Tulos on enna-
koidun mukainen, vaikka elokuusta lähtien osa rakennuksesta oli Toivonlahti Oy:n vuokrasuhteen päätyttyä ilman vuokralaista. Vuokramenetyksen kuitenkin kompensoi Toivonlahti Oy:n takaisin maksama rakennuslaina.

Säätiöllä on pitkäaikaista lainaa 595.879,14 €. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 91.810,61 €.

Toivonlahti Oy:n vuokrasopimus päättyi 31.7.2020, minkä jälkeen vuokralaiseksi tuli Ilo-mantsin kunta palveluasumiseen tarkoitettujen tilojen osalta. Soteaseman tilojen osalta vuokrasopimus on allekirjoitettu Ilo-mantsin kunnan kanssa ja tilojen valmistuttua niiden käyttäjäksi tulee Pohjois-Kar-
jalan sosiaali- ja terveystalujen kuntayhtymä, Siun sote.

Kuntoutussäätiö arvioi toimintansa riskien pienentyvän entisestään, vaikka velkamäärä kasvaa noin 5 miljoonaan euroon. Säätiö saa velan hoitoon tarvittavan rahan pääomavuokrana.

Vuoden aikana vuokrasuhteissa ei tapahtunut muutoksia. Päävuokralainen Toivonlahti Oy sanoi kaikki vuokrasopimuksensa irti lokakuussa, minkä jälkeen säätiö käynnisti Ilomantsin kunnan ja Siun soten kanssa neuvottelut terveysaseman perustamiseksi säätiön tiloihin.

Ilomantsin museosäätiö sr.

Ilomantsin Museosäätiö on vastannut Ilomantsin kunnan museotoiminnasta sekä Möhkön ruukin ja Parpeinvaaran runokylän museo- ja matkailutoiminnasta Ilomantsin kunnan kanssa laaditun ostopalvelusopimuksen mukaisesti. Ilomantsin Museosäätiö on hoitanut museokokoelmien ja valokuva-arkiston kokoelmien luettelointia ja varastointia. Museosäätiö on noudattanut viranomaisohjeita koronapandemian torjunnassa ja pääsi avaamaan museot vasta kesäkuun alussa.

4.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kunta on asettanut vuoden 2021 talousarvioonsa yhdeksi tavoitteekseen konsernirakenteen tiivistämisen, mikä käytännössä tarkoittaa muutamien yhtiöiden toiminnan lopettamista tai sulauttamista johonkin toiseen kuntakonsernin yhtiöön.

Riskialttiita yhtiöitä ovat pienet asunto-osakeyhtiöt, mikäli niiden korjaustarpeet muodostuvat suu-riksi. Asunto Oy Leppärinne suunnittelee yhtiön toiminnan lopettamista ja rakennusten purkamista. Kiinteistöyhtiö Kiinteistö Oy Taistelijan Talon selvitys jatkuu vuonna 2021. Selvittelyssä haetaan ratkaisua talon toiminnan jatkamiseen siten, ettei yhtiön tappiokierre jatkuisi. Myös selvitys Kiinteistö Oy Ilomantsin Liikekeskuksen mahdollisesta sulauttamisesta yrityskiinteistöihin on alkanut vuoden 2021 alussa. Kiinteistö Oy Ilomantsin Virastotalolla on vastikesaamia osakkeenomistajilta lähes 50.000 €.

Riskien välttämiseksi kunnan konsernijaosto on ohjeistanut yhtiöitä. Yhtiöiden pitää nykyistä tarkemmin ottaa huomioon tulevat korjaustarpeet ja merkitä tulevien vuosien taloussuunnitelmiin investointi- ja vuosikorjaustarpeensa myös eurotasolla. Kunta edellyttää, että yhtiöiden riskiarviot ovat kunnossa ja että ne käsitellään yhtiöiden hallitusten kokouksissa, mikäli näin jo ei ole tehty.

Riskien arvioinnissa käytettävissä olleet tiedot perustuvat edellä esiteltyjen yhtiöiden tilinpäätöksiin ja yhtiöiden edustajien kanssa käytyihin keskusteluihin.

Kunnan panostusta tarvitaan jatkossakin Taistelijan Talo Oy:ssä ja muissakin museaalisisissa kohteissa, esimerkiksi Möhkön ruukkimuseolla. Näiden kohteiden arvo näkyy kulttuurimatkailun edistämisen ja kunnan elinvoimana, ja siten kunnan osallistuminen ylläpitoon on perusteltua.

Kunnan 100 %:sesti omistamissa tytäryhtiöissä riskit ovat pienentyneet ja muun muassa haasteellisessa tilanteessa ollut Kiinteistö Oy Pogostan Vuokratalot on kyennyt lyhentämään pitkäaikaista velkapääomaansa yli 190.000 € vuonna 2020. Myös Ilonet Oy ja Ilomantsin Yrityskiinteistöt Oy ovat lyhentäneet pitkäaikaista velkaansa suunnitellusti. Ilomantsin Lämpö Oy pystyy jakamaan osinkoa tuloksestaan. Kokonaissuunta on konsernin kannalta oikea.

Kuntayhtymistä sekä Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalujen Kuntayhtymä Siun soten tilinpäätös on yli 4 M€ alijäämäinen. Kunta on varautunut kuntayhtymän alijäämän kattamiseen marraskuussa valtuuston tekemällä 0,3 M€:n varauksella.

Kunnan huolena on edelleen Siun soten vuoden 2018 kuntien maksuosuuksiin jälkikäteen hyväksyttäväksi esittämät muutokset. Ilomantsin kunnan maksuosuuteen esitetty muutos on kunnan tekemän valituksen perusteella Itä-Suomen hallinto-oikeuden ratkaistavana. Viime vuoden

tilinpäätösvaiheessa epävarmuustekijänä ollut Siun soten osana toimivan Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen varallaoloasia on ratkaistu maksuosuuksien korottamisella.

4.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Ilomantsin kunta on uusinut konserniohjeensa marraskuussa 2018. Kunnanvaltuuston antama ohje koskee kuntaa ja sen tytäryhteisöjä. Ohjeen mukaisesti kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt, joissa kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta. Myös kunnan määräysvallassa olevat säätiöt kuuluvat konserniohjauksen piiriin. Konserniin kuuluvat yhteisöt toimivat osaltaan valtuuston asettamien tavoitteiden toteuttajina. Määräysvalta merkitsee kunnan mahdollisuutta ohjata tytäryhteisöjen toimintaa.

Kunnanvaltuuston tehtävänä kuntakonsernissa on päättää omistajapolitiikasta, hyväksyä omistajaohjauksen periaatteet, toimia kuntakonsernin toiminnan ylimpänä valvojana ja hyväksyä koko kuntakonsernia koskevat tavoitteet talousarviossa ja taloussuunnitelmassa.

Kunnanhallituksen tehtävät kuntakonsernissa on määritelty hallintosäännössä.

Kunnanhallitus:

1. vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle,
2. vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan,
3. määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisen työnjaon,
4. antaa valtuustolle kaksi kertaa vuodessa raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehityksestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä,
5. arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää tarvittaessa ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa sekä
6. käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa.

Kunnanhallituksen alaisuudessa toimii konsernijaosto, joka seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kunnanhallitukselle sekä antaa kunnan ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa.

Kunnanjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Kunta on kiinnittänyt vuodesta 2019 alkaen erityistä huomiota konserniriskeihin ja -ohjaukseen. Kunnan hallintosääntö ja uudistettu konserniohje toimivat selkeinä työkaluina konserniohjauksessa. Kunnan konsernijaosto ja kunnanhallitus ovat saaneet ajantasaista tietoa konserniyhtiöiden ja yhteisöjen tilanteista. Parantamista on edelleen joidenkin kunnan tytäryhtiöiden tiedonkulussa

kunnan konserniohjaukselle. Yhtiöiden on kiinnitettävä huomiota esityslistojen ja pöytäkirjojen toimittamiseen ajantasaisesti.

Kuntalain (410/2015) § 115 mukaan toimintakertomuksessa on annettava tietoja myös sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Kuntalain 116 §:n mukaan kunnan tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot. Kaikki tytäryhteisöt ovat toimittaneet tietonsa, joskin osalla tytäryhtiöitä on ollut viiveitä raportoinnissa. Samoin osalla tytäryhtiöitä vuoden 2019 tilintarkastus on viivästynyt tilintarkastuksessa havaittujen virhekirjausten takia, ja viimeiset vuoden 2019 tilinpäätökset on hyväksytty yhtiöiden hallituksissa vasta alkuvuodesta 2021. Väärinkäytöksiä ei ole havaittu.

4.6.1 Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernin tuloslaskelma	2020	2019
Toimintatuotot	33 655 347,63	33 861 864,73
Toimintakulut	-68 214 319,83	-71 177 866,88
Osuus osakkuusyhtiön voitosta	-5 642,12	-5 865,40
Toimintakate	-34 564 614,32	-37 321 867,55
Verotulot	17 461 641,35	17 289 497,20
Valtionosuudet	22 632 651,00	21 551 639,00
Rahoitustuotot ja -kulut	163 670,17	169 647,22
Korkotuotot	33 151,52	61 703,52
Muut rahoitustuotot	396 551,13	360 537,06
Korkokulut	-230 508,27	-235 205,32
Muut rahoituskulut	-35 524,21	-17 388,04
Vuosikate	5 693 348,21	1 688 915,88
Poistot ja arvonalennukset	-2 955 056,86	-3 214 068,08
Suunitelman mukaiset poistot	-2 898 489,19	-3 214 068,08
Omistuksen eliminointierot		
Arvon alentumiset	-56 567,67	
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	2 738 291,35	-1 525 152,19
Tilinpäätössiirrot	3 983,76	-3 294,08
Tilikauden verot	-31 830,22	-41 490,12
Laskennalliset verot	5 525,51	-17 587,07
Vähemmistöosuudet	23 787,05	30 643,85
Tilikauden yli (alijäämä)	2 739 757,45	-1 556 879,62
Toimintatuotot/Toimintakulut %	49,3	47,6
Vuosikate/poistot, %	193	53
Vuosikate, €/asukas	1 195	357
Asukasmäärä 31.12.	4 766	4 864

4.6.2 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernin rahoituslaskelma	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	5 693 348,21	1 688 915,88
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tilikauden verot	-31 830,22	-41 490,12
Tulorahoituksen korjauserät	-91 596,39	-217 553,09
	5 569 921,59	1 429 872,67
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 838 140,10	-3 497 883,39
Rahoitusosuudet investointeihin	35 413,99	1 418,21
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	217 542,01	2 668 839,44
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 984 737,50	602 246,93
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainsaamisten lisäykset	-2 397,78	-102 128,00
Antolainsaamisten vähennys		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 621 425,28	2 165 072,46
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 462 908,65	-2 748 981,64
Lyhytaikaisten lainojen muutos	207 574,98	340 274,98
Oman pääoman muutokset	83 183,27	-1 422 871,82
Muut maksuvalmiuden muutokset	-844 438,24	130 618,35
Rahoituksen rahavirta	602 438,86	-1 638 015,67
Rahavarojen muutos	4 587 176,37	-1 035 768,73
Rahavarat 31.12.	9 289 328,64	4 702 152,27
Rahavarat 1.1.	4 702 152,27	5 737 921,00
	4 587 176,37	-1 035 768,73
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-309	-8 532
Investointien tulorahoitus, %	315,8	48,3
Laskennallinen lainanhoitokate	2,1	0,6
Kassan riittävyys, pv	47	22

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

= *Toiminnan ja investointien rahavirta* -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä siltä osin kuin kertymä on laskettavissa

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

4.6.3 Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2020	2 019	VASTATTAVAA	2020	2 019
	1 000 €	1 000		1 000 €	1 000
PYSYVÄT VASTAAVAT	39 355	40 672	OMA PÄÄOMA	22 964	20 147
Aineettomat hyödykkeet	1 068	1 208	Peruspääoma	19 617	19 617
Aineettomat oikeudet	21	1 191	Säätiöiden ja yhd. Peruspääoma	2	2
Muut pitkävaikutteiset menot	1 047	17	Arvonkorotusrahoitus	133	133
Aineelliset hyödykkeet	35 623	36 907	Muut omat rahastot	1 431	1 439
Maa- ja vesialueet	4 179	4 169	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-959	513
Rakennukset	28 863	28 380	Tilikauden yli-/alijäämä	2 740	-1 557
Kiinteät rakenteet ja laitteet	891	1 470			
Koneet ja kalusto	936	647	VÄHEMMISTÖOSUUDET	441	464
Muut aineelliset hyödykkeet	65	7			
Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat	689	2 233	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0	0
Sijoitukset	2 665	2 557	Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Osakkeet ja osuudet	2 451	2 346			
Muut lainasaamiset	0	0	PAKOLLISET VARAUKSET	278	303
Muut saamiset	214	211	Eläkevaraukset	4	5
			Muut pakolliset varaukset	274	298
TOIMIEKSIANTOJEN VARAT	216	374			
			TOIMIEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	295	433
VAIHTUVAT VASTAAVAT	13 059	7 435			
Vaihto- omaisuus	294	248	VIERAS PÄÄOMA	28 652	27 134
			Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	17 660	16 605
Saamiset	3 475	2 485	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	961	947
Pitkäaikaiset saamiset	141	163	Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	2 935	2 625
Lyhytaikaiset saamiset	3 335	2 322	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	7 096	6 957
Rahoitusarvopaperit	686	572	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	52 630	48 481
Rahat ja pankkisaamiset	8 604	4 130	TASEEN TUNNUSLUVUT:		
			Omavaraisuusaste, %	45,3	42,6
VASTAAVAA YHTEENSÄ	52 630	48 481	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	37,6	37,3
			Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	1 781	-1 044
			Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	374	-215
			Konserni lainat, €/asukas	4 321	3 953
			Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	20 595	19 229
			Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	22 636	20 009
			Lainat ja vuokravastuut 31.12., €/asukas	4 749	4 218
			Lainasaamiset, 1000 €	0	0
			Asukasmäärä	4 766	4 864

Konsernitaseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat konsernin omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta

Omavaraisuusaste, %

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Konsernin lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Konsernin lainat, euroa/asukas

= Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Konsernin lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukas-kohtaista lainamäärää lasketa.

Konsernin lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Konsernin henkilöstömäärä

Toimintakertomuksessa on suositeltavaa esittää kunnan ja sen tytäryhteisöjen palveluksessa olevien henkilöiden keskimääräinen lukumäärä

5 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle tilikauden 2020 ylijäämäisen 2 452 627,37 €:n tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- 0,5 M€ investointivaraus vesitornin korjaamiseen
- 1 952 627,37 M€ tulos lisätään kunnan yli-/alijäämätilille.

Kunta laati talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2018–2020, joka päivitetään talousarvioon 2022 ja taloussuunnitelmiin 2023–2024.

6 Talousarvion toteutuminen

6.1 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Näkökulma	Menestystekijä	Arviointikriteerit	Tavoite 2020	Toteutuma
Vaikuttavuus ja palvelukyky	Palvelujen järjestäminen	Asiakastyytyväisyyskyselyt	80 % tyytyväisiä	Ei
		Omatoimikirjaston käyttöönotto	Käytössä vuoden 2020 aikana	Ei
	Tarvetta vastaavat palvelut	Asiakastyytyväisyyskyselyt: Kysyntä ja ennakointi	80 % tyytyväisiä	Ei
	Toimiva tie- ja viestintäliikenne, kylien asukkaat ja toiminta	Joukkoliikenne	Asiointi 1 kerta/viikko	Kyllä, paitsi keväällä 2020 koronan vuoksi.
	Luontaisille vahvuuksille perustuva yritystoiminta	Omistajanvaihdoksissa opastetut yritykset	5 yritystä/vuosi	Kyllä (15)
		Yrityskontaktit	80 asiakasta 200 aktiviteettia	112 asiakasta 278 aktiviteettia
	Veden laatu (talousvesi, allasvesi)	Täyttää laatuvaatimukset	Täyttää raja-arvot	Kyllä
	Ruokapalvelun toimivuus	Uuden ruokalarakennuksen toiminnan laadukas organisointi ja toiminta	Laadukas ja kustannustehokas toiminta (ateriahinnan lasku vuodesta 2019)	Kyllä
Näkökulma	Menestystekijä	Arviointikriteerit	Tavoite 2020	Toteutuma
Resurssien hallinta	Tasapainoinen ja joustava talous	Ylijäämä	=> 0	Kyllä
	Kehittämishankkeet	€/asukas	max 30 €/asukas	Kyllä (10,78 €)
	Toiminnan tehokkuus ja taloudellisuus	Palvelujen kustannukset	Hyvinvointikertomuksen verrokki-kuntien keskitaso	Ei
	Henkilöstöresurssien varmistaminen	Avoimet virat/toimet	=> 1 pätevä hakija/avoin tehtävä	Kyllä
		Ennenaikaiset eläköitymiset	n. 1 % vakinaisista	0,58 %
	Kuntaimago/Kiinnostava työnantaja	Pätevät työntekijät	>97 %	Kyllä
	Kuntaimago/Kiinnostava kunta	Positiivinen julkisuus	vähintään kerta/kk	Kyllä
	Henkilöresurssien kohdentaminen	Investointeihin kohdentuvat palkat	> 1 htv	Kyllä
Näkökulma	Menestystekijä	Arviointikriteerit	Tavoite 2020	Toteutuma
Osaaminen ja henkilöstö	Osaaminen ja henkilöstön työhyvinvointi	Sairauspoissaolot	< 10 pv (työpäivää)	Ei (17,34)
		Työhyvinvointikysely	min Hyvä (3)	Kyllä (3,47)
		Kehityskeskustelut	100 % kahden vuoden aikana (2020–2021)	Kyllä

		Palkitseminen ryhmissä ja yksilöinä	enintään 1 ryhmä/kunta ja yksi työntekijä/osasto	Kyllä
		Työterveyshuolto netto/työntekijä	< 250 €	Kyllä
		Täydennyskoulutus	> 1 pv	Ei
		Omaehtoinen koulutus	> 1 työntekijä/osasto	Ei
	Muutostilanteisiin valmistautuminen	Avoimuutta ja tiedottamista lisäämällä	Neuvottelu- ja tiedotustilaisuuksien määrä > 2/osasto	Ei
Näkökulma	Menestystekijä	Arviointikriteerit	Tavoite 2020	Toteutuma
Prosessit ja rakenteet	Kunnallisen demokration toimivuus	Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden yhteistyön itsearviointi	keskiarvo > 3	Kyllä
		Valtuustoryhmien tiedotustilaisuudet	> 2	Kyllä
	Edunvalvonta	Maakunnallisissa tehtävissä	> 4 luottamushenkilöä	Kyllä
		Yhteiskuntasuhteet	Kontaktit > 5 tahoja	Kyllä
		Tiestön kunto	Ympärivuotinen kunnossapito	Kyllä
		Toimiva rautatieyhteys	Rata kunnossa raskaalle liikenteelle	Ei
Näkökulma	Menestystekijä	Arviointikriteerit	Tavoite 2020	Toteutuma
Hyvinvoinnin edistäminen	Työllisyyden edistäminen	Työllistämismallien menestyksenkäyttö ja kehittäminen	Työmarkkinamaksun vähennys 10 % Työllisyysaste 60 %	Ei Kyllä
	Ikäihmisten toimintakyvyn säilyttäminen	Ikäihmisten tapahtumat ja tilaisuudet	> 6	Kyllä
		Kotona asuvien yli 75 vuotiaiden määrä	> 90 %	Ei (89,59 %)
	Koululaisten poissaolot	Koululaisten poissaolojen väheneminen	< 30 tuntia/luku- kausi/oppilas	Kyllä
	Koululaisten päihde- myönteisyys vähenee 8–9 luokkalaisilta	Kouluterveyskysely	Raittiiden osuus yli 65 % tutkimuskäluo- kasta	Ei
	Perhekeskus- ja kohtaamispaikkatoiminta	Kohtaamisten tarjoaminen	10 tapahtumaa/kohtaamista/vuosi	Kyllä
	Aktiiviset ja hyvinvoivat kuntalaiset	Kansalaisopiston kurssit	Tunti/asukas	Kyllä
		Järjestöavustusten saajat	> 30 toimijaa	Ei (25)
		Monipuoliset liikuntamahdollisuudet	Asiakastyytyväisyys 80 %	Kyllä
		Nuorten osallisuus	4 tapahtumaa/vuosi	Kyllä

6.1.1 Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Konsernijohdolle asetetut tavoitteet

Kunta on 2018 hyväksytyssä strategiassaan määritellyt kunnan omistajaohjauksen päälinjaksi, että kunnan omistamien yhtiöiden omistajaohjaus on jämäkkää ja tavoitteellista. Kuntayhtiöiden ja -yhteisöjen hallitusten jäsenillä pitää olla yhtiöiden toimialaan liittyvää kokemusta ja osaamista, jota hyödynnetään yhtiöiden päätöksenteossa.

Valtuuston 26.11.2018 §:ssä 45 hyväksymän konserniohjeen mukaan valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä.

Kunnanvaltuuston 22.5.2017 §:ssä 20 hyväksymässä kunnan hallintosäännössä on määritelty konsernijohto, sen tehtävät ja toimivallan jako. Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanhallituksen konsernijaosto sekä kunnanjohtaja ja tarvittaessa muut johtoryhmän jäsenet.

Tytäryhteisöille kunnan talousarviossa asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Kaikille konserniyhtiöille ja -yhteisöille asetettu yhteinen talouden tavoite on tilikauden positiivinen tulos. Ilomantsin kunnan tyttäristä 6 saavutti tavoitteeksi asetetun tilikauden positiivisen tuloksen. Tytäryhtiöiden ja -yhteisöjen tavoitteiden saavuttaminen on kuvattu tilinpäätöksen luvussa neljä.

6.1.2 Kunnanvaltuusto

Toiminta-ajatus

Tehtävä sisältää kunnanvaltuuston toiminnan ja vaaleista aiheutuvat menot ja tulot.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Vuoden aikana pidettiin kunnan kehittämiseen ja muutostilanteisiin tähtääviä valtuustoseminaareja.

Seminaareissa käsiteltiin lämmön tuottamista, terveysaseman rakentamista, kaavoitusta ja investointeja, taloutta, henkilöstö- ja luottamushenkilöorganisaatiota.

Kuva 2. Kunnanvaltuuston kokouksessa kunnanvaltuuston puheenjohtaja Hannu Hoskonen, kunnanhallituksen puheenjohtaja Tapio Tykkyläinen ja kunnanjohtaja Marjut Ahokas luovuttivat valtuuston jäsen Asko Mäkiselle Suomen Valkoisen Ruusun I luokan mitalin kultaristein pitkäaikaisesta toiminnasta kunnallisissa ja maakunnallisissa luottamustehtävissä.

Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

KUNNANVALTUUSTO	TP 2019	TA 2020	TOT 2020
TOIMINTATUOTOT			
MYYNTITUOTOT	18 998	0	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	441	0	423
TOIMINTATUOTOT	19 439	0	423
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-61 674	-28 710	-27 033
PALKAT JA PALKKIOT	-56 644	-28 000	-26 382
HENKILÖSIVUKULUT	-5 030	-710	-651
PALVELUJEN OSTOT	-21 132	-12 938	-14 738
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 356	-2 000	-2 071
MUUT TOIMINTAKULUT	-965	-1 000	-687
TOIMINTAKULUT	-86 127	-44 648	-44 529
TOIMINTAKATE	-66 688	-44 648	-44 106

Tilivelvolliset

Kunnanhallitus
 Kunnanjohtaja Marjut Ahokas
 hallintojohtaja Minna Kontturi
 hallintojohtaja Jari Kattainen

Käyttötalouden toteutuminen

KUNNANVALTUUSTO					
Menot ilman poistoja	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot				423	423
Toimintakulut	-44 648		-44 648	-44 529	119
Toimintakate	-44 648		-44 648	-44 106	542
Käyttöomaisuus €					
Arvo 1.1.2020					
Siirto toimielimien välillä					
Hankinnat					
Vähennykset					
Poistot					
Arvo 31.12.2020					

Kunnanvaltuuston käyttötalouden kustannukset toteutuivat laaditun talousarvion mukaisesti.

6.1.3 Tarkastuslautakunta

Toiminta-ajatus

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Tärkeimpinä lautakunnan toimintatapoina tehtävänsä täyttämiseksi ovat katselmukset, kuntalaisten kuuleminen, viranhaltijoiden kuuleminen, toimielinten toimintojen tarkastus ja ajantasainen puuttuminen epäkohtiin.

Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

TARKASTUSLAUTAKUNTA	TP 2019	TA 2020	TOT 2020
TOIMINTATUOTOT			
MUUT TOIMINTATUOTOT	92	50	56
TOIMINTATUOTOT	92	50	56
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-8 582	-11 700	-6 267
PALKAT JA PALKKIOT	-8 360	-11 400	-6 040
HENKILÖSIVUKULUT	-222	-300	-227
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-9	-100	-16
PALVELUJEN OSTOT	-20 197	-25 892	-12 892
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-309	-50	-490
MUUT TOIMINTAKULUT	-70	0	-127
TOIMINTAKULUT	-29 158	-37 642	-19 775
TOIMINTAKATE	-29 066	-37 592	-19 719

Tilivelvolliset

Tarkastuslautakunta

Tavoitteet

Määrätavoitteet	TP2018	TP2019	TP2020
Tilintarkastajan lakisääteiset tarkastuspäivät	10	10	10
Kokousten määrä	8	10	8
Työjaoston kokoontumiset	4	3	1
Kuntalaisten kuuleminen	> 30	> 30	> 30
Katselmukset	0	1	0
Viranhaltijoiden kuuleminen	5	7	2

Toimenpiteet

1. Kuntalaisten kuuleminen
2. Päätösten ajantasainen seuranta ja epäkohtiin puuttuminen
3. Asioiden valmistelu työjaostossa
4. Hallinnonalojen ja tulosyksiköiden johtajien kuuleminen
5. Katselmukset toimintayksiköissä
6. Lautakunnan jäsenten kouluttaminen

Tarkastuslautakunnan työnarviointi

Tarkastuslautakunnan itsearviointi

Yhteenvedo tarkastuslautakunnan itsearvioinnista

Kunnanhallituksen ja lautakuntien itsearviointi tehdään vuosittain. Kokouksessa läsnä olevat luottamushenkilöt ja viranhaltijat arvioivat omaa työskentelyään (kysymykset 1–6) ja yhteistyön toimivuutta (kysymykset 7–8). Tarkastuslautakunnan vastausprosentti 100 %.

Väite	2019	2020	Ero
1. Lautakunnan työskentelytapa vastaa omaa käsitystäni hyvästä päätöksentekokulttuurista	2,80	3,43	0,63
2. Päätösehdotukset ovat selkeitä	2,80	3,71	0,91
3. Asioiden selostus esityslistalla on riittävän perusteellista	2,80	3,29	0,49
4. Kokouksiin käytetään sopivasti aikaa	3,40	3,57	0,17
5. Toimielimeen tuodaan riittävästi ennakkoinformaatiota päätöksentekoon tulevista asioista	2,80	3,00	0,20
6. Toimielimen ja viranhaltijajohdon välinen tehtävänjako on selkeä	3,40	3,00	-0,40
7. Kunnanhallituksen ja lautakuntien valtasuhteet ovat toimivat	3,00	3,00	0,00
8. Kunnanhallituksen ja lautakuntien vastuut ovat oikein linjatut	3,40	3,14	-0,26
Yhteensä	3,05	3,27	0,22

Käyttötalouden toteutuminen

TARKASTUSLAUTA- KUNTA

Menot ilman poistoja	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	50		50	56	6
Toimintakulut	-37 642		-37 642	-19 775	17 867
Toimintakate	-37 592		-37 592	-19 719	17 873
Käyttöomaisuus €					
Arvo 1.1.2020					
Siirto toimielimien välillä					
Hankinnat					
Vähennykset					
Poistot					
Arvo 31.12.2020					

Tarkastuslautakunnan käyttötalouden kustannukset toteutuivat arvioitua pienempinä kokouspalkkoiden ja palvelujen ostojen osalta.

6.1.4 Kunnanhallitus

Toiminta-ajatus

Ilomantsi vahvistaa ja kehittää omille vahvuuksilleen perustuvaa yritystoimintaa ja maaseutupalveluja. Hallintokunta järjestää sisäisille asiakkailleen palvelutuotantoa edistäviä, ajantasaisia ja tehokkaita tukipalveluja sekä osallistuu aktiivisesti kunnan kehittämiseen.

Toiminta-ajatus tulosalueittain

Elinvoimapaalvelut

Luonnonvaroihin ja osaamiseen perustuva yrittäjyys on kehittämisen painopisteenä. Yrittäjyyttä edistetään luomalla aitoja kilpailuetuja ja turvaamalla yrittäjille maksuttomat ohjaus- ja neuvontapalvelut Business Joensuu Oy:ltä. Tavoitteena on uusien työpaikkojen luominen ja nykyisten työpaikkojen ja palveluiden turvaaminen muun muassa yritysten omistajanvaihdostilanteissa.

Talous- ja laskentapalvelut

Kunnan talous- ja laskentapalvelut tuottavat reaaliaikaista tietoa talouden seurannan ja ennakkoinnin sekä riskienhallinnan tueksi.

Henkilöstöasiat ja työllistäminen

Palvelun tehtävänä on kunnan henkilöstön terveys- ja työhyvinvointipalveluista sekä tuloksekkaasta yhteistoiminnasta huolehtiminen sekä työllistämispalveluiden järjestäminen toimimalla proaktiivisesti uusia toimintamalleja ja työllistämistapoja kokeillen ja etsien.

Luottamushenkilöstöhallinto

Toimiva luottamushenkilöhallinto tekee tarvittavat päätökset oikea-aikaisesti selkeän ja johdonmukaisen valmistelun pohjalta.

Ruokapalvelu

Ruokapalvelu tuottaa kunnan eri laitosten ja Siun soten yksiköiden päivittäiset maukkaat, monipuoliset, terveelliset ja ravitsemuksellisesti oikein koostetut ateriakokonaisuudet ottaen huomioon erityisruokavaliot ja -tarpeet.

Tietotekniikka

Meita Oy:ltä hankittavat tietotekniikkapalvelut tukevat tehokkaasti kunnan palvelutuotantoa.

Maaseutupalvelut

Maaseutupalvelut järjestävät maatalousyrittäjien EU- ja kansallisten tukien haku- ja maksatusprosessit sekä edistävät kylätoimintaa, maaseutu- ja kausiasumista.

Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

KUNNANHALLITUS	TP 2019	TA 2020	TOT 2020
TOIMINTATUOTOT			
MYYNTITUOTOT	2 530 985	2 469 333	2 451 290
MAKSUTUOTOT	64 032	60 700	49 485
TUET JA AVUSTUKSET	416 609	395 000	161 915
MUUT TOIMINTATUOTOT	202 773	2 000	3 693
TOIMINTATUOTOT	3 214 400	2 927 033	2 666 382
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-2 603 388	-2 447 623	-2 266 487
PALKAT JA PALKKIOT	-2 094 499	-1 950 800	-1 783 393
HENKILÖSIVUKULUT	-508 889	-496 823	-483 094
ELÄKEKULUT	-455 578	-421 823	-422 500
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-53 312	-75 000	-60 594
PALVELUJEN OSTOT	-28 346 816	-26 862 484	-26 872 376
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-472 239	-450 500	-483 332
AVUSTUKSET	-455 475	-435 500	-514 588
MUUT TOIMINTAKULUT	-190 702	-210 051	-184 382
TOIMINTAKULUT	-32 068 621	-30 406 158	-30 321 165
TOIMINTAKATE	-28 854 221	-27 479 125	-27 654 783

Tilivelvolliset

kunnanjohtaja Marjut Ahokas
hallintojohtaja Minna Kontturi
hallintojohtaja Jari Kattainen

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

1. Monipuolisen elinkeinorakenteen vahvistaminen ja osaavan työvoiman turvaaminen

Kunta on tarjonnut paikkakunnan yrittäjille maksuttomat yritysneuvonnan palvelut ostamalla ne Business Joensuu Oy:ltä. Business Joensuun yritysasiantuntija on työskennellyt puolet työajastaan Ilomantsissa. Yrittäjien käytettävissä ovat olleet kaikki muutkin elinkeinoyhtiön yritysasiantuntijat. Viime vuonna ilomantsilaisia yrityksiä palveli 23 Business Joensuun yritysasiantuntijaa.

Yritysneuvontapalvelujen tarjoamisen lisäksi kunnan rooli elinvoimatyössä on tonttien ja tilojen järjestäminen yrityksille. Toimitilojen vuokraamisesta vastaa kunnan tytäryhtiö Ilomantsin Yrityskiinteistöt Oy, jonka kaikki teollisuustilat ovat vuorattuina.

Kevään 2020 koronapandemiasta johtuvien poikkeusolojen aikaan yksinyrittäjille kohdentuneen tuen hakemisen organisoivat Business Joensuu, joka myös valmisteli lausunnot kunnan tukipäätösten pohjaksi.

Kunta uudisti elinvoimaohjelmansa viime vuonna. Valtuusto hyväksyi uuden elinvoimaohjelman kokouksessaan 9.11.2020 §:ssä 25.

Vuonna 2020 Ilomantsissa toimi 272 yritystä, joista suurin liikevaihto ja työllistävyys oli kuljetusalalla ja teollisuudessa. Suurin osa yrityskannasta oli palvelualan mikroyrityksiä. Huomionarvoinen asia on sivutoimisen yrittäjyyden yleistyminen. Uusia yrityksiä perustettiin 22 ja 18 yritystä päätti toimintansa.

2. Työllisyysasioiden hoitaminen, tavoitteena työpaikkojen luominen ja etsiminen sekä julkiselta että avoimelta sektorilta sekä toimintatapojen uudistaminen työllisyyden parantamiseksi

Työllisyyden hoitamiselle asetettuja tavoitteita ei saavutettu. Työllisyyskoordinaattorin tehtävää ei saatu täytettyä eivätkä uudet toimintatavat käynnistyneet. Kunta haki yhdessä kuuden muun kunnan kanssa työllisyyden kuntakokeiluun, josta se kuitenkin päätti loppuvuodesta jättäytyä pois punnittuaan kokeilun edut ja haitat. Kokeilu olisi vähentänyt te-toimiston palvelua paikkakunnalla.

Talousarvioin valmistelun yhteydessä kunta ja te-toimisto neuvottelivat työllisyyspalvelujen järjestämisestä Ilomantsissa. Kunta varasi vuoden 2021 talousarvioonsa omarahoitusosuuden kunnan omaan työllisyys Hankkeeseen.

3. Toimivien ja terveellisten tilaratkaisujen edistäminen palveluasumiselle ja terveysaseman toiminnalle yhdessä Siun sote -kuntayhtymän kanssa

Kunta ja Siun sote -kuntayhtymä neuvottelivat palveluasumisen ja soteaseman tilaratkaisusta ja päätyivät yhdessä soteaseman peruskorjaamiseen Pohjois-Karjalan kuntoutussäätiö sr:n tiloihin. Soteaseman kokonaishinta-arvioksi muodostui 4,9 M€ ja tilat rakennuttaa kuntoutussäätiö. Valtuusto päätti soteasemasta marraskuun kokouksessaan. Palveluasuminen siirtyi kuntoutussäätiön tiloihin jo elokuun alussa.

4. Muutostilanteissa jaksamisen tukeminen avoimella tiedottamisella ja koulutuksella

Kunta on tiedottanut aktiivisesti henkilöstöään koko vuoden 2020 ajan. Valtaosa tiedottamisesta on painottunut koronapandemian mukanaan tuomiin määräyksiin, rajoituksiin ja ohjeisiin. Kunnanjohtaja piti henkilöstölle kaksi samansisältöistä Teams-tilaisuutta kunnan ajankohtaisista asioista marraskuun alussa. Kunnan henkilöstökoulutukset järjestettiin etäkoulutuksina Teams-yhteyksin.

5. Kumppanuuksien hyödyntäminen ja vahvistaminen elinvoimatyössä sekä tapahtumien ja tilaisuuksien järjestämisessä

Kumppanuuksien aktiivinen hyödyntäminen elinvoimatyössä on jatkunut vuonna 2020. Kunnan tärkein kumppani elinvoimatyössä oli Business Joensuu Oy, jolta kunta hankki yrittäjilleen yritysneuvonnan palvelut. Palvelut olivat yrittäjille maksuttomat. Kunnan ja elinvoimayhtiön yhteistyömuodot ovat osoittautuneet toimiviksi. Yhtiöllä on edustus kunnan elinvoimajaostossa ja laajennetussa johdoryhmässä.

Aiempiä vuosina tuhansia osallistujia koonneet festivaalit järjestettiin viime vuonna uudella tavalla. Koronapandemian takia Villiruokafestivaalit siirtyivät vuoteen 2021 ja Karhufestivaalit toteutuivat osittain paikallistapahtumana ja osittain verkossa. Monet vuonna 2020 järjestettäväksi suunnitellut tapahtumat jouduttiin perumaan.

Kuva 3. Vapon teknisen hiilen tehtaän virtuaaliavajaisia vietettiin syyskuussa ja valtuusto pääsi tutustumaan tehtaaseen marraskuun seminaaripäivänsä aikana.

3. Ruokapalvelut

Kesäkuun alussa siirryttiin kolmesta ruuan valmistuspaikasta keskuskeittiön järjestämään ruokapalveluun. Sieltä ruoka pakataan lähtemään kahdeksaan eri paikkaan: Terveyskeskuksen osastolle ja henkilökunnalle, Palvelukeskukselle, Koivikkolaan, virastotalon ruokalaan, Toimintakeskuksen päivätoimintaryhmään, Omakoti Onnettareen, päiväkotivuonukkaan ja Pogostan yläkoululle. Uudessa ruokalassa ruokailivat alakoulun ja lukion oppilaat. Kotipalvelun asiakkaille keittiö pakkaa kotiin kuljetettavan ruuan.

Lounasta valmistetaan arkisin noin 800 annosta ja päivällistä noin 120 annosta, viikonloppuisin lounaita valmistetaan noin 240 ja päivällisiä noin 120. Lisäksi tehdään aamupalaa ja erilaisia jälkiruokia, välipaloja ja hoidetaan kahvituisia. Tarvittavat erityisruokavaliot valmistetaan tarpeen mukaan ja juhlapyhät huomioidaan ruokalistailla.

Elokuun alussa Siun Sote muutti Palvelukeskuksen toiminnan Toivonlahteen, pois lukien Koivikkola ja Kahveri, jotka jäivät entisiin tiloihinsa. Syyskuussa myös Kahveri siirtyi Toivonlahteen.

Koronapandemia toi omat haasteensa ruokailuihin syksyn aikana. Alakoulun oppilaista osa ruokaili ruokasalissa ja osalle ruokailu järjestettiin koulun puolelle, jotta saatiin turvattua koronaohjeiden mukainen ruokailu. Tämä järjestely oli voimassa koko syyslukukauden ajan ja jatkuu vuonna 2021.

Ruokapalvelun henkilöstöä työskentelee monessa eri paikassa. Ruuanvalmistus tapahtuu keskuskeittiöllä, mutta viidessä jakelukeittiössä: yläkoulu, Vuonukka, terveyskeskus, Toivonlahti ja virasto, on henkilöstöä huolehtimassa ruokailujen toiminnasta ja sujuvuudesta.

4. Maaseutuasiat

Viime vuonna maataloustukia ja korvauksia hakeneita tiloja oli Iloantsissa 95. Myönnettyjen tukien ja korvausten kokonaismäärä oli 1,69 M€.

Tilojen keskipeltoala oli 23,05 ha ja kokonaispeltopinta-ala 2 190 ha. Heinäkasvien ala oli 1 728 ha. Marjojen tuotantoa oli 24 tilalla yhteensä 184 hehtaarin alalla. Viljakasvien pinta-ala oli 87 ha ja kuminaa viljeltiin 27 hehtaarilla. Luomutuotantoa harjoitettiin 11 tilalla ja luomutuotannossa oli noin 369 ha peltoa.

Lypsykarjatiloja oli 7 kappaletta. Maidon tuotanto oli 2 278 miljoonaa litraa. Kotieläimiä oli 25 tilalla. Nuorten viljelijöiden tukea maksettiin 7 tilalle. Karhut, ahma ja valkopeskivanhet aiheuttivat korvattavia maatalousvahinkoja yhteensä 9 434 €:n verran.

Maatalouden myyntitulot olivat 1,98 M€, maatalouden tulotuet 1,82 M€, metsätulot 1,77 M€ ja sivuansiot 2,93 M€. Yhteensä maatalojen tulot olivat 8,49 M€.

Joensuun seudun maaseutupalvelut on ollut mukana 14 eri kehittämishankkeessa. Vaara-Karjalan Leader ry:stä avustusta myönnettiin ilomantsilaisten hankkeisiin 157 500 €. Maaseuturahastosta myönnettiin investointitukea 98 600 e.

Kylätoimikuntien investointi ja toiminta-avustusta maksettiin 19 kylätoimikunnalle yhteensä 39 067 €. Iloantsin torilla järjestettyjen 5 toripäivän kustannukset olivat 4 463 €. Maatalojen suunnittelu- ja palveluja avustettiin 5873 €:lla.

Kunnanhallituksen työarviointi

Kunnanhallituksen itsearviointi

Yhteenvedo kunnanhallituksen itsearvioinnista

Kunnanhallituksen ja lautakuntien itsearviointi tehdään vuosittain. Kokouksessa läsnä olevat luottamushenkilöt ja viranhaltijat arvioivat omaa työskentelyään (kysymykset 1–6) ja yhteistyön toimivuutta (kysymykset 7–8). Kunnanhallituksen vastausprosentti 85,71 %.

Väite	2019	2020	Ero
1. Kunnanhallituksen työskentelytapa vastaa omaa käsitystäni hyvästä päätöksentekokulttuurista	3,62	3,33	-0,29
2. Päätösehdotukset ovat selkeitä	3,77	3,67	-0,10
3. Asioiden selostus esityslistalla on riittävän perusteellista	3,85	3,33	-0,52
4. Kokouksiin käytetään sopivasti aikaa	3,85	3,67	-0,18
5. Toimielimeen tuodaan riittävästi ennakkoinformaatiota päätöksentekoon tulevista asioista	3,69	3,33	-0,36
6. Toimielimen ja viranhaltijajohdon välinen tehtävänjako on selkeä	3,77	3,42	-0,35
7. Kunnanhallituksen ja lautakuntien valtasuhteet ovat toimivat	3,54	3,42	-0,12
8. Kunnanhallituksen ja lautakuntien vastuut ovat oikein linjatut	3,46	3,50	0,04
Yhteensä	3,69	3,46	-0,24

Käyttötalouden toteutuminen

KUNNANHALLITUS

Menot ilman poistoja	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	2 927 033		2 927 033	2 464 863	-278 170
Toimintakulut	-30 506 158	100 000	-30 406 158	-30 021 165	384 993
Toimintakate	-27 579 125	100 000	-27 479 125	-27 556 302	106 823
Käyttöomaisuus €					
Arvo 1.1.2020					5 564 505
Siirto toimielimien välillä					
Hankinnat					
Vähennykset					
Poistot					153 464
Arvo 31.12.2020					5 411 041

Kunnanhallituksen käyttötalouden toimintatuotot ja toimintakulut toteutuivat talousarviota pienempinä. Toimintatuottojen osalta koronapandemia vaikutus näkyi ateriapalvelujen myyntituottojen pienemisenä koulujen siirryttyä keväällä 2020 etäopetukseen. Työllistäminen toteutui ennakoitua pienempänä, mikä vaikutti saadun palkkatuen määrään

Toimintakuluissa säästettiin henkilöstökuluissa muun muassa sijaisten ja palkkatuettujen osalta sekä muissa toimintakuluissa. Toimintatuotot toteutuivat 91,1 %, toimintakulut 99,7 % ja toimintakatteeksi muodostui 100,6 %.

Kuva 4. Koronavuonnakin kunta ja Business Joensuu Oy pääsivät jalkautumaan moneen yritykseen sekä järjestivät kaksi teemallista aamukahvitilaisuutta yrittäjille.

6.1.5 Hyvinvointilautakunta

Toiminta-ajatus

IloMantsi tarjoaa laadukkaat varhaiskasvatuspalvelut sekä mahdollisuuden elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen sekä järjestää aktiivista elämää edistäviä palveluita kuntalaisille.

Toiminta-ajatus tulosalueittain

Hallinto

Hallinto johtaa ja kehittää tasapuolisesti sivistystoimen eri sektoreita sekä luo henkilökunnalle mahdollisuudet toteuttaa asetetut tavoitteet. Pielisen-Karjalan musiikkiopisto tarjoaa lapsille ja nuorille korkeatasoista musiikinopetusta.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus tarjoaa hyvää ja turvallista perushoitoa ja lapsen ikä- ja kehitystasoa vastaavaa toimintaa.

Perus- ja lukio-opetus

Perus- ja lukio-opetus tarjoavat laadukasta perus- ja yleissivistävää opetusta. Perusopetus järjestää myös aikuisten maahanmuuttajien perusopetusta.

Kirjasto

Kirjasto edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen sekä tukee paikallista kulttuuritoimintaa ja kansalaisaktiivisuutta.

Liikunta ja nuorisotoimi

Liikunta- ja nuorisotoimi tarjoaa monipuolisia liikuntaharrastuksia ja järjestää nuorten ja erityisnuorten kasvua edistävää toimintaa.

Kansalaisopisto

Kansalaisopisto järjestää vapaan sivistystyön koulutusta.

Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

HYVINVOINTILAUTAKUNTA	TP 2019	TA 2020	TOT 2020
TOIMINTATUOTOT			
MYYNTITUOTOT	210 393	154 850	200 699
MAKSUTUOTOT	303 049	250 900	225 003
TUET JA AVUSTUKSET	99 203	77 300	92 200
MUUT TOIMINTATUOTOT	44 590	27 100	24 456
TOIMINTATUOTOT	657 235	510 150	542 357
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-5 662 109	-6 028 320	-5 376 721
PALKAT JA PALKKIOT	-4 583 745	-4 838 700	-4 307 124
HENKILÖSIVUKULUT	-1 078 363	-1 189 620	-1 069 597
PALVELUJEN OSTOT	-2 662 384	-2 549 453	-2 176 362
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-204 363	-212 450	-150 086
AVUSTUKSET	-141 953	-148 750	-123 716
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 286 418	-1 269 365	-1 239 951
TOIMINTAKULUT	-9 957 227	-10 208 338	-9 066 836
TOIMINTAKATE	-9 299 992	-9 698 188	-8 524 478

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

1. Perhekeskus- ja kohtaamispaikkatoiminnan kehittäminen yhteistyössä toimijoiden kesken

Perhekeskus- ja kohtaamispaikkatoiminnassa käynnistettiin perhekahvila syyskuussa. Ensimmäinen kokoontuminen oli 23.9. Kävijöitä on ollut keskimäärin 15. Toiminnan järjestämisestä vastaavat Ilomantsin kunta ja Siun sote, ja ohjelman järjestämisessä ovat olleet mukana muun muassa marjat, Pelastakaa lapset ry. ja Joensuun perheentalo sekä MLL. Perhekahvilatoiminnasta tehtiin vertaisarviointi vuoden lopulla.

2. Seudullisen ja paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman jalkauttaminen

Seudulliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan on 1.8.20 lisätty Joensuun seudun varhaiskasvatuksen laadun arviointimalli. Arviointimalliin toimijoiden työkaluksi on laadittu laaturunko, jossa on määritetty

arviointikriteerit seututasolle, kuntatasolle ja yksikötasolle. Tämän arviointimallin jalkauttaminen on nyt menossa. Muilta osin seudullinen suunnitelma on käytössä.

3. Perusopetuksessa joustavan alkuopetuksen vakiinnuttaminen ja kouluterveyskyselyn hyödyntäminen oppilaiden hyvinvoinnin edistämiseksi Pogostan koulussa keväällä 2020 joustavaa alkuopetusta tarjottiin neljä tuntia päivässä kahtena päivänä viikossa. Syksyllä 2020 koronatilanteesta johtuen joustavaa alkuopetusta ei voitu järjestää. Joustavan alkuopetuksen kokeilu Pogostan koulussa aloitettiin syksyllä 2018. Joustavan alkuopetuksen kokeilun suunniteltiin kestävän kolme vuotta, jonka jälkeen joustavan alkuopetuksen kokemukset, hyödyt sekä kehittämiskohteet tarkasteltaisiin. Lukuvuonna 2020–2021 joustavaa alkuopetusta ei voitu järjestää koronatilanteen vuoksi ja kolmas kokeiluvuosi jäi toteuttamatta. Lukuvuonna 2021–2022 selvitämme aikaisempien vuosien joustavan alkuopetuksen kokemukset ja niiden pohjalta jatkamme joustavan alkuopetuksen kehittämistä.

Kouluterveyskyselyn tuloksia on hyödynnetty oppilaiden hyvinvoinnin edistämiseksi erilaisilla teemapäivillä. Teemapäivissä on ollut mukana asiantuntijoita eri yhteistyötahoilta.

4. Ilomantsin lukion elinvoiman ylläpitäminen

Ilomantsin lukion elinvoimaa on varmistettu tekemällä yhteistyötä alueen muiden lukioiden kanssa esimerkiksi opetussuunnitelman uudistamisessa ja työelämäyhteistyössä sekä markkinoimalla lukiota opiskelupaikkana Pogostan koulun ja lähialueen yläkoululaisille.

5. Omatoimiajan käyttöönotto kirjastossa

Omatoimiaikaa kirjastossa ei voitu ottaa käyttöön vielä 2020, vaan hankkeeseen liittyviä toimenpiteitä jatketaan vuoden 2021 puolella.

6. Kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen tarjoamalla hyvin hoidetut retkeilyreitit, liikuntaympäristöt ja monipuoliset kansalaisopistopalvelut

Kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä toteutettiin koronasta huolimatta mm. lisäämällä ryhmiä ja ryhmäkokoja pienentämällä, omatoimiliikunnan tukemisella mm. opasteet ulkoliikuntapaikoilla, kaupoissa jaetut jumppaohjeet, some-tempaukset, liikuntavälinelainaukset, ohjatuilla ulkoliikuntaryhmillä, tiedottamisella sekä ulkoliikuntapaikkojen ylläpitoon satsaamisella.

Kansalaisopisto toteutti aktiivisesti digineuvontaa sekä sähköisten palvelujen kehittämistä osana monipuolisia kansalaisopistopalveluja. Vuoden aikana digineuvonnassa kävi yhteensä yli 450 asiakasta. Neuvontaa toteutettiin kirkonkylällä, Kivilahdessa, Lehtovaarassa ja Mutalahdessa. Lisäksi etäyhteyksin tapahtuva neuvonta ulottui koko kunnan alueelle. Neuvontatarve koski erityisesti laitteiden käyttöä. Kansalaisopiston tuntimäärä oli 12 % aiempaa pienempi, koska opetustoiminta oli koronan takia keskeytettynä maalais-heinäkuussa. Syksyllä liikuntaryhmiin voitiin ottaa vain osa ilmoittautuneista, muu opetus toteutui normaalisti. Ryhmien järjestämiä esiintymisiä ja tapahtumia oli vuoden aikana huomattavasti tavallista vähemmän.

7. Nuorisotilatoiminnan kehittäminen käyttäjien kanssa

Nuorisotilatoimintaa kehitettiin ja toteutettiin v. 2020 aikana nuorille tehtyjen kyselyjen, toiveiden ja suunnitteluun osallistamisen pohjalta.

Hyvinvointilautakunnan työnarviointi

Hyvinvointilautakunnan itsearviointi

Yhteenveto hyvinvointilautakunnan itsearvioinnista

Kunnanhallituksen ja lautakuntien itsearviointi tehdään vuosittain. Kokouksessa läsnä olevat luottamushenkilöt ja viranhaltijat arvioivat omaa työskentelyään (kysymykset 1–6) ja yhteistyön toimivuutta (kysymykset 7–8). Hyvinvointilautakunnan vastausprosentti 50 %.

Väite	2019	2020	Ero
1. Lautakunnan työskentelytapa vastaa omaa käsitystäni hyvästä päätöksentekokulttuurista	3,86	3,17	-0,69
2. Päätösehdotukset ovat selkeitä	3,86	3,67	-0,19
3. Asioiden selostus esityslistalla on riittävän perusteellista	3,57	3,17	-0,40
4. Kokouksiin käytetään sopivasti aikaa	3,71	3,50	-0,21
5. Toimielimeen tuodaan riittävästi ennakkoinformaatiota päätöksentekoon tulevista asioista	3,00	3,00	0,00
6. Toimielimen ja viranhaltijajohdon välinen tehtävänjako on selkeä	3,57	3,17	-0,40
7. Kunnanhallituksen ja lautakuntien valtasuhteet ovat toimivat	3,86	3,67	-0,19
8. Kunnanhallituksen ja lautakuntien vastuut ovat oikein linjatut	3,71	3,67	-0,04
Yhteensä	3,64	3,38	-0,27

Kuva 5. Näyte Pogostan yläkoululaisten askarteluista hiihtoladun varrelta.

Käyttötalouden toteutuminen

HYVINVOINTILAUTA- KUNTA

Menot ilman poistoja	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	510 150		510 150	542 357	32 207
Toimintakulut	-10 408 338	200 000	-10 208 338	-9 049 317	1 159 021
Toimintakate	-9 898 188	200 000	-9 698 188	-8 506 960	1 191 228
Käyttöomaisuus €					
Arvo 1.1.2020					653 435
Siirto toimielimien välillä					
Hankinnat					10 672
Vähennykset					
Poistot					66 611
Arvo 31.12.2020					597 496

Hyvinvointilautakunnan toimintatuotot toteutuivat alkuperäistä talousarviota suurempina ja toimintakulut muutettuun talousarvioon nähden pienempinä. Vuodelta 2020 lastensuojelun vuoksi sijoitetun oppilaan laskutettavat kotikuntakorvaukset lisäsivät myyntituottoja. Tuet ja avustukset toteutuivat arvioitua suurempina, koska koronapandemian aiheuttamiin toimintakuluihin haettiin niin elokuvatoimeen kuin lukiolle suunnattuja avustuksia. Toimintatuotot toteutuivat 106,3 %.

Toimintakulut alittuivat henkilöstökuluissa, palvelujen ja tavaroiden ostoissa, myönnettävissä avustuksissa ja muissa toimintakuluissa. Henkilöstökulujen alenemisen taustana ovat opetustoimessa lukuvuonna 2019–2020 tehdyt muutokset. Kunnanvaltuusto päätti 16.9.2019 Hatun koulun sekä Ikonvaaran ja Lylykosken koulun lakkauttamisesta 1.8.2020 alkaen. Koulujen lakkauttamispäätöksen vaikutukset näkyvät syksyn 2020 osalta toimintakulujen pienenemisenä kautta linjan. Ikonvaaran ryhmäperhepäivähoidon toiminnot siirtyivät päiväkotii Vunukkaan koulujen lakkauttamispäätöksen myötä. Perusopetuksessa eläköityneiden opettajaviranhaltijoiden tehtävät on täytetty sisäisin järjestelyn tai päätoimisina tuntiopettajuuksina. Koronapandemian vaikutukset näkyivät etenkin kuljetuspalveluiden, mutta myös ravitsemuspalvelujen toimintakulujen pienenemisenä. Toimintakulut toteutuivat 88,8 %. Toimintakatteeksi muodostui 87,9 %.

6.1.6 Kuntaympäristölautakunta

Toiminta-ajatus

Ilomantsin rakennettu ympäristö on hyvin hoidettu ja viihtyisä. Sisäisille asiakkaille annettavilla palveluilla tuetaan kunnan peruspalveluiden tuottamista.

Toiminta-ajatus tulosalueittain

Maankäyttö ja ympäristö

Tulosalue vastaa kunnan maa-alueiden käytöstä ja kaavoitusasioista, huolehtii rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun ja asuntotoimen viranomaistehtävistä, tarjoaa sisäisille asiakkaille suunnittelu-, rakennuttamis- ja toimistopalveluita ja kehittää teknisen sektorin toimintoja.

Toimitilat

Tulosalue huolehtii kunnan kiinteistöjen huolto- ja kunnossapidon tehtävistä sekä tarjoaa rakentamispalveluita sisäisille asiakkaille.

Kuntatekniikka

Tulosalue huolehtii muun muassa kunnallistekniikan sekä taajaman liikenne- ja viheralueiden kunnosta.

Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

KUNTAYMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	TP 2019	TA 2020	TOT 2020
TOIMINTATUOTOT			
MYYNITITUOTOT	1 504 115	1 133 900	1 435 944
MAKSUTUOTOT	53 434	37 350	28 685
TUET JA AVUSTUKSET	1 204	0	470
MUUT TOIMINTATUOTOT	3 067 395	2 678 161	2 880 090
TOIMINTATUOTOT	4 626 149	3 849 411	4 345 189
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	97 596	140 000	86 367
TOIMINTAKULUT			
HENKILÖSTÖKULUT	-1 907 040	-1 976 270	-1 729 446
PALKAT JA PALKKIOT	-1 500 264	-1 545 200	-1 336 245
HENKILÖSIVUKULUT	-406 776	-431 070	-393 200
PALVELUJEN OSTOT	-1 059 301	-970 158	-890 737
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 288 258	-1 190 370	-1 148 819
AVUSTUKSET	-98 708	-126 000	-135 027
MUUT TOIMINTAKULUT	-389 468	-457 710	-519 584
TOIMINTAKULUT	-4 742 775	-4 720 508	-4 423 613
TOIMINTAKATE	-19 030	-731 097	7 943

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

1. Työtehtävien tarkastelu ja uudelleen järjestäminen eläköitymisten seurauksena

Eläköitymisten myötä työtehtäviä on aktiivisesti tarkasteltu ja järjestetty uudelleen. Tehtäviä on useimmiten jaettu useampien henkilöiden kesken. Muutamia tehtäviä on täytetty myös sisäisellä haulla.

2. Ympäristötoimen henkilöresurssien lisääminen

Ympäristötoimessa työtehtäviä on priorisoitu ja aikataulutettu uudelleen.

3. Rakennusrekisteritietojen korjaus ja täydennys

Rakennusrekisteritietojen korjaus ja täydennys on kesken. Työtä jatketaan olemassa olevilla resursseilla. Kyselyjä ehdittiin lähettää noin 500:lle kiinteistönomistajalle, joilla havaittiin puutteita. Keskimäärin puuttuvia rakennuksia on kiinteistöllä 2–3, jolloin puuttuvien rakennusten yhteismäärä on noin 500–1 500 kappaletta. 290 vastanneesta noin 40 vaatii vähintään luvituksen ja mahdollisesti myös poikkeamiskäsittelyä.

Digi- ja väestötietoviraston puolella on keskeneräisiä rakennuksia 102 kappaletta. Rakennuksille on jossain vaiheessa haettu lupa, mutta valmistumisilmoitusta ei ole tullut rakennusvalvontaan. Rakennuksista ei näin ollen makseta kiinteistövero.

Ilomantsi koostuu 36 kylästä, joista on käyty läpi 19 kylän kiinteistötiedot kartta- ja ilmakuvien avulla. Näistä edellä mainitut kysely- ja tietomäärät ovat toteutuneet.

4. Kirkonkylän ja ympäristön osayleiskaavan päivittäminen

Kaavoitusprosessia jatkettiin mutta Covid-19-pandemian takia muun muassa maanomistajien kuulemistilaisuuksia ei järjestetty. Kaavoituksen luonnos- ja ehdotusvaiheen päätöksenteko jäi vuodelle 2021.

Kaavatyöryhmä kokoontui vuonna 2020 yhden kerran. Kokouksessa käsiteltiin laadittuja selvityksiä ja sovittiin jatkotoimenpiteistä. Lokakuussa pidettiin viranomaisneuvottelut, johon osallistui viranomaisedustajia Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon ELY-keskuksesta, Pohjois-Karjalan Maakuntaliitosta ja Pohjois-Karjalan vastuumuseosta.

5. Kunnan rakennusjärjestyksen uudistaminen

Rakennusjärjestyksen uudistamisen työ jatkuu vuonna 2021.

6. Kiinteistöjen kunnossapidon ja taloudellisen käytön tehostaminen

Kunnan omistamien kiinteistöjen kunnossapidon ja taloudellisen käytön tehostamista jatkettiin. Uudessa kunnossapitotoimissa hyödynnettiin tyhjiällä olevien kiinteistöjen varusteita, laitteita ja irtaimistoa. Toimenpiteiden avulla parannettiin uusiokäyttöä ja saavutettiin samalla taloudellista säästöä.

7. Tarpeettomien kiinteistöjen toimintakulujen minimoiminen

Tarpeettomana olevien kiinteistöjen toimintakuluja minimoitiin talotekniikka säädöin ja muutoksin energiankulutusta pienentäen.

8. Jätevedenpuhdistamolle tulevien vuotovesien vähentäminen

Vuoden 2020 aikana ei toteutettu merkittäviä toimenpiteitä vuotovesien vähentämiseksi. Vesihuoltolaitos jatkaa suunnitelmallisesti vuotovesien selvittämistä ja korjaustoimenpiteitä.

9. Jätevedenpuhdistamon ja lieteaseman toiminnan kehittäminen

Kesäkuussa 2020 jätevedenpuhdistamolla toteutettiin ilmastussauvojen saneeraus. Saneerauksella saavutettiin ilmastuksen parempi hyötyteho, sekä koko laitokseen kohdistuvaa energian säästöä.

Lipeäalkalointihanke jätevedenpuhdistamolla aloitettiin vuoden lopulla ja käyttöönotto toteutetaan 2021 kesään mennessä.

10. Asemakaavateiden järjestelmällisen peruskorjauksen jatkaminen

Savotantien peruskorjaus aloitettiin syyskuussa maakerrosten ja massojen vaihdolla, joka saatettiin päätökseen marraskuussa. Päälysteiden laitto toteutetaan vuoden 2021 aikana.

11. Vesitornin korjauslaajuuden määrittäminen ja aikataulutus

Vesitornin korjauslaajuuden määrittämisen ja aikataulutuksen peruskorjausprojekti aikataulutettiin vuosille 2021–2022.

12. Vesihuoltolaitoksen automaatiomuutokset

Vesihuoltolaitoksen automatisoinnin päivitys päätettiin vuoden 2020 loppuun mennessä. Päivitetty automaatio mahdollistaa jätevedenpuhdistamon ja vesilaitoksen tarkemman prosessitiedon tarkastelun sekä parantaa toimintavarmuutta. Jätevedenpuhdistamon vaiheita lisättiin automaation piiriin, jolla saadaan reaaliaikaista tietoa prosessin tapahtumista ja mahdollisista häiriötiloista.

Kuntaympäristölautakunnan itsearviointi

Kuntaympäristölautakunnan itsearviointi

Yhteenveto kuntaympäristölautakunnan itsearvioinnista:

Kunnanhallituksen ja lautakuntien itsearviointi tehdään vuosittain. Kokouksessa läsnä olevat henkilöt ja viranhaltijat arvioivat omaa työskentelyään (kysymykset 1–6) ja yhteistyön toimivuutta (kysymykset 7–8). Kuntaympäristölautakunnan vastausprosentti 100 %.

Väite	2019	2020	Ero
1. Lautakunnan työskentelytapa vastaa omaa käsitystäni hyvästä päätöksentekokulttuurista	3,38	3,43	0,05
2. Päätösehdotukset ovat selkeitä	3,46	3,50	0,04
3. Asioiden selostus esityslistalla on riittävän perusteellista	3,54	3,57	0,03
4. Kokouksiin käytetään sopivasti aikaa	3,69	3,43	-0,26
5. Toimielimeen tuodaan riittävästi ennakkoinformaatiota päätöksentekoon tulevista asioista	3,08	3,14	0,06
6. Toimielimen ja viranhaltijajohdon välinen tehtävänjako on selkeä	3,46	3,21	-0,25
7. Kunnanhallituksen ja lautakuntien valtasuhteet ovat toimivat	3,23	3,07	-0,16
8. Kunnanhallituksen ja lautakuntien vastuut ovat oikein linjatut	3,15	3,21	0,06
Yhteensä	3,37	3,32	-0,10

Käyttötalouden toteutuminen

KUNTAYMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Menot ilman poistoja	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	3 949 411	40 000	3 989 411	4 425 588	436 177
Toimintakulut	-4 720 508		-4 720 508	-4 392 091	328 417
Toimintakate	-771 097	40 000	-731 097	33 497	764 594
Käyttöomaisuus €					
Arvo 1.1.2020					24 547 628
Siirto toimielimien välillä					
Hankinnat					430 106
Vähennykset					31 753
Poistot					1 468 771
Arvo 31.12.2020					23 477 210

Kuntaympäristölautakunnan talousarvio toteutui käyttötalouden osalta suunniteltua paremmin. Talousarvioon tuli tehdä paljon talouden sopeuttamisen seurauksena muutoksia suhteessa aikaisempiin vuosiin. Lisäksi talousarvion tuottoihin ja kuluihin oli vaikutusta Sote-tilojen ratkaisulla, sekä heidän laitoshuoltopalveluostoilla, jotka toteutuivat eri tavalla kuin oli ennustettu talousarviota laadittaessa.

Käyttötalouden puolella kuntaympäristölautakunnan tuotot olivat noin 112,9 %, toimintakulut olivat noin 93,7 % ja toimintakatteeksi muodostui -1,1 %. Toimintakulut toteutuivat talousarviota suurempana avustuksissa ja muissa toimintakuluissa. Toimintakuluissa on eniten vähennystä henkilöstökuluissa, palvelujen ostoissa sekä aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa.

Kuva 6. Keittiö-ruokalarakennus valmistui touko-kesäkuun vaihteessa 2020. Kunnanhallituksen puheenjohtaja jakoi soppakauhalla puheenvuoroja ruokalassa kesäkuussa pidetyssä kokouksessa.

6.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 2020	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT					
MYYNTITUOTOT	3 758 083,00	0,00	3 758 083,00	4 087 932,90	329 849,90
MAKSUTUOTOT	348 950,00	0,00	348 950,00	303 171,81	-45 778,19
TUET JA AVUSTUKSET	472 300,00	0,00	472 300,00	254 585,08	-217 714,92
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 707 311,00	0,00	2 707 311,00	2 908 717,50	201 406,50
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	100 000,00	40 000,00	140 000,00	86 367,40	-53 632,60
TOIMINTAKULUT					
HENKILÖSTÖKULUT	-10 682 623,00	190 000,00	-10 492 623,00	-9 405 953,48	1 086 669,52
PALVELUJEN OSTOT	-30 530 925,00	110 000,00	-30 420 925,00	-29 967 105,24	453 819,76
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 855 370,00	0,00	-1 855 370,00	-1 784 797,67	70 572,33
AVUSTUKSET	-710 250,00	0,00	-710 250,00	-773 331,06	-63 081,06
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 938 126,00	0,00	-1 938 126,00	-1 944 729,74	-6 603,74
TOIMINTAKATE	-38 330 650,00	340 000,00	-37 990 650,00	-36 235 142,50	1 755 507,50
VEROTULOT	17 569 000,00	-900 000,00	16 669 000,00	17 461 641,35	792 641,35
VALTIONOSUUEDET	21 703 900,00	600 000,00	22 303 900,00	22 632 651,00	328 751,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
KORKOTUOTOT	6 685,00	0,00	6 685,00	6 756,20	71,20
MUUT RAHOITUSTUOTOT	392 442,00	0,00	392 442,00	380 036,70	-12 405,30
KORKOKULUT	-106 685,00	0,00	-106 685,00	-94 606,49	12 078,51
MUUT RAHOITUSKULUT	-37 542,00	0,00	-37 542,00	-52 415,14	-14 873,14
VUOSIKATE	1 197 150,00	40 000,00	1 237 150,00	4 098 921,12	2 861 771,12
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-1 750 000,00	40 000,00	-1 710 000,00	-1 688 846,04	21 153,96
TILIKAUDEN TULOS	-552 850,00	80 000,00	-472 850,00	2 410 075,08	3 182 925,08
POISTOERON MUUTOS	42 500,00	0,00	42 500,00	42 552,29	52,29
VARAUSTEN MUUTOS	0,00	0,00	0,00	-500 000,00	-500 000,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-510 350,00	80 000,00	-430 350,00	1 952 627,37	2 382 977,37

Verotulojen erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jäl- keen	Toteuma	Poikkeama
Verotulojen erittely					
Verotulot					
Kunnan tulovero	13 000 000,00	-900 000,00	12 100 000,00	12 966 490,03	866 490,03
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 100 000,00	0,00	3 100 000,00	3 159 577,98	59 577,98
Kiinteistövero	1 469 000,00	0,00	1 469 000,00	1 335 573,34	-133 426,66
Yhteensä	16 100 000,00	-900 000,00	16 669 000,00	17 461 641,35	792 641,35

Verotettava tulo, sen muutos sekä tuloveroprosentit edellisiltä vuosilta

Vuosi	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo M€	Muutos %
2014	20,25	72,1	3 %
2015	20,75	68,1	-5,5 %
2016	20,75	68,5	0,6 %
2017	20,75	65,5	-4,4 %
2018	20,75	65,4	-0,2 %
2019	21	60,8	-7,0 %
2020	21	61,9	1,8 %

Kiinteistöveroprosentit

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Vakituinen asunto	0,40	0,40	0,40	0,41	0,41	0,45	0,45
Muu vakituinen asunto	0,90	0,90	0,90	0,93	0,93	1,00	1,00
Voimalaitosrakennus	2,85	2,85	2,85	3,10	3,10	3,10	3,10
Yleishyöd. käytössä (rakennus)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,30	0,30	1,00
Yleishyöd. käytössä (maapohja)	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	1,00
Rakentamaton rakennuspaikka	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yleinen kiinteistövero (rakennus)	0,85	0,85	0,85	0,93	0,93	1,00	1,00
Yleinen kiinteistövero (maapohja)	0,85	0,85	0,85	0,93	0,93	1,00	1,00

Valtionosuuksien erittely

Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Valtionosuudet					
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml tasaukset	21 828 900,00	600 000,00	22 428 900,00	19 814 625,00	-2 614 275,00
Harkinnanvarainen valtion- osuuden korotus	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-125 000,00	0,00	-125 000,00	-120 690,00	4 310,00
Verotulomenetysten kor- vaus	0,00	0,00	0,00	2 938 716,00	2 938 716,00
Yhteensä	21 703 900,00	600 000,00	22 303 900,00	22 632 651,00	328 751,00

6.3. INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

vs=kunnanvaltuustoon sitova määräraha s=hankekohtaisesti sitova määräraha

Toimielin/Tehtäväalue	Proj.	Kustannusarvio ja sen muutokset	Edellisten vuosien käyttö	Alkuperäinen tal.arvio v. 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma/menot 31.12.2020	Toteutuma/tulot 31.12.2020	Poikkeama	Kustannusarviosta käytetty 31.12.2020
KUNNANHALLITUS										
Aineeton omaisuus										
Muut pitkävaikutteiset menot										
Osakkeet ja osuudet										
	menot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00
Aineeton omaisuus	menot vs	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	
	tulot vs							0,00	0,00	
	netto vs	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00
Aineellinen omaisuus										
Irtain omaisuus										
Yhteispalvelut:										
	menot	0,00		0,00		0,00	0,00		0,00	0,00
Ruokapalvelut:										
	menot	0,00		0,00		0,00	0,00		0,00	0,00
Aineellinen omaisuus	menot vs	0,00		0,00		0,00	0,00		0,00	0,00
	tulot vs								0,00	0,00
	netto vs	0,00		0,00		0,00	0,00		0,00	0,00
Kunnanhallitus yhteensä	menot	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00		0,00	
	tulot					0,00	0,00	0,00	0,00	
	netto	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00		0,00	0,00
HYVINVOINTILAUTAKUNTA										
Irtain omaisuus										
Koulutoimi:										
	menot	0,00		0,00		0,00	0,00		0,00	
Varhaiskasvatus:	menot	0,00		0,00		0,00	0,00		0,00	
Vapaa-aika:	menot	0,00		0,00		0,00	0,00		0,00	0,00
Irtain omaisuus	menot vs	0,00		0,00		0,00	0,00		0,00	
	tulot vs	0,00				0,00	0,00	0,00	0,00	
	netto vs	0,00		0,00		0,00	0,00		0,00	0,00

Toimielin/Tehtäväalue	Proj.	Kustannusarvio ja sen muutokset	Edellisten vuosien käyttö	Alkuperäinen tal.arvio v. 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma/menot 31.12.2020	Toteutuma/tulot 31.12.2020	Poikkeama	Kustannusarviosta käytetty 31.12.2020	
KUNTA YMPÄRISTÖ- LAUTAKUNTA											
<u>Maa-alueiden ostot ja myynnit</u>											
Maa-alueiden ostot	menot						730,85		-730,85		
	menot								0,00		
Maa-alueiden myynnit	tulot							0,00	0,00		
	netto						730,85	0,00	-730,85		
<u>Toimitilat</u>											
Kunnanhallitus											
Elinkeinotoimen investoinnit	menot	50 000,00		50 000,00	0,00	50 000,00	0,00		50 000,00	0,00	
Kunnanhallitus yhteensä	menot	50 000,00	0,00	50 000,00	0,00	50 000,00	0,00		50 000,00	0,00	
	tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	
	netto	50 000,00	0,00	50 000,00	0,00	50 000,00	0,00		50 000,00	0,00	
<u>Siunsote</u>											
<u>Vuokra-asunnot</u>											
SiunSoten vuokra-asuntojen korj.	3886 menot	10 000,00		10 000,00	0,00	10 000,00	0,00		10 000,00	0,00	
	menot	10 000,00	0,00	10 000,00	0,00	10 000,00	0,00		10 000,00	0,00	
	tulot										
	netto	10 000,00	0,00	10 000,00	0,00	10 000,00	0,00		10 000,00	0,00	
Siunsote yht.	menot	10 000,00	0,00	10 000,00	0,00	10 000,00	0,00		10 000,00	0,00	
	tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	
	netto	10 000,00	0,00	10 000,00	0,00	10 000,00	0,00		10 000,00	0,00	
<u>Hyvinvointilautakunta</u>											
Koulujen kenttien kunnostus	3632 menot	30 000,00		30 000,00	0,00	30 000,00	28 528,69		1 471,31	28 528,69	
Yläkoulun kuntotutkimukset	3901 menot	70 000,00	38 256,86	50 000,00	0,00	50 000,00	29 078,94		20 921,06	67 335,80	Kesken
Liikuntahallin saneerauksen suunnittelu ja toteutus	3779 menot	25 000,00	16 916,58	30 000,00	-15 000,00	15 000,00	5 447,77		9 552,23	22 364,35	Kesken
Uimahallin vedenkäsittelylaitteet	3605 menot	15 000,00		15 000,00		15 000,00	14 458,60		541,40	14 458,60	
Omatoimikirjasto	3522 menot	15 000,00		15 000,00		15 000,00	20 672,04			15 000,00	
	tulot	-10 000,00			-10 000,00	-10 000,00		-10 000,00		-10 000,00	
	netto	5 000,00		15 000,00	-10 000,00	5 000,00	20 672,04	-10 000,00	-5 672,04		
Vunukan piha-alueen muutos	3716 menot	15 000,00		15 000,00	0,00	15 000,00	12 252,54		2 747,46	12 252,54	
Alakoulun/lukion sisäilmakorj.	3892 menot	180 000,00	89 215,05	60 000,00	50 000,00	110 000,00	111 716,51		-1 716,51	180 000,00	Kesken
Hyvinvointilautakunta yht.	menot	350 000,00	144 388,49	215 000,00	35 000,00	250 000,00	222 155,09		27 844,91	329 939,98	
	tulot	-10 000,00		0,00	-10 000,00	-10 000,00		-10 000,00	-10 000,00		
	netto	340 000,00	144 388,49	215 000,00	25 000,00	240 000,00	212 155,09		27 844,91	329 939,98	

Toimielin/Tehtäväalue	Proj.	Kustannusarvio ja sen muutokset	Edellisten vuosien käyttö	Alkuperäinen tal.arvio v. 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma/menot 31.12.2020	Toteutuma/tulot 31.12.2020	Poikkeama	Kustannusarviosta käytetty 31.12.2020
Toimitilat/kuntaymp.										
Möhkön Pytingin kunnossapitotyöt	3900	menot	10 000,00		10 000,00	0,00	10 000,00	0,00	10 000,00	0,00
Varaus korjausinvestointeihin	3855	menot	20 000,00		20 000,00	0,00	20 000,00	20 000,00	0,00	20 000,00
		menot vs	30 000,00	0,00	30 000,00	0,00	30 000,00	20 000,00	10 000,00	20 000,00
		tulot vs					0,00		0,00	
Toimitilat/kuntaymp. yht.		menot vs	30 000,00	0,00	30 000,00	0,00	30 000,00	20 000,00	10 000,00	20 000,00
Toimitilat yhteensä										
		menot vs	440 000,00	144 388,49	305 000,00	35 000,00	340 000,00	242 155,09	97 844,91	349 939,98
		tulot vs	0,00	0,00	0,00	-10 000,00	-10 000,00	0,00	0,00	0,00
		netto vs	440 000,00	144 388,49	305 000,00	25 000,00	330 000,00	232 155,09	97 844,91	349 939,98
Kuntatekniikka										
Liikennealueet										
Liikenneturv.suunnitelman kohteet	3640	menot	0,00		20 000,00	-20 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valaistukset, saneeraus ja lamppujen vaihtaminen	3641	menot	15 000,00		15 000,00	0,00	15 000,00	11 788,76	3 211,24	11 788,76
Pajatie peruskorjaus	3903	menot	0,00		90 000,00	-90 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Savotantien peruskorjaus	3904	menot	110 000,00		110 000,00	0,00	110 000,00	100 725,61	9 274,39	100 725,61
Koidanvaaran silta	3894	menot s	0,00		350 000,00	-350 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koidanvaaran silta	3894	tulot s	0,00		-100 000,00	100 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Liikennealueet yhteensä		menot	125 000,00	0,00	585 000,00	-460 000,00	125 000,00	112 514,37	12 485,63	112 514,37
		tulot	0,00		-100 000,00	100 000,00	0,00			
		netto	125 000,00	0,00	485 000,00	-360 000,00	125 000,00	112 514,37	12 485,63	112 514,37
Puistot ja yleiset alueet										
Matonpesupaikan rakentaminen	3906	menot	10 000,00		10 000,00		10 000,00	10 351,44	-351,44	10 000,00
Väyläviitoituksen ylläpito	3905	menot	20 000,00		20 000,00	0,00	20 000,00	0,00	20 000,00	0,00
Puistot ja yleiset alueet yht.		menot	30 000,00	0,00	30 000,00	0,00	30 000,00	10 351,44	19 648,56	10 000,00

Toimielin/Tehtäväalue	Proj.	Kustannusarvio ja sen muutokset	Edellisten vuosien käyttö	Alkuperäinen tal.arvio v. 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma/menot 31.12.2020	Toteutuma/tulot 31.12.2020	Poikkeama	Kustannusarviosta käytetty 31.12.2020
Vesi- ja viemärilaitos										
Verkostojen saneeraus ja vähäinen uudisrakentaminen	3647 menot	50 000,00		50 000,00	0,00	50 000,00	7 897,76		42 102,24	7 897,76
Taloliittymät, venttiilit ja palopostit	3648 menot	10 000,00		10 000,00		10 000,00	5 997,66		4 002,34	5 997,66
Vesihuoltolaitoksen automatisoinnin uudist. ja suunnittelu	3843 menot	110 000,00	50 008,92	60 000,00	0,00	60 000,00	77 888,75		-17 888,75	110 000,00
Jäteveden puhdistamon ja lieteaseman toim. kehittäminen	3865 menot	100 000,00		50 000,00	50 000,00	100 000,00	89 475,99		10 524,01	89 475,99
Vesi- ja viemärilaitos yht.	menot	270 000,00	50 008,92	170 000,00	50 000,00	220 000,00	181 260,16		38 739,84	213 371,41
	tulot					0,00				
	netto	270 000,00	50 008,92	170 000,00	50 000,00	220 000,00	181 260,16		38 739,84	213 371,41
Kuntatekniikka	menot vs	425 000,00	50 008,92	785 000,00	-410 000,00	375 000,00	304 125,97		70 874,03	335 885,78
yhteensä	tulot vs	0,00		-100 000,00	100 000,00	0,00		0,00	0,00	0,00
	netto vs	425 000,00	50 008,92	685 000,00	-310 000,00	375 000,00	304 125,97		70 874,03	335 885,78
Irtain omaisuus										
Aineellinen käyttöomaisuus										
Kuntaympäristölautakunta										
Koneet ja kalusto	menot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00
Kuntaympäristölautakunta	menot vs	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00
	tulot vs	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Irtain käyttöomaisuus yht.	netto vs	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00
KUNTAYMPÄRISTÖLTK										
yhteensä	menot vs	865 000,00	194 397,41	1 090 000,00	-375 000,00	715 000,00	547 011,91		167 988,09	
	tulot vs	0,00		-100 000,00	90 000,00	-10 000,00		-10 000,00	0,00	
	netto vs	865 000,00	194 397,41	990 000,00	-285 000,00	705 000,00	537 011,91		167 988,09	685 825,76
KAIKKI INV. YHTEENSÄ										
	menot	865 000,00	194 397,41	1 090 000,00	-375 000,00	715 000,00	547 011,91		168 718,94	
	tulot	0,00		-100 000,00	90 000,00	-10 000,00		-10 000,00	0,00	
	netto	865 000,00	194 397,41	990 000,00	-285 000,00	705 000,00	537 011,91		167 988,09	685 825,76

Toimielin/Tehtäväalue	Proj.	Kustannusarvio ja sen muutokset	Edellisten vuosien käyttö	Alkuperäinen tal.arvio v. 2020	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma/menot 31.12.2020	Toteutuma/tulot 31.12.2020	Poikkeama	Kustannusarviosta käytetty 31.12.2020	
<u>Pysyvien vastaavien ostot ja myynnit</u>											
Maa-alueiden ostot							730,85				
Maa-alueiden myynnit								6 200,00			
Asuinrakennusten myynnit								0,00			
Muiden rakennusten myynnit								0,00			
<u>Osakkeiden ja osuuksien myynnit</u>								0,00			
Ostot ja myynnit yhteensä							730,85	6 200,00	0,00		
<u>Investointikustannukset v. 2020</u>											
yhteensä	menot	s		350 000,00							
	menot	vs		740 000,00							
	yht.			1 090 000,00							
	MRM	s			-350 000,00	0,00	0,00		0,00		
	MRM	vs			-25 000,00	715 000,00	547 011,91		167 988,09		
	yht.				-375 000,00	715 000,00	547 011,91		167 988,09		
	tulot	s		-100 000,00	0,00	-100 000,00		0,00	0,00		
	tulot	vs		0,00	0,00			0,00	0,00		
	yht.			-100 000,00	0,00	-100 000,00		0,00	0,00		
	MRM	s			100 000,00	0,00			0,00		
	MRM	vs			-10 000,00	-10 000,00		-10 000,00	0,00		
	MRM tulot yht				90 000,00	-10 000,00		-10 000,00	0,00		
	netto						547 011,91	-10 000,00			
				865 000,00	194 397,41	990 000,00	-285 000,00	705 000,00	537 011,91	167 988,09	685 825,76

6.4. Rahoitusosan toteutuminen

69

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 2020	Poikkeama
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
VUOSIKATE	1 197 150,00	40 000,00	1 237 150,00	4 098 921,12	3 161 771,12
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-3 500,00	0,00	-3 500,00	325 553,20	29 053,20
	1 193 650,00	40 000,00	1 233 650,00	4 424 474,32	3 190 824,32
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
INVESTOINTIMENOT	-1 090 000,00	285 000,00	-805 000,00	-547 011,91	257 988,09
RAHOITUSOSUUDET	100 000,00	0,00	100 000,00	10 000,00	-90 000,00
INVESTOINTIMENOIHIN					
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	3 500,00	0,00	3 500,00	116 371,50	112 871,50
	-986 500,00	285 000,00	-701 500,00	-420 640,41	280 859,59
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	207 150,00	325 000,00	532 150,00	4 003 833,91	3 471 683,91
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
ANTOLAINAUKSEN					
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	0,00	0,00	0,00	55 707,90	55 707,90
	0,00	0,00	0,00	55 707,90	55 707,90
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	350 000,00	0,00	350 000,00	2 000 000,00	1 650 000,00
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-1 777 900,00	0,00	-1 777 900,00	-1 593 612,11	184 287,89
	-1 427 900,00	0,00	-1 427 900,00	406 387,89	1 834 287,89
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET					
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	0,00	0,00	0,00	15 925,10	15 925,10
SAAMISTEN MUUTOS	82 000,00	0,00	82 000,00	107 792,94	25 792,94
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	0,00	0,00	0,00	211 394,07	211 394,07
	82 000,00	0,00	82 000,00	335 112,11	253 112,11
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-1 345 900,00	0,00	-1 345 900,00	797 207,90	2 143 107,90
RAHAVAROJEN MUUTOS	-1 138 750,00	325 000,00	-813 750,00	4 801 041,81	5 614 791,81

6.5 Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Tilinpäätös 2020 (ilman poistoja)	Sito vuus 1) B	Määrärahat (1000 €)				Toteuma	Poik- keama	Tuloarviot (1000 €)			
		Alkup. talousarvio	Ta:n muutos	Ta. muut.jälkeen	Toteuma			Alkup. talousarvio	Ta:n muutos	Ta. muut.jälkeen	Toteuma
Käyttötalousosa											
Kunnanvaltuusto	B	45		45	44	1					0
Tarkastuslautakunta	B	38		38	20	18					
Kunnanhallitus	B	30 506	-100	30 406	30 321	85	2 927		2 927	2 666	-261
Hyvinvointilautakunta	B	10 408	-200	10 208	9 067	1 142	510		510	542	32
Kuntaympäristölautakunta	B	4 721		4 721	4 424	297	3 949	40	3 989	4 431	442
Tuloslaskelmaosa											
Verotulot	B						17 569	-900	16 669	17 462	793
Valtionosuudet	B						21 704	600	22 304	22 633	329
Korkotulot	B						7		7	7	0
Muut rahoitustulot	B						392		392	380	-13
Korkomenot	B	107		107	95	12					
Muut rahoitusmenot	B	38		38	52	-14					
Investointiosa											
yhteensä	B	1 090	285	805	547	258	100		100	10	-90
Rahoitusosa											
Antolainauksen muutokset	B										
Lainakannan muutokset	B	1 778		1 778	1 594	184	350		350	2 000	1 650
Oman pääoman muutokset											
Vaikutus maksuvalmiuteen	B						1 223	245	898	-3 967	-899
Yhteensä		48 731	-15	48 146	46 164	1 983	48 731	-15	48 146	46 164	1 983
1) Sitovuustasot: B= bruttomäärärahataha/-tuloarvio											

7 Tilinpäätöslaskelmat

7.1 Tuloslaskelma

	2020		2019	
TOIMINTATUOTOT				
MYYNTITUOTOT	2 634 343,18		2 763 453,41	
MAKSUTUOTOT	302 536,81		418 871,88	
TUET JA AVUSTUKSET	254 585,08		517 016,05	
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 645 190,21	4 836 655,28	1 992 021,13	5 691 362,47
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN		86 367,40		97 596,42
TOIMINTAKULUT				
HENKILÖSTÖKULUT				
PALKAT JA PALKKIOT	-7 459 183,96		-8 243 512,07	
HENKILÖSIVUKULUT				
ELÄKEKULUT	-1 692 129,04		-1 808 491,92	
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-254 640,48		-190 788,21	
PALVELUJEN OSTOT	-28 552 291,88		-30 618 367,61	
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 752 094,31		-1 961 773,41	
AVUSTUKSET	-773 331,06		-696 135,41	
MUUT TOIMINTAKULUT	-674 494,45	-41 158 165,18	-538 885,92	-44 057 954,55
TOIMINTAKATE		-36 235 142,50		-38 268 995,66
VEROTULOT		17 461 641,35		17 289 497,20
VALTIONOSUUDET		22 632 651,00		21 551 639,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
KORKOTUOTOT	71,25		86,25	
MUUT RAHOITUSTUOTOT	347 595,04		343 235,46	
KORKOKULUT	-87 921,54		-104 080,64	
MUUT RAHOITUSKULUT	-19 973,48	239 771,27	-6 091,28	233 149,79
VUOSIKATE		4 098 921,12		805 290,33
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT		-1 688 846,04		-1 903 341,32
TILIKAUDEN TULOS		2 410 075,08		-1 098 050,99
POISTOERON MUUTOS	42 552,29			94 231,54
VARAUSTEN MUUTOS	-500 000,00	-457 447,71		
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALI-JÄÄMÄ		1 952 627,37		-1 003 819,45

7.2 Rahoituslaskelma

		2020		2019	
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
VUOSIKATE	4 098 921,12		805 290,33		
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	325 553,20	4 424 474,32	-273 074,93		532 215,40
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
INVESTOINTIMENOT	-547 011,91		-2 521 078,73		
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTI- NOIHIN	10 000,00		0,00		
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEI- DEN LUOVUTUSTULOT	116 371,50	-420 640,41	2 821 853,91		300 775,18
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		4 003 833,91			832 990,58
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET					
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	0,00	0,00	-107 128,00		-107 128,00
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	2 000 000,00		0,00		
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-1 593 612,11	406 387,89	-1 777 698,26		-1 777 698,26
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUU- TOKSET					
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄ- OMIEN MUUTOKSET	15 925,10		0,00		
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	0,00		18 814,90		
SAAMISTEN MUUTOS	107 792,94		562 032,65		
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	211 394,07	335 112,11	-417 707,02		163 140,53
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		741 500,00			-1 721 685,73
RAHAVAROJEN MUUTOS		4 745 333,91			-888 695,15
	31. 12.	5 693 284,15		947 950,24	
	1. 1.	947 950,24	4 745 333,91	1 836 645,39	-888 695,15

7.3 Tase

73

VASTAAVAA			VASTATTAVAA	
	2020	2 019	2 020	2 019
PYSYVÄT VASTAAVAT	32 003 652,36	33 297 411,19	25 729 127,30	23 776 499,93
Aineettomat hyödykkeet	1 923 112,81	2 059 124,05	19 617 331,60	19 617 331,60
Muut pitkävaikutteiset menot	1 923 112,81	2 059 124,05	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	4 159 168,33 5 162 987,78
Aineelliset hyödykkeet	16 862 136,61	18 019 884,20	Tilikauden yli-/alijäämä	1 952 627,37 -1 003 819,45
Maa- ja vesialueet	3 572 966,87	3 603 989,22		
Rakennukset	11 071 602,00	11 618 228,85	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	731 795,40 274 347,69
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 877 852,24	2 357 702,07	Poistoero	231 795,40 274 347,69
Koneet ja kalusto	49 083,79	135 395,15	Vapaaehtoiset varaukset	500 000,00 0,00
Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat	290 631,71	304 568,91	PAKOLLISET VARAUKSET	300 000,00 0,00
Sijoitukset	13 218 402,94	13 218 402,94	Muut pakolliset varaukset	300 000,00 0,00
Osakkeet ja osuudet	11 991 055,86	11 991 055,86	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	198 125,39 180 783,61
Muut lainasaamiset	1 017 000,00	1 017 000,00	Valtion toimeksiannot	
Muut saamiset	210 347,08	210 347,08	Lahjoitusrahastojen pääomat	15 925,10 0,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	182 200,29	180 783,61	Muut toimeksiantojen pääomat	182 200,29 180 783,61
Valtion toimeksiannot			VIERAS PÄÄOMA	12 259 714,26 11 641 932,30
Muut toimeksiantojen varat	182 200,29	180 783,61	Pitkäaikainen	8 349 759,06 7 811 963,61
VAIHTUVAT VASTAAVAT	7 032 909,70	2 395 368,73	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksi	7 992 050,00 7 110 570,00
Vaihto- omaisuus	35 715,91	35 715,91	Lainat julkisyhteisöiltä	24 078,42 382 185,36
Aineet ja tarvikkeet	35 715,91	35 179,91	Muut velat ja liittymismaksut	325 702,59 312 604,35
Ennakkomaksut			Siirtovelat	7 928,05 6 603,90
Saamiset	1 303 909,64	1 411 702,58	Lyhytaikainen	3 909 955,20 3 829 968,69
Pitkäaikaiset saamiset	465 778,40	506 831,21	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksi	1 118 520,00 1 236 064,46
Lainasaamiset	465 778,40	506 831,21	Lainat julkisyhteisöiltä	357 642,76 357 083,47
Siirtosaamiset			Saadut ennakot	15 388,59 23 216,30
Lyhytaikaiset saamiset	838 131,24	904 871,37	Ostovelat	609 574,66 791 281,57
Myyntisaamiset	407 010,64	580 706,63	Muut velat	163 667,90 204 789,28
Lainasaamiset	55 174,40	89 136,90	Siirtovelat	1 645 161,29 1 217 533,61
Muut saamiset	123 228,43	46 386,97		
Siirtosaamiset	252 717,77	188 640,87	Vastattavaa yhteensä	39 218 762,35 35 873 563,53
Rahoitusomaisuus ja arvopaperit	45 983,06	45 983,06		
Osakkeet ja osuudet	45 983,06	45 983,06		
Rahat ja pankkisaamiset	5 647 301,09	901 967,18		
Vastaavaa yhteensä	39 218 762,35	35 873 563,53		

7.4 Konsernilaskelmat

74

7.4.1 Tuloslaskelma

	2020	2019
Toimintatuotot	33 655 347,63	33 861 864,73
Toimintakulut	-68 214 319,83	-71 177 866,88
Osuus osakkuusyhtiön voitosta	-5 642,12	-5 865,40
Toimintakate	-34 564 614,32	-37 321 867,55
Verotulot	17 461 641,35	17 289 497,20
Valtionosuudet	22 632 651,00	21 551 639,00
Rahoitustuotot ja -kulut	163 670,17	169 647,22
Korkotuotot	33 151,52	61 703,52
Muut rahoitustuotot	396 551,13	360 537,06
Korkokulut	-230 508,27	-235 205,32
Muut rahoituskulut	-35 524,21	-17 388,04
Vuosikate	5 693 348,21	1 688 915,88
Poistot ja arvonalennukset	-2 955 056,86	-3 214 068,08
Suunitelman mukaiset poistot	-2 898 489,19	-3 214 068,08
Omistuksen eliminointierot		
Arvonalentumiset	-56 567,67	
Satunnaiset erät		0,00
Tilikauden tulos	2 738 291,35	-1 525 152,20
Tilinpäätössiirrot	3 983,76	-3 294,08
Tilikauden verot	-31 830,22	-41 490,12
Laskennalliset verot	5 525,51	-17 587,07
Vähemmistöosuudet	23 787,05	30 643,85
Tilikauden yli (alijäämä)	2 739 757,45	-1 556 879,63

7.4.2 Konsernin rahoituslaskelma

Konsernin rahoituslaskelma	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	5 693 348,21	1 688 915,88
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tilikauden verot	-31 830,22	-41 490,12
Tulorahoituksen korjaukset	-91 596,39	-217 553,09
	5 569 921,59	1 429 872,67
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 838 140,10	-3 497 883,39
Rahoitusosuudet investointeihin	35 413,99	1 418,21
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	217 542,01	2 668 839,44
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 984 737,50	602 246,93
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainsaamisten lisäykset	-2 397,78	-102 128,00
Antolainsaamisten vähennys		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 621 425,28	2 165 072,46
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 462 908,65	-2 748 981,64
Lyhytaikaisten lainojen muutos	207 574,98	340 274,98
	1 366 091,61	-243 634,20
Oman pääoman muutokset	83 183,27	-1 422 871,82
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	20 355,55	-13 041,43
Vaihto-omaisuuden muutos	-46 115,16	15 921,52
Saamisten muutos	-989 929,61	489 876,57
Korottomien velkojen muutos	171 250,98	-362 138,31
	-844 438,23	130 618,35
Rahoituksen rahavirta	602 438,87	-1 638 015,67
Rahavarojen muutos	4 587 176,37	-1 035 768,73
Rahavarat 31.12.	9 289 328,64	4 702 152,27
Rahavarat 1.1.	4 702 152,27	5 737 921,00
	4 587 176,37	-1 035 768,73

7.4.3 Konsernitase

VASTAAVAA	2 020	2 019	VASTATTAVAA	2 020	2 019
PYSYVÄT VASTAAVAT	39 355 379,57	40 671 480,38	OMA PÄÄOMA	22 963 404,52	20 147 375,84
Aineettomat hyödykkeet	1 067 985,02	1 207 766,99	Peruspääoma	19 617 331,60	19 617 331,60
Aineettomat oikeudet	21 021,77	1 190 843,26	Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	1 695,00	1 695,00
Muut pitkävaikutteiset menot	1 046 963,25	16 923,73	Arvonkorotusrahasasto	132 573,02	132 960,76
Ennakkomaksut			Muut omat rahastot	1 431 133,23	1 438 996,20
			Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-959 085,78	513 271,90
Aineelliset hyödykkeet	35 622 831,20	36 906 572,88	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 739 757,45	-1 556 879,62
Maa- ja vesialueet	4 179 062,24	4 169 293,39			
Rakennukset	28 863 314,15	28 380 146,02	VÄHEMMISTÖSUUDET	440 697,84	463 624,15
Kiinteät rakenteet ja laitteet	890 838,78	1 469 773,14			
			POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
Koneet ja kalusto	935 852,49	647 397,37	VARAUKSET		
Muut aineelliset hyödykkeet	64 836,78	6 700,08	Vapaaehtoiset varaukset		
Ennakkomaksut ja keskenkäydyt hankinnat	688 926,77	2 233 262,88			
			PAKOLLISET VARAUKSET	278 572,77	302 519,63
Sijoitukset	2 664 563,35	2 557 140,51	Eläkevaraukset	4 417,01	4 887,40
Osakkuusyhteistöosuudet	300 202,26	305 844,38	Muut pakolliset varaukset	274 155,76	297 632,24
Osakkeet ja osuudet	2 150 763,35	2 040 096,16			
Joukkovelkakirjalainasaamiset			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	295 411,04	432 745,39
Muut lainasaamiset			Valtion toimeksiannot	88 236,69	243 528,86
Muut saamiset	213 597,74	211 199,97	Lahjoitusrahastojen pääomat	23 158,55	6 617,42
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	216 169,15	373 859,05	Muut toimeksiantojen pääomat	184 015,79	182 599,11
Valtion toimeksiannot	32 144,41	191 230,34			
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	9,01	9,01	VIERAS PÄÄOMA		
Muut toimeksiantojen varat	184 015,74	182 619,70	Pitkäaikainen	28 652 147,79	27 134 538,51
			Joukkovelkakirjalainat	18 621 225,49	17 551 116,55
VAIHTUVAT VASTAAVAT	13 058 685,20	7 435 464,08	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	17 660 565,69	16 232 690,97
Vaihto- omaisuus	293 964,62	247 849,47	Lainat julkisyhteisöiltä		372 188,17
Aineet ja tarvikkeet	294 000,93	247 885,78	Lainat muilta luotonantajilta		
Keskenkäydyt tuotteet	-36,31	-36,31	Saadut ennakot	906 665,90	
Valmiit tuotteet/Tavarat			Ostovelat		
Muu vaihto-omaisuus			Muut velat/Liitymismaksut ja muut velat	46 065,85	939 633,51
Ennakkomaksut			Siirtovelat	7 928,05	6 603,90
Saamiset	3 475 391,94	2 485 462,34	Laskennalliset verovelat		
Pitkäaikaiset saamiset	140 619,70	163 201,66			
Myyntisaamiset	3 997,56	4 882,68	Lyhytaikainen	10 030 922,30	9 583 421,95
Lainasaamiset	108 947,19	150 000,00	Joukkovelkakirjalainat	678 000,00	508 500,00
Laskennalliset verosaamiset		8 318,98	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 899 183,67	1 758 837,89
Muut saamiset	27 674,96		Lainat julkisyhteisöiltä	357 642,76	357 083,47
Siirtosaamiset			Lainat muilta luotonantajilta		
Lyhytaikaiset saamiset	3 334 772,25	2 322 260,68	Saadut ennakot	32 828,60	41 529,83
Myyntisaamiset	1 081 752,22	1 160 581,87	Ostovelat	1 895 113,38	2 093 188,76
Lainasaamiset	55 191,27	89 647,57	Muut velat/Liitymismaksut ja muut velat	845 518,74	1 013 116,79
Laskennalliset verosaamiset			Siirtovelat	4 256 499,77	3 725 296,51
Muut saamiset	843 423,58	410 292,11	Laskennallinen verovelat	66 135,38	85 868,70
Siirtosaamiset	1 354 405,19	661 739,13	Vastattavaa yhteensä	52 630 233,95	48 480 803,51
Rahoitusomaisuusarvopaperit	685 612,55	571 790,24			
Osakkeet ja osuudet	45 983,06	45 983,06			
Sijoitukset rahamarkkina-instrumentteihin	631 371,77	477 583,83			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	1 257,73	41 223,35			
Muut arvopaperit	7 000,00	7 000,00			
Rahat ja pankkisaamiset	8 603 716,09	4 130 362,03			
Vastaavaa yhteensä	52 630 233,95	48 480 803,51			

8 Tilinpäätöksen liitetiedot

Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskeva liitetieto

Kunnan tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetieto

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja –menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. kaudelle.

Pysyvien vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt poistosuunnitelmaan lisäyksenä uimahallin 1.1.2011 alkaen ja laajakaistan 1.1.2015. Poistosuunnitelman mukaiset laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa selvitys suunnitelman mukaisen poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet ja osuudet sekä palautuskelpoiset liittymismaksut on merkitty taseeseen hankintameno.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO – periaatteen mukaisesti hankintameno tai sitä alemman todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alemman todennäköiseen luovutushintaan.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä oikaisut

Olennaisia tuottoja ja kuluja, jotka kohdistuvat aikaisempiin tilikausiin ei vuonna 2020 ollut.

Pakollisiin varauksiin on kirjattu 300.000,00 euron varaus Siun Soten vuoden 2020 alijäämän kattamiseen.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet 2020

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt (9), sekä kaikki kuntayhtymät (3), joissa kunta on jäsenenä. Konsernitilinpäätös on koottu eri yhteisöjen tilinpäätöksistä, jotka ovat pääosin tilintarkastamattomia hallitusten esityksiä päättävälle elimille.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Ilomantsin Lämpö Oy:n ja Kiinteistö Oy Pogostan Vuokralatot sekä kuntayhtymien tilinpäätöksessä tekemiä käyttöomaisuuden poistoja ei ole oikaistu, koska yhteisöt ovat kirjanneet poistot omassa tilinpäätöksessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty nimellis- eli pariarvomenetelmällä. Asunto- ja kiinteistöyhtiöissä keskinäisiä omistuksia on eliminoitu tytäryhteisöjen osakepääomia ja rakennusrahastoa vastaan. Kuntayhtymät on eliminoitu yhdistelyssä pääomaosuuden mukaan.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniin kuuluvien yhteisöjen keskinäiset erät on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta

Poikkeavat tilikaudet

Ei ole poikkeavia tilikausia.

Vähemmistöosuudet

Konsernin ulkopuolisten omistajien osuus tytäryhteisöjen (6) tilikauden tuloksesta ja omasta pääomasta on erotettu vähemmistöosuudeksi.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu tytäryhteisön oman pääoman erää Edellisten tilikausien yli-/alijäämä vastaan tilikautta edeltävältä ajalta sekä Tilikauden yli-/alijäämä vastaan tilikaudelta. Ne tytäryhteisöt, jotka ovat tehneet suunnitelman mukaiset poistot ei konsernissa ole tehty tilikauden poisto-oikaisuja.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset purettu edellisten tilikausien tulokseen.

Osakkuusyhtiöt yhdistelty omistuksen mukaisesti omasta pääomasta ja tilikauden tuloksesta.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilinpäätökset ovat vertailukelpoisia keskenään.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat oikaisut

Oikaistu konserni ohjelmaan vuoden 2019 kirjatut taseen loppusummat vastaamaan allekirjoitettuja taseita konserni yhteisöjen ilmoitusten mukaisesti. Taseen loppusumma on pienempi Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymällä 36.068,29 € ja Lämpö Oy:llä 11.112,79 €. Suurempi Ilonet Oy:llä 24.539,16 € ja Kiinteistö Oy Ilomantsin Virastotalolla 2.069,34 €.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain				
	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Yleishallinto	1 328 388,63	1 788 253,08	1 328 388,63	1 788 253,08
Sosiaali- ja terveystuotot	0,00	0,00	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuurituotot	541 722,22	655 591,98	541 722,22	655 591,98
Yhdyskuntatuotot	2 966 544,43	3 247 517,41	2 966 544,43	3 247 517,41
Toimintatuotot yhteensä	4 836 655,28	5 691 362,47	4 836 655,28	5 691 362,47

Verotulojen erittely		
	2020	2019
Kunnan verotulo	12 966 490,03	12 803 558,11
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 159 577,98	3 002 193,83
Kiinteistövero	1 335 573,34	1 483 745,26
Verotulot yhteensä	17 461 641,35	17 289 497,20

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely		
	2020	2019
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	-16 639 425,00	-18 552 435,00
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	-3 175 200,00	-3 038 868,00
Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0,00	0,00
Opetus - ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	120 690,00	39 664,00
Veromenetysten korvaus	-2 938 716,00	0,00
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	-22 632 651,00	-21 551 639,00

Palvelujen ostojen erittely		
	Kunta	
	2020	2019
Asiakaspalvelujen ostot	25 348 174,56	26 706 029,86
Muiden palvelujen ostot	3 204 117,32	3 912 337,75
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	28 552 291,88	30 618 367,61

Liitetieto	Kv 17.12.1996	Muutokset:	
Tulolaskelmaan	§ 68	Kv 8.11.2010	Kv 29.9.2014
	KV liite 29/96	§ 51 **)	§ 30 ***)

Ilomantsin kunnan käyttöomaisuuden ryhmittely ja poistosuunnitelma

Käyttöomaisuusryhmä	Poistomenetelmä	Poistoaika/%
<u>Aineettomat hyödykkeet</u>		
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta
<u>Muut pitkävaikutteiset menot</u>		
Perustamis- ja järj.menot	Tasapoisto	3 vuotta
Tutkimus- ja keh.menot	Tasapoisto	3 vuotta
Atk-ohjelmat	Tasapoisto	3 vuotta
Liittymismaksut	Ei poisteta	
Muut	Tasapoisto	3 vuotta
Uimahalli **)	Tasapoisto	15 vuotta
Laajakaista ***)	Tasapoisto	20 vuotta
<u>Aineelliset hyödykkeet</u>		
Maa- ja vesialueet		
Tontit	Ei poisteta	
Yleiset alueet	Ei poisteta	
Maa- ja metsätalousalueet	Ei poisteta	
Vesialueet	Ei poisteta	
Muut alueet	Ei poisteta	
<u>Rakennukset ja rakennelmat</u>		
Hallinto- ja laitosrakenn.	Tasapoisto	2,5% / 40 v
Tehdas- ja tuotantorak.	Tasapoisto	5 % / 20 v
Asuinrakennukset	Tasapoisto	3,3% / 30 v
Muut rak.ja rakennelmat	Tasapoisto	5 % / 20 v
<u>Kiinteät rakenteet ja laitteet</u>		
Kadut, muut väylät, liikennelaitteet, sillat	Menojäännöspoisto	10 %
Puistot, urheilu- ja virk. alueet	Menojäännöspoisto	15 %
Vedenjakeluverkko	Menojäännöspoisto	8 %
Viemäriverkko	Menojäännöspoisto	8 %
Sähköjohdot ja ulkovalaistus	Menojäännöspoisto	15 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	Menojäännöspoisto	20 %
Vesihuoltolaitoksen kiinteät rakenteet ja laitteet	Menojäännöspoisto	10 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Menojäännöspoisto	20 %

Käyttöomaisuusryhmä	Poistomenetelmä	Poistoaika/%
<u>Koneet ja kalusto</u>		
Autot	Menojäännöspoisto	30 %
Kuorma-autot, traktorit ja muut raskaat autot ja työkoneet.	Menojäännöspoisto	25 %
Muut liikennevälineet ja liikkuvat työkoneet	Menojäännöspoisto	30 %
Laitoskoneet ja -laitteet	Menojäännöspoisto	30 %
Atk-laitteet	Menojäännöspoisto	40 %
Muut koneet, laitteet ja kalusteet	Menojäännöspoisto	30 %
<u>Muut aineelliset hyödykkeet</u>		
Maa-ainesten ottopaikat	Käytön mukainen poisto	
Muut luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	Ei poisteta	
<u>Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat</u>		
Aktivoitu keskeneräinen käyttöomaisuus	Ei poisteta	
<u>Käyttöomaisuusarvopaperit ja pitkäaikaiset sijoitukset</u>		
Osakkeet ja osuudet		
Osakkeet, tytäryhteisöt	Ei poisteta	
Osakkeet, osakkuusyhteisöt	Ei poisteta	
Osakkeet, muut yhteisöt	Ei poisteta	
Kuntayhtymäosuudet, osakkuusyhteisöt	Ei poisteta	
Kuntayhtymäosuudet, muut yhteisöt	Ei poisteta	
Osuudet, tytäryhteisöt	Ei poisteta	
Osuudet, osakkuusyhteisöt	Ei poisteta	
Osuudet, muut yhteisöt	Ei poisteta	
Joukkovelkakirjasaamiset	Ei poisteta	
Lainasaamiset	Ei poisteta	
Muut sijoitukset	Ei poisteta	

Pakolliset varaukset	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Eläkevastuu 1.1.	4 887,40	5 352,20	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	470,39	464,80		
Eläkevastuu 31.12.	4 417,01	4 887,40	0,00	0,00
Muut pakolliset vastuut 1.1.	297 632,24	403 220,81	0,00	0,00
Lisäykset	301 750,00		300 000,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	325 226,48	105 588,57		
Muut pakolliset vastuut 31.12.	274 155,76	297 632,24	300 000,00	0,00

Kunta kirjannut Siun Soten vuoden 2020 alijäämän kattamiseen palkollisen varauksen, joka on purettu konsernissa.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot		23 849,97		23 849,97
Muut myyntivoitot	16 977,48	249 224,96	5 968,46	249 224,96
Myyntivoitot	16 977,48	273 074,93	5 968,46	273 074,93

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2020	2019
Osinkotuotot muista yhteisöistä	319 574,75	320 475,92
Yhteensä	319 574,75	320 475,92

Tasetta koskevat liitetiedot

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	<u>Aineettomat hyödykkeet</u>			Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	<u>Aineelliset hyödykkeet</u>		Ennakkomaksut ja keskener.h.	Yhteensä	Kaikki yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut				Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto			
Poistamaton hankintameno 1.1.2020	0,00	2 059 124,05	0,00	2 059 124,05	3 603 989,22	11 618 228,85	2 357 702,07	135 395,15	304 568,91	18 019 884,20	20 079 008,25
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	10 672,04	0,00	10 672,04	730,85	114 081,23	155 113,07	0,00	146 243,22	416 168,37	426 840,41
Siirto erien välillä	0,00		0,00			160 180,42			-160 180,42		
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	31 753,20	0,00				31 753,20	31 753,20
Poistot suunnitelman mukaiset poistot	0,00	146 683,28	0,00	146 683,28		820 888,50	634 962,90	86 311,36		1 542 162,76	1 688 846,04
romutukset	0,00		0,00	0,00						0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	0,00	1 923 112,81	0,00	1 923 112,81	3 572 966,87	11 071 602,00	1 877 852,24	49 083,79	290 631,71	16 862 136,61	18 785 249,42

Osakkeet ja osuudet	Osakkeet tytäryhteisöt	Osakkeet, osakkuusyhteisöt	Kuntayhtymä osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1. Lisäykset Vähennys	9 989 638,57	360 864,14	1 432 983,42	207 569,73	11 991 055,86
Kirjanpitoarvo 31.12.	9 989 638,57	360 864,14	1 432 983,42	207 569,73	11 991 055,86

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt v. 2020						
Nimi	Koti- paikka	Kunnan omis- tus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pää- omasta	vieraasta pää- omasta	tilikauden voitosta / tappiosta
Tytäryhteisöt						
As Oy Ilomantsin Leppärinne	Ilomantsi	70,50	70,50	163,1	2,2	-2,4
As Oy Naarvantalo	Ilomantsi	54,72	54,72	126,1	0,3	0,0
Ilomantsin Lämpö Oy	Ilomantsi	94,17	94,17	526,8	872,3	81,1
KOY Ilomantsin Virastotalo	Ilomantsi	71,32	71,32	4 174,7	23,0	31,3
KOY Pogostan Vuokratalot	Ilomantsi	100,00	100,00	52,0	4 731,4	13,9
KOY Taistelijan Talo	Ilomantsi	78,57	78,57	123,8	39,8	-7,4
KOY Ilomantsin Liikekeskus	Ilomantsi	90,40	90,40	1 032,9	76,9	-7,3
Ilonet Oy	Ilomantsi	100,00	100,00	2 562,9	1 764,3	9,0
Ilomantsin Yrityskiinteistöt Oy	Ilomantsi	100,00	100,00	814,1	593,9	5,3
			Yhteensä	9 576,4	8 104,1	123,5
Kuntayhtymät						
P-K:n sosiaali- ja terveystal- velujen ky Siun Sote	Joensuu	3,39	3,39	719,5	9 442,2	-144,7
P-K:n koulutuskuntayhtymä	Joensuu	3,50	3,50	2 928,8	382,0	122,6
P-K:n Maakuntaliitto	Joensuu	4,29	4,29	68,1	38,3	5,3
			Yhteensä	3 716,4	9 862,5	-16,8
Osakkuusyhteisöt						
KOY Kalevanpirtti	Ilomantsi	46,59	46,59	300,2	3,6	-5,6
			Yhteensä	300,2	3,6	-5,6

Saamisten erittely				
	2020		2019	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	18 464,91	0,00	114 413,28
Lainasaamiset	345 778,40	0,00	356 831,21	0,00
Yhteensä	345 778,40	18 464,91	356 831,21	114 413,28
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	79 698,39	0,00	100 574,13
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	79 698,39	0,00	100 574,13
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	99,53
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	99,53
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	0,00	308 847,34	0,00	365 619,69
Lainasaamiset	120 000,00	55 174,40	150 000,00	89 136,90
Siirtosaamiset	0,00	252 717,77	0,00	188 640,87
Muut saamiset	0,00	123 228,43	0,00	46 386,97
Yhteensä	120 000,00	739 967,94	150 000,00	689 784,43
Saamiset yhteensä	465 778,40	838 131,24	506 831,21	904 871,37

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät:				
EU-tuet ja avustukset	41 126,60	29 701,60	0,00	0,00
Kela:n korvaus työterveyshuollosta	74 101,42	128 024,85	38 412,00	58 309,46
Muut tulojäämät	1 239 177,17	504 012,68	214 305,77	130 331,41
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	1 354 405,19	661 739,13	252 717,77	188 640,87

Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Peruspääoma 1.1.	19 617 331,60	19 617 331,60	19 617 331,60	19 617 331,60
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	19 617 331,60	19 617 331,60	19 617 331,60	19 617 331,60
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat 1.1.	1 695,00	1 695,00		
Lisäykset				
Vähennykset				
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat 31.12.	1 695,00	1 695,00		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	132 960,76	135 896,41		
Lisäykset				
Vähennykset	-387,73	-2 935,65		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	132 573,02	132 960,76		
Muut omat rahastot 1.1.	1 438 996,20	1 228 694,93		
Lisäykset	8 966,00	211 162,01		
Vähennykset	-16 828,97	-860,74		
Muut omat rahastot 31.12.	1 431 133,23	1 438 996,20		
Ed. tilikausien ylijäämä 1.1. *)	-1 043 607,72	761 300,93	4 159 168,33	5 162 987,78
Lisäykset	184 809,44	80 807,04		
Vähennykset	-100 287,49	-328 836,07		
Ed. tilikausien ylijäämä 31.12.	-959 085,78	513 271,90	4 159 168,33	5 162 987,78
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	2 739 757,45	-1 556 879,62	1 952 627,37	-1 003 819,45
Oma pääoma yhteensä	22 963 404,52	20 147 375,84	25 729 127,30	23 776 499,93

*Edellisten tilikausien tulokseen on tehty poistoeron ja vapaaehtoisten varausten jakaminen sekä oikaistu konserni ohjelmaan vuoden 2019 kirjatut taseen loppusummat vastaamaan allekirjoitettuja taseita konserni yhteisöjen ilmoitusten mukaisesti.

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät		
	Kunta	
	2020	2019
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	4 159 168,33	5 162 987,78
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 952 627,37	-1 003 819,45
Kertynyt poistoero 31.12.	231 795,40	274 347,69
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.		
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	6 343 591,10	4 433 516,02

Pitkäaikaiset velat		
	2020	2019
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 804 380,00	2 884 282,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	61,53
Pitkäaikaiset velat yhteensä	3 804 380,00	2 884 343,53

Pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvat velat ja niiden osat, jotka erääntyvät viiden vuoden kuluttua 1.1.2026 tai sen jälkeen

Vieras pääoma				
	2020		2019	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat	0,00	42 706,28	0,00	500,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	93 550,27
Yhteensä	0,00	42 706,28	0,00	94 050,27
Velat kuntayhtymille, joissa kunta jäsenenä				
Ostovelat	0,00	2 708,32	0,00	1 475,76
Yhteensä	0,00	2 708,32	0,00	1 475,76
Velat muille				
Lainat	8 016 128,42	1 476 162,76	7 492 755,36	1 593 147,93
Saadut ennakot	0,00	15 388,59	0,00	23 216,30
Ostovelat	0,00	564 160,06	0,00	789 305,81
Muut velat	325 702,59	163 667,90	312 604,35	204 789,28
Siirtovelat	7 928,05	1 645 161,29	6 603,90	1 123 983,34
Yhteensä	8 349 759,06	3 864 540,60	7 811 963,61	3 734 442,66
Vieras pääoma yhteensä	8 349 759,06	3 909 955,20	7 811 963,61	3 829 968,69

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	2 932 191,56	3 221 781,29	949 297,20	1 102 280,65
Korkojaksotukset	14 198,49	32 746,04	10 428,79	7 778,45
Muut menojäämät/siirtovelat	1 310 109,72	470 769,18	685 435,30	107 474,51
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	4 256 499,77	3 725 296,51	1 645 161,29	1 217 533,61

Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

Taseeseen sisältyvät vastuut	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Leasing-vastuiden yhteismäärä (arvonlisäveroineen)				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	178 754,07	113 930,75	81 022,05	78 708,21
Myöhemmin maksettavat	130 812,66	123 384,70	11 983,20	80 870,61
Yhteensä	309 566,73	237 315,45	93 005,25	159 578,82
Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Arvonlisäveron palautusvastuu	315 930,51	315 873,43		
Vuokravastuut	2 041 412,21	1 288 358,48		
Yhteensä	2 666 909,45	1 841 547,36		
Vastuusitoumukset saman konsernin yhteisöille				
Muut vastuusitoumukset *)	0,00	357,54		
*)Siun Sote/Vammaispalvelulain mukaiset potilasvakuutuksen vastuut				

Taseeseen sisällyttämättömät vakuudet ja vastuut

Vastuusitoumukset				
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	6 788 453,72	9 765 166,10	5 876 337,00	8 797 972,00
Jäljellä oleva pääoma	6 478 886,83	6 788 453,72	5 610 354,00	5 876 337,00
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	910 919,30	1 050 798,74	910 919,30	1 050 798,70
Jäljellä oleva pääoma	906 639,90	910 919,30	771 039,90	910 919,30

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2020	2019
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	32 399 195,00	29 938 925,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	20 188,00	19 698,00

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön määrä 31.12.		
	2020	2019
Yleishallinto	52	74
Opetus- ja kulttuuritoimi	116	129
Yhdyskuntapalvelut	41	48
Yhteensä	209	251
1.1.2017 alkaen toimistohenkilöstö ja työllistetyt yleishallinnossa sosiaali- ja terveystoimen henkilöstö pl. laitoshuoltajat SiunSotelle		

Henkilöstökulut		
	2020	2019
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	9 320 834,08	10 145 585,78
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	85 119,40	97 206,42
Henkilöstökulut yhteensä	9 405 953,48	10 242 792,20

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2020	2019
Kokoomus	604,50	815,25
Keskusta	5 471,25	4 923,00
Sosiaalidemokraatit	2 025,50	2 324,50
Vasemmistoliitto	263,25	456,75
Perussuomalaiset	811,00	1 053,50
Kristillisdemokraatit	14,00	23,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	9 189,50	9 596,00

Tilintarkastajan palkkiot		
	2020	2019
KPMG Oy Ab		
Tilintarkastuspalkkiot	7 814,76	9 689,33
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	2 097,96	4 097,83
Palkkiot yhteensä	9 912,72	13 787,16

Intressitahot	
Kunnanjohtajasopimus	
Kunnanjohtajan kanssa on 1.1.2017 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu (6) kuuden kuukauden palkkaa vastaavasta erokorvauksesta.	
Lähipiiri/intressipiiri	
Konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.	

9 Eriytetyt tilinpäätökset

9.1 Vesilaitoksen toimintakertomus

Ilomantsin kunnan vesihuoltolaitos on laskennallisesti eriytetty taseyksikkö joka toimii kuntaympäristölautakunnan alaisuudessa. Vesihuoltolaitos tuottaa asiakkailleen niiden tarvitsevat vesihuoltopal-velut toiminta-alueellaan. Vesihuoltolaitos muodostuu vesilaitoksesta, joka toimittaa puhtaan veden asiakkailleen ja jätevesilaitoksesta, joka huolehtii asiakkaiden jätevedenpuhdistuksesta.

Vesilaitos

Ilomantsin kunnan vesilaitoksella on käytössään kaksi pohjavedenottamo, Putkelassa ja Ravajärvellä. Veden laatu on hyvää ja siihen lisätään ainoastaan kalkkia pH:n nostamiseksi. Vedenottamoiden vesi johdetaan vesilaitokselle tai suoraan asiakkaille. Vesijohto-runkoverkostoa on noin 100 km ja materiaali pääasiassa muovia, jonka lisäksi edelleen on valurautaisia ja muita materiaaleja. Verkoston putkikoot vaihtelevat 40–250 mm. Puhdas-vesipuolen tärkeimpiä rakennuksia ovat Tervaniemen vesilaitos, vesitorni kirkonkylällä ja Tervaruukin alkalointilaitos. Vesitornin säiliötilavuus on noin 600 kuutiota, joka vastaa suunnilleen vuorokausikohtaista kulutusta. Vesihuoltolaitoksella on myös erillinen vedenottamo Sonkajassa, jossa vettä jaetaan 11 taloudelle.

Vesilaitosta seurataan automaatiojärjestelmän avulla, jonka päivitys saatettiin loppuun vuoden 2020 aikana.

Vesilaitoksen toimittama vesi on täyttänyt sille asetetut laatuvaatimukset. Veden laatua tarkkaillaan kuudesti vuoteen otettavilla kokeilla. Vedenlaadusta julkaistaan asiakkaille tiedote kaksi kertaa vuodessa kunnan internet sivuilla. Vesihuoltolaitoksella on ympärivuorokautinen päivystys. Tällä pyritään reagoimaan kaikkiin vika- ja häiriötilanteisiin mahdollisimman nopeasti. Vesijohtoverkostoa saneerataan vuodessa 0,5–1,0 km verran. Saneerauksessa poistetaan käytöstä vanhaa valu-rautaista verkostoa korvaamalla ne muovisilla. Veden toimittamissa määrissä on ollut laskeva trendi edellisvuosiin. Kiinteistöjä verkostoon liitettynä on 939 kpl. Vesitornin peruskorjauksen suunnittelu toteutetaan vuoden 2021 aikana ja toteutus vuonna 2022.

Jätevedenpuhdistus

Jätevedenpuhdistamo käsittelee sinne ohjatut viemäriverkoston jätevedet, sekä tuodut sako- ja umpikaivolietteet haja-asutusalueilta ja Tuupovaaran alueelta. Käsittelyn ja puhdistuksen jälkeen vesi ohjataan Ilomantsin järveen. Jäljelle jäävä liete käsittelyn jälkeen toimitetaan kunnan maanakaatopaikan maisemointia varten.

Jätevesiverkostoa on noin 50 km, josta valtaosa on muovia. Jätevedenpumppaamoja on 17 kappaletta, joista 12 on automaatiojärjestelmän etävalvonnassa. Jätevedenpumppaamot ohjaavat jäteveden jätevedenpuhdistamolle. Jätevedenpuhdistamo on toiminut hyvin ja asetettuja raja-arvoja ei ole ylitetty.

Jätevedenpuhdistamolla toteutettiin vuoden 2020 kesäkuun aikana ilmastussauvojen saneeraus, tällä hankkeella saavutettiin laitoksen prosessin tehostamista ja energian säästöä. Tämän lisäksi toteutettiin lipeäalkalointijärjestelmän hankinta, jonka käyttöönotto toteutetaan vuoden 2021 aikana.

Jätevedenpuhdistamon prosessilaitteisto on saavuttamassa käyttöikänsä päätä, joka edelleen kohdistaa saneeraustarvetta laitoksella. Tämän lisäksi lietteenkäsittelyyn kohdistuu investointipaineita laadun ja toiminnan tehostamisen vuoksi.

Vesihuoltolaitoksen tulevaisuuden näkymät

Vesihuoltolaitoksen toimittama vesimäärä laskee edelleen. Voimassa olevan lainsäädännön vuoksi haja-asutusalueilta on odotettavissa liitettävän yksittäisiä kulutuspisteitä vesi- että jätevesiverkostoon tulevan parin vuoden aikana.

Tehostamalla ja investoimalla jätevedenpuhdistamon ja lietelaitoksen toimintaan voidaan odottaa tulevina vuosina merkittäviäkin säästöjä. Toimitusvarmuuden ylläpitämiseksi vuosittaista runkoverkoston saneerausta tulee jatkaa.

Vesihuoltolaitoksen taksat:

	2020	2019
Vesimaksu	2,22	2,10
Jätevesi	4,08	3,81
Mittarinvuokra	14,88	14,88
Lietteenkäsittelymaksu	13,64	13,64
(hinnat sis. 24 % alv)		

9.2 Vesilaitoksen tuloslaskelma

Tuloslaskelma	2020	2019
Sisäinen		
Liikevaihto	794 059,63	742 850,10
Omaan käyttöön valmistus	1 162,83	0,00
Liiketoiminnan muut tuotot	1 667,43	2 410,96
Muut tuet ja avustukset	205,25	490,17
Toimintatuotot yhteensä	797 095,14	745 751,23
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-133 678,15	-167 292,49
Ostot tilikauden aikana	-133 678,15	-167 292,49
Palvelujen ostot	-121 770,38	-154 488,05
Materiaalit ja palvelujen ostot yhteensä	-255 448,53	-321 780,54
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-156 132,02	-161 468,85
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-35 809,60	-35 077,89
Muut henkilösivukulut	-5 262,83	-4 211,27
Henkilöstökulut yhteensä	-197 204,45	-200 758,01
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-195 813,81	-194 251,02
Liiketoiminnan muut kulut	-3 302,88	-3 899,02
Liikeyli/alijäämä	145 325,47	25 062,64
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot		
Kunnalle maksetut korkokulut	-6 684,95	-8 356,18
Korvaus peruspääomasta	-32 441,66	-32 441,66
Muut rahoituskulut	-54,05	-93,78
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-39 180,66	-40 891,62
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	106 144,81	-15 828,98
Vapaaehtoiset varaukset lisäys (-)	-500 000,00	0,00
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-393 855,19	-15 828,98

9.3 Vesilaitoksen rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
Liikeliikäämä	145 325,47	25 062,64
Poistot ja arvonalentumiset	195 813,81	194 251,02
Rahoitustuotot ja -kulut	-39 180,66	-40 891,62
	301 958,62	178 422,04
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-181 260,16	-65 074,64
Toiminnan ja investointien rahavirta	120 698,46	113 347,40
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys muilta		-3 060,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-55 707,90	-55 707,90
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	689,40	0,00
Saamisten muutos muilta	49 245,81	-66 221,96
Korottomien velkojen muutos muilta	-77 689,19	36 508,51
	-27 753,98	-29 713,45
Rahoituksen rahavirta	-83 461,88	-88 481,35
Rahavarojen muutos	37 236,58	24 866,05
Rahavarojen muutos	37 236,58	24 866,05
Rahavarat 31.12.	402 344,44	359 725,42
Rahavarat 1.1.	365 107,86	334 859,37

9.4 Vesilaitoksen tase

VASTAAVAA	2020	2019
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 193 417,41	1 213 353,50
Aineelliset hyödykkeet	1 171 766,49	1 191 702,58
Rakennukset	325 011,56	162 220,26
Kiinteät rakenteet ja laitteet	846 754,93	974 090,96
Ennakkomaksut ja keskeneräiset. hankinnat	0,00	55 391,36
Sijoitukset	21 650,92	21 650,92
Muut saamiset/liittymismaksut	21 650,92	21 650,92
VAIHTUVAT VASTAAVAT		485 834,51
Vaihto- omaisuus	8 543,94	9 233,34
Aineet ja tarvikkeet	8 543,94	9 233,34
Saamiset	67 629,94	116 875,75
Lyhytaikaiset saamiset	67 629,94	116 875,75
Myyntisaamiset	67 629,94	116 875,75
Rahat ja pankkisaamiset	402 344,44	359 725,42
VASTAAVAA	1 671 935,73	1 699 188,01
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	573 655,10	967 510,29
Peruspääoma	1 081 388,62	1 081 388,62
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-113 878,33	-98 049,35
Tilikauden yli-/alijäämä	-393 855,19	-15 828,98
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	500 000,00	
Vapaaehtoiset varaukset	500 000,00	
VIERAS PÄÄOMA	598 280,63	731 677,72
Pitkäaikainen	488 688,78	531 695,44
Lainat kunnalta	167 123,69	222 831,59
Muut velat/liittymismaksut	321 565,09	308 863,85
Lyhytaikainen	109 591,85	199 982,28
Lainat kunnalta	55 707,90	55 707,90
Ostovelat	23 184,51	65 882,08
Muut velat	3 602,57	44 247,93
Siirtovelat	27 096,87	34 144,37
VASTATTAVAA	1 671 935,73	1 699 188,01

HENKILÖSTÖ 31.12.2020		
Puhdasvesilaitoksella kokoaikainen laitostyöntekijä Jätevesilaitoksella kaksi kokoaikaista laitostyöntekijää 25 % kuntatekniikka esimiehen ja 50 % toimistosihteerin työpanoksesta Yhden kokopäiväisen kunnallistekniikan työntekijän työpanos		
Henkilöstökulut	2020	2019
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	197 204,45	200 758,01
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	- 1 163,23	- 0,00
Henkilöstökulut yhteensä	196 041,22	200 758,01

10 Allekirjoitukset ja merkinnät

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Ilomantsissa 29.3.2021

Ilomantsin kunnanhallitus

Tapio Tykkyläinen
puheenjohtaja

Marjut Ahokas
kunnanjohtaja

Liisa Sorjonen
I varapuheenjohtaja

Arto Haaranen

Asko Mäkinen

Tanja Pesonen

Olli Puhakka

Mika Purmonen

Anna Puruskainen-Saarelainen

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Ilomantsissa ____ / ____ 2021

Kirsi Sova
KPMG Oy Ab
Tilintarkastaja HT, JHT

11 Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista	
Päiväkirja	sähköinen arkistointi
Pääkirja	sähköinen arkistointi
Osakirjanpidot	atk-tulosteena
Tase-erittely	atk-tulosteena
Tasekirja	nidottuna
Luettelo käytetyistä tositelajeista	
Alkusaldot	ALKUSA
Talousarvio	BUD
Lisätalousarvio	BUDL
Kassa2	KASSA2
Konsernin alkusaldot	KLALKU
Konsernikirjaukset	KLKIRJ
Konsernin tytäryht./ky	KLYHT
Käyttöomaisuusmuistiot	KOMMUI
Käyttöomaisuusositteet	KOMTOS
Muistiotos2 Rondo	MUIR02
Muistiotos Sis2Rondo	MUIRS2
Muistio sisäinen	MUISIS
Muistiotos Rondo	MUISRO
Muistiotos Rondo sis	MUISRS
Muistiotositteet 1	MUIST1
Ostolaskut	OSTOT
Palkkatositteet	PALKAT
Pankkien tiliotteet	PANKKI
Sisäiset laskut Proe	SISLAS
Sis laskut Rondo	SISRON
Sislaskut2 Rondo	SISROP
MR Laskulajit 10–77	YMR10-77
YMRHYV	MR hyvityslask. kuittaus
YMRMAN	MR Manuaalisuoritukset
YMRVII	MR Viitesuoritukset
ZAPU	UDP raportointi